

shoot at goal
saethu at y gôl

javelin throwing
taflu gwaywffon

loose maul
sgarmes rydd

touch down
tirio'r bêl

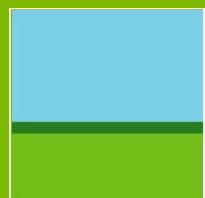
emphatic victory
buddugoliaeth ysgubol

rugby ball
pêl rygbi

drop-goal
gôl adlam

finishing line
llinell derfyn

Geiriadur Cymraeg a Saesneg o Dermau Chwaraeon a Hamdden

Cymdeithas Genedlaethol y Meysydd Chwarae / The European Language Initiative

Casgliad o Dermau Chwaraeon a Hamdden yn Gymraeg a Saesneg

Cefndir

Ffrywth cydweithio rhwng Cymdeithas Genedlaethol y Meysydd Chwarae (yr NPFA) a The European Language Initiative (TELI) yw'r casgliad hwn o dermau chwaraeon a hamdden. Cafodd y prosiect gymorth ariannol gan Fwrdd yr Iaith Gymraeg, a hoffem gydnabod eu cyfraniad gyda diolch.

Hanes termau chwaraeon a hamdden yn y Gymraeg

Mae hanner can mlynedd a rhagor ers i rai termau chwaraeon gael eu bathu yn Gymraeg. Un o'r rhai cynharaf i'w defnyddio mewn print oedd Dr Gwent Jones, Abertawe, yn ei erthyglau papur-newydd ar gemau rygbi rhwngwladol. Wrth ddarllen ei erthyglau, fe welwn iddo fabwysiadu mwy a mwy o dermau wrth i eiriau fel 'bacs' droi'r 'gefnwyr', ac ati. Bu sawl un wrthi'n bathu termau dros y blynyddoedd a'r pennaf ohonynt, wrth gwrs, oedd Eic Davies, a gafodd gyfle drwy'r cyfryngau i ledu cymaint ar dermau Cymraeg nes iddynt gael eu derbyn a'u defnyddio'n afieithus gan wylwyr a chwaraewyr fel ei gilydd. Does ond angen gwyllo neu wrando ar raglenni chwaraeon Radio Cymru ac S4C i sylweddoli cymaint y maent wedi tyfu'n rhan naturiol o'r iaith.

Rhesymeg

Erbyn heddiw, mae mwy o bobl nag erioed o'r blaen yn gwyllo chwaraeon ac yn cymryd rhan ynddynt. Fe hybwyd hynny gan ffactorau mor amrywiol â'r cynnydd yn y sylw a gaiff chwaraeon yn y cyfryngau, a'r cyfleoedd newydd sy'n codi - diolch i'r buddsoddiadau preifat a chyhoeddus mewn cyfleoesterau chwaraeon, ynghyd ag ymdrechion cyrff fel Cyngor Chwaraeon Cymru a'r NPFA - i gael hyfforddiant ynddynt a'u mwynhau. Mae'n bwysig, felly, i dermau Cymraeg cywir a phriodol fod ar gael i siaradwyr a dysgwyr yr iaith eu defnyddio wrth drafod eu hoff gampau.

Nod

Diben y casgliad newydd hwn yw'n helpu i drin a thrafod maes sy'n fwyfwy pwysig i bobl o bob oed, sef chwaraeon a hamdden.

Cynnwys

Y campau y cewch eu termau yma yw athletau, bowls, criced, golff, hoci, pêl-droed, pêl-fasged, rownderi, rygbi a thennis. I helpu defnyddwyr ifanc, yr ydym hefyd wedi cynnwys detholiad o dermau'r gamp 'Quidditch' sydd mor amlwg yn nofelau Harry Potter gan J. K. Rowling. Gan i ni ddilyn ôl traed cyfieithydd y gyntaf o'r nofelau hynny i'r Gymraeg, Emily Hughes, hoffem ddiolch iddi am fatu a defnyddio'r termau hynny.

Categori pellach o dermau yn y geiriadur hwn yw hwnnw sy'n ymwneud â chwn a pherchnogion cwn. Mae hynny'n adlewyrchu polisi'r NPFA o sicrhau defnydd derbyniol - ac o dan reolaeth - o feisydd chwarae ar gyfer ymarfer cwn. Yn hytrach na cheisio gwahardd cwn o feisydd o'r fath, barn yr NPFA yw bod mynd â hwy am dro yn ffurf dda - i bobl a'u cwn - ar ymarfer corff yn yr awyr agored. O ymagweddu'n synhwyrol at y pwnc hwn, gall fod o les i bawb a gwneud drwg i neb.

Diolch

Hoffai tîm y prosiect ddiolch i amryw o arbenigwyr a fu'n ffynhonnell amhrisiadwy o dermau diliys ac a roddodd yn hael o'u cyngor. Yn eu plith mae Jane Nockolds, Rheolwraig Hyfforddi Dyfarnwyr Hoci Lloegr, a'r diweddar Jeff Butterfield, chwaraewr rygbi rhwngwladol o'r safon uchaf. Hoffem ddiolch yn arbennig hefyd i Mrs Gwent Jones am dynnu'n sylw at ei casgliad cynhwysfawr o erthyglau cynnar ac arloesol ei diweddar wr, Dr Gwent Jones.

Tîm y Prosiect

Elsa Davies

Cyfarwyddwraig yr NPFA

Clive Leo McNeir

Golygydd Rheoli

Berwyn Prys Jones

Golygydd Ymgynghorol

Mary Jones

Huw Llywelyn Davies

Cynullwyr / golygyddion

Cassandra McNeir

Dylunydd

Byrfoddau

adferf	adf	adverb
ansoddair	ans	adjective
arddodiad	ardd	preposition
berfenw	be	verb-noun
cysylltair	cys	conjunction
enw benywaidd	eb	feminine noun
enw gwrywaidd	eg	masculine noun
enw gwrywaidd neu fenywaidd	egb	masculine or feminine noun
enw lluosog	ell	plural noun
rhywun	rhn	someone
rhywbeth	rth	something

Abbreviations

adjective	adj	ansoddair
adverb	adv	adferf
conjunction	conj	cysylltair
noun	n	enw
plural noun	npl	enw lluosog
plural	pl	lluosog
preposition	prep	arddodiad
verb-noun	v	berfenw

athletau	ath	ath	athletics
bowls	bo	bo	bowls
criced	cr	cr	cricket
cwn	cn	dg	dogs
golff	go	go	golf
hoci	ho	ho	hockey
pêl-droed	pd	fb	football
pêl-fasged	pf	bb	basketball
Quidditch	qu	qu	Quidditch
rownderi	ro	ro	rounders
rygbi	rg	rg	rugby
tennis	tn	tn	tennis

A

abuse *n*
cam-drin *be*

abuse *v*
cam-drin *be*

accelerate *v*
ath
cyflymu *be*

acceleration *n*
ath
cyflymu *be*
cyflymiad *eg*

access *n* **to the jack**
bo
mynediad (*eg*) i'r jac

accident *n*
damwain *eb*
damweiniau

accidental *adj*
damweiniol *ans*

accomplish *v*
cyflawni *be*

accomplished *adj*
medrus *ans*

accomplished player
chwaraewr (*eg*) medrus
chwaraewyr medrus

accomplished player
chwaraewraig (*eb*) fedrus
chwaraewyr medrus

accuracy *n*
cywirdeb *eg*

accurate *adj*
cywir *ans*

ace *n*
tn
as *egb*
asau,
as-bwynt *eg*
as-bwyntiau
to serve an ace
serfio as(-bwynt)

active *adj*
gweithgar *ans*,
prysur *ans*

activity *n*
= general
gweithgarwch *eg*
= specific
gweithgaredd *eg*
gweithgareddau

adaptable *adj*
bo
i'w addasu

advanced aerobics *npl*
ath
aerobeg (*eb*) uwch

advantage *n*
mantais *eb*
manteision

advantage *n*
tn
mantais *eb*
manteision

advantage rule *n*
y rheol (*eb*) fantais

adversarial *adj*
gwrthwynebus *ans*

adversary *n*
gwrthwynebydd *eg*
gwrthwynebwyr

advertising *n*
hysbysebu *be*,
hysbyseb *eb*
hysbysebion

aerobics *npl*
ath
aerobeg *eb*

against the run of play
yn erbyn rhediad y chwarae

aggression *n*
ymosodedd *eg*

aggressive *adj*
ymosodol *ans*

aggressive play *n*
chwarae'n (*be*) ymosodol
chwarae (*eg*) ymosodol

aggressive player *n*
= male
chwaraewr (*eg*) ymosodol
= female
chwaraewraig (*eb*) ymosodol
chwaraewyr ymosodol

agile *adj*
ystwyth *ans*

agility *n*
ystwythder *eg*

agility area *n*
dg
man (*eg*) cwn ystwyth
manna u cwn ystwyth

agility dog course *n*
dg
cwrs (*eg*) cwn ystwyth
crysiau cwn ystwyth

albatros *n*
go
albatros *eg*

alert *adj*
effro *ans*

alertness *n*
bod (*be*) yn effro

alive ball *n*
bb
pêl (*eb*) fyw
peli byw

all-round player <i>n</i>	angled delivery <i>n</i>	arrogance <i>n</i>
= male chwaraewr (<i>eg</i>) amryddawn	ro tafliad (<i>eg</i>) ar ongl tafliaidau ar ongl	haerllugrwydd <i>eg</i>
= female chwaraewraig (<i>eb</i>) amryddawn chwaraewyr amryddawn		
all-rounder <i>n</i>	ankle strap <i>n</i>	arrogant <i>adj</i>
cr	tn strafen (<i>eg</i>) migwrn strapiau migwrn	haerllug <i>ans</i>
= male chwaraewr (<i>eg</i>) amryddawn		
= female chwaraewraig (<i>eb</i>) amryddawn chwaraewyr amryddawn	anti-climax <i>n</i> siom <i>eb</i> siomedigaethau	artificial <i>adj</i>
all-rounder <i>n</i>	anti-fouling sign <i>n</i> dg arwydd (<i>eg</i>) gwahardd baeddu	artiffisial, ffug <i>ans</i>
all-rounder <i>n</i>	apparatus <i>n</i> cyfarpar <i>eg</i>	artificial lighting <i>n</i> goleuadau (<i>ell</i>) artiffisial, goleuo (<i>be</i>) artiffisial
chwaraewr (<i>eg</i>) amryddawn chwaraewyr amryddawn, chwaraewraig (<i>eb</i>) amryddawn chwaraewyr amryddawn	approach <i>n</i> ath = jumping events dynesiad <i>eg</i>	artificial pitch <i>n</i> cr llain (<i>eb</i>) artiffisial lleiniau artiffisial
all-weather area <i>n</i>	approach <i>v</i> ath = jumping events nesáu <i>be</i>	artificial surface <i>n</i> wyneb (<i>eg</i>) artiffisial wynebau artiffisial
cae (<i>eg</i>) pob-twyd caeuu pob-twyd	approach <i>n</i> nesáu, dynesu, dod / tynnu at <i>be</i>	artificial turf <i>n</i> porfa (<i>eb</i>) artiffisial
all-weather pitch <i>n</i>	approach <i>v</i> ath = jumping events nesáu, dynesu, dod / tynnu at <i>be</i>	Ashes <i>npl, the</i> cr Lludw (<i>ell</i>), y
maes (<i>eg</i>) pob-twyd meyseyd pob-twyd	approach <i>n</i> nesáu, dynesu, dod / tynnu at <i>be</i>	assistant coach <i>n</i>
cr llain (<i>eb</i>) pob-twyd lleiniau pob-twyd	approach <i>v</i> nesáu, dynesu, dod / tynnu at <i>be</i>	= male hyfforddwyr (<i>eg</i>) cynorthwyol
all-weather surface <i>n</i>	approach run <i>n</i> ath = jumping events rhediad (<i>eg</i>) at y naid rhediadau at y naid	= female hyfforddwraid (<i>eb</i>) gynorthwyol hyfforddwyr cynorthwyol
wyneb (<i>eg</i>) pob-twyd wynebau pob-twyd	arc <i>n</i>	assistant manager <i>n</i>
ambitious shot <i>n</i>	bo arc <i>eg</i> arcau	= male rheolwr (<i>eg</i>) cynorthwyol
go ergyd (<i>eb</i>) uchelgeisiol ergydion uchelgeisiol	armband <i>n</i> rhwymyn (<i>eg</i>) braich rhwymau braich	= female rheolwraig (<i>eb</i>) gynorthwyol rheolwyr cynorthwyol
anabolic steroid <i>n</i>		assistant referee <i>n</i>
steroid (<i>eg</i>) anabolig steroidau anabolig		dyfarnwr (<i>eg</i>) cynorthwyol dyfarnwyr cynorthwyol
analysis <i>n</i>		Association of Cricket Umpires
dadansoddiad <i>eg</i> dadansoddiadau		cr Cymdeithas (<i>eb</i>) Dyfarnwyr Criced
angle <i>n</i>		
bo ongl <i>eb</i> onglau		

Association of Cricket Umpires and Scorers

cr

Cymdeithas (eb) Dyfarnwyr a Sgorwyr Criced

astroturf *n*

astroturf eg

athlete *n*

ath

= male

athletwr eg,
mabolgampwr eg

= female

athletwraig eb
athletwyr,
mabolgampwraig eb
mabolgampyr

athletics *n*

athletau ell,
mabolgampau ell

Athletics Association of Wales *n*

Cymdeithas (eb) Athletau Cymru

atmosphere *n*

awyrgylch eb

atmospheric *adj*

atmosferig eg

attack *n*

ymosodiad eg
ymosodiadau

attack *v*

ymosod be

attacker *n*

ymosodwr eg
ymosodwyr

attacking *adj*

ymosodol ans

attacking field *n*

cr

maes (eg) ymosodol

attacking play *n*

chwarae (eg) ymosodol
chwarae'n (be) ymosodol

attacking player *n*

cr

= male

chwaraewr (eg) ymosodol

= female

chwaraewraig (eb) ymosodol

chwaraewyr ymosodol

attacking player *n*

ho

chwaraewr (eg) sy'n ymosod

chwaraewyr sy'n ymosod

attacking shot *n*

tn

ergyd (eb) ymosodol

ergydion ymosodol

attacking team *n*

bb

tîm (eg) sy'n ymosod

timau sy'n ymosod,

tîm (eg) ymosodol

timau ymosodl

attendant *n*

gweinydd eg

gweinyddion

average *n*

cr

cyfartaledd eg

cyfartaleddau

award v a goal

fb, ho

caniatáu (be) gôl

award v a penalty

fb, ho

rholi (be) cic gosb

awards ceremony *n*

seremoni (eb) wobrwyd

seremoniau gwobrwyd

away goal *n*

fb

gôl (eb) oddi cartref

goliau oddi cartref

away win *n*

ennill (be) oddi cartref

awesome *adj*

aruthrol ans

awesome skill *n*

sgil (eb) aruthrol,
medruswydd (eg) aruthrol

awesome speed *n*

cyflymder / cyflymdra (eg)
aruthrol

awesome strength *n*

cryfder (eg) aruthrol

B

back *adj*

fb

cefn ans
in the back of the net
yng nghefn y rhwyd

back *v*

bacio be

back bowl *n*

bo

pêl (eb) gefn

back court *n*

bb

cwrt (eg) cefn
cyrtiau cefn

back court violation *n*

bb

treisio'r (be) cwrt cefn

back foot *n*

cr

troed (eb) ôl
off the back foot
oddi ar y droed ôl

back four *npl*

fb

pedwar (eg) (yn y) cefn

back v into an opponent

bacio (be) i mewn i
wrthwynebydd

back line <i>n</i>	back-line <i>n</i>	balance <i>n</i>
ro llinell (<i>eb</i>) ôl llinellau ôl	ho llinell (<i>eb</i>) gefn llinellau cefn	bo cydbwysedd eg
back nine <i>n</i>	backs <i>npl</i>	balance <i>v</i>
go = holes ail naw = tyllau	rg olwyr ell	bo cydbwyso be
back <i>n of the stick</i>	backstop <i>n</i>	ball <i>n</i>
ho cefn (<i>eg</i>) y ffon cefnau'r ffyn	ro ôl-stop eg ôl-stopiau	pêl eb peli
back pass <i>n</i>	backstop line <i>n</i>	ball returned to back court
fb pâs (<i>eb</i>) yn ôl	ro llinell (<i>eb</i>) ôl-stop llinellau ôl-stop	pêl wedi ei dychwelyd i'r cwrt cefn
back row <i>n</i>	backswing <i>n</i>	ball boy <i>n</i>
rg rheng (<i>eb</i>) ôl rhengoedd ôl	bo swing (<i>eb</i>) cefn	tn bachgen (<i>eg</i>) y bêl bechgyn y bêl
back spin <i>n</i>	ro ôl-swing eb ôl-swingiadau	ball control <i>n</i>
go ôl-droelliad eg	backward area <i>n</i>	rheoli'r (<i>be</i>) bêl, rheolaeth (<i>eb</i>) ar y bêl
back straight <i>n</i>	ro parth (<i>eg</i>) cefn parthau cefn	ball game <i>n</i>
ath = on the track trac (<i>eg</i>) syth ôl traciau syth ôl	backward hit <i>n</i>	gêm (<i>eb</i>) bêl gemau pêl
backboard <i>n</i>	ro ergyd (<i>eb</i>) tuag yn ôl ergydion tuag yn ôl	ball girl <i>n</i>
bb, ho bwrdd (<i>eg</i>) cefn byrddau cefn	backward line <i>n</i>	tn merch (<i>eb</i>) y bêl merched y bêl
backhand <i>n</i>	ro llinell (<i>eb</i>) ôl llinellau ôl	ball kids <i>npl</i>
bo cefn (<i>eg</i>) llaw	bad behaviour <i>n</i>	tn plant (<i>eg</i>) y bêl
tn ergyd (<i>eb</i>) wrthlaw ergydion gwrthlaw	ymddygiad (<i>eg</i>) gwael, ymddwyn (<i>be</i>) yn wael	ball marker <i>n</i>
a two-handed backhand ergyd wrthlaw â'r ddwy law	bag <i>n</i>	go marciwr pêl eg marcwyr pêl
backhand hit <i>n</i>	go bag eg bagiau	ban <i>n</i>
ro ergyd (<i>eb</i>) wrthllaw ergydion gwrthlaw	bail <i>n</i>	ho gwaharddiad eg gwaharddiadau
backhand stroke <i>n</i>	cr cat / caten eb catiau	ban <i>v</i>
ergyd (<i>eb</i>) wrthlaw ergydion gwrthlaw		ho gwahardd be to ban without appeal gwahardd heb apelio ganiatáu apêl

bank <i>n</i>	bat <i>n</i>	beat <i>v</i>
go bancyn eg bencydd	cr bat eg batiau	trechu, maeddu, curo <i>be</i>
banned substance <i>n</i>	bat <i>v</i>	beaten finalist <i>n</i>
ath sylwedd (eg) gwaharddedig sylweddau gwaharddedig	cr batio <i>be</i>	= player male chwaraewr (eg) a gollodd yn y rownd olaf
base <i>n</i>	baton <i>n</i>	= player female chwaraewraig (eg) a gollodd yn y rownd olaf chwaraewyr a gollodd yn y rownd olaf
= foundation sail <i>eb</i> seiliau	ath ffon <i>eb</i> ffyn	= team tîm (eg) a gollodd yn y rownd olaf timau a gollodd yn y rownd olaf
ro safle eg safleoedd	batsman <i>n</i>	behaviour <i>n</i>
base line <i>n</i>	cr batiwr eg batwyr	ymddygiad eg
ath llinell (<i>eb</i>) fas llinellau bas	batter <i>n</i>	bell <i>n</i>
baseball cap <i>n</i>	ro batiwr eg batwyr	ath = for final lap cloch <i>eb</i> clychau
cap (eg) pêl-fas capiau pêl-fas	batter's umpire <i>n</i>	bend <i>v the ball</i>
baseline <i>n</i>	ro dyfarnwr (eg) batio dyfarnwyr batio	fb crymanu'r (<i>be</i>) bêl
tn llinell (<i>eb</i>) gefn llinellau cefn	batting <i>n</i>	benefit <i>n</i>
basket <i>n</i>	cr batio <i>be</i> batiad eg	budd eg buddion
bb basged <i>eb</i> basgedi	batting average <i>n</i>	benefit <i>v (from / by)</i>
basketball <i>n</i>	cr cyfartaledd (eg) batio cyfartaleddu batio	elwa (<i>be</i>) o
pêl-fasged <i>eb</i>	batting crease <i>n</i>	benefit match <i>n</i>
basketball court <i>n</i>	cr cris (eg) batio	gêm (<i>eb</i>) fudd gemau budd
cwrt (eg) pêl-fasged cyrtiau pêl-fasged	batting order <i>n</i>	bias <i>n</i>
basketball player <i>n</i>	cr trefn (<i>eb</i>) (y) batio	bo tuedd <i>eb</i>
chwaraewr (eg) pêl-fasged chwaraewyr pêl-fasged	ro trefn (<i>eb</i>) fatio trefniadau batio	bicycle riding <i>n</i>
basketballer <i>n</i>	batting square <i>n</i>	gyrru (<i>be</i>) beic
= male chwaraewr (eg) pêl-fasged	ro sgwâr (eg) batio sgwaiau batio, sgwâr (<i>eb</i>) fatio sgwaiau batio	big hit <i>n</i>
= female chwaraewraig (<i>eb</i>) pêl-fasged chwaraewyr pêl-fasged		ergyd (<i>eb</i>) fawr ergydion mawr

big hitter <i>n</i>	block <i>v</i>	bodyline bowling <i>n</i>
tn erygydiwr (eg) mawr ergydwyr mawr	atal <i>be</i> , blocio <i>be</i>	cr bowlio (<i>be</i>) at y corff
big match <i>n</i>	qu rhwystro <i>be</i>	bogey <i>n</i>
gêm (eb) fawr gemau mawr	blocking <i>n</i>	pl bogeys
big serve <i>n</i>	bb blocio <i>be</i>	go bogi eg
tn serfiad (eg) mawr serfiadau mawr	blocking bowl <i>n</i>	a bogey seven
big server <i>n</i>	bo pêl (eb) flocio peli blocio	bogi saith
tn serfiwr (eg) mawr serfwyr mawr	blow <i>n</i>	un dros y safon eg
birdie <i>n</i>	ergyd <i>eb</i> ergydion	bounce <i>n</i>
go byrdi eg byrdiau, pluen <i>eb</i> plu	blow <i>v</i>	adlam <i>eg</i> adlamau
birdie <i>v</i>	chwythu <i>be</i>	bounce <i>v</i>
go cael (<i>be</i>) byrdi / pluen	blow <i>n to the head</i>	adlamu <i>be</i>
birdie opportunity <i>n</i>	ergyd (eb) i'r pen ergydion i'r pen	bounce pass <i>n</i>
go cyfle (eg) am fyrdi / am bluen cyfleoedd am fyrdi / am bluen	blow <i>n to their pride</i>	bb pâs (eb) sboncio pasiau sboncio
birdie putt <i>n</i>	ergyd (eb) i'w balchder ergydion i'w balchder	bouncer <i>n</i>
go pyt (eb) am fyrdi / am bluen	blow <i>v the (final) whistle</i>	cr bownsar eg bownsars
blatant <i>adj</i>	chwythu'r (<i>be</i>) chwiban (olaf)	bouncing <i>n</i>
amlwg ans blatant disregard for the rules	bludger <i>n</i>	bb sboncio <i>be</i> , bownsio <i>be</i>
anwybyddu'r rheolau'n llwyr	qu dilynwr eg dilynwyr a rogue bludger dilynwr castiog	boundary <i>n</i>
blatant foul <i>n</i>	blunder <i>n</i>	cr ffin <i>eb</i> ffiniau to reach the boundary cyrraedd y ffin a catch on the boundary dal (y bêl) ar y ffin
trosedd (egb) amlwg troseddau amlwg	gwneud (<i>be</i>) camgymeriad	boundary line <i>n</i>
	bodily contact <i>n</i>	bb, ro llinell (eb) (y) ffin llinellau ffin
	body ball <i>n</i>	bounds <i>npl</i>
	ro pêl (eb) at y corff peli at y corff	bb ffiniau ell in bounds o fewn y ffin

bowl <i>n</i>	bowling average <i>n</i>	breach <i>n</i>
bo	cr	torri <i>be</i>
pêl <i>eb</i>	cyfartaledd (<i>eg</i>) bowlio	
peli	cyfartaleddau bowlio	
bowl <i>v</i>	bowling club <i>n</i>	breach <i>v</i> of the rules
bo, cr	bo	torri'r (<i>be</i>) rheolau
bowlio <i>be</i>	clwb (<i>eg</i>) bowlio	
bowl <i>v over the wicket</i>	clybiau bowlio	breach <i>v the rules</i>
cr	bowling crease <i>n</i>	torri'r (<i>be</i>) rheolau
bowlio (<i>be</i>) dros y wiced	cr	
bowl <i>v round the wicket</i>	cris (<i>eg</i>) bowlio	
cr	bowling green <i>n</i>	break <i>n</i>
bowlio (<i>be</i>) rownd y wiced,	bo	fb
bowlio (<i>be</i>) o amgylch y	llain (<i>eb</i>) fowlio	toriad <i>eg</i>
wiced	lleiniau bowlio	toriadau
bowler <i>n</i>	bowling square <i>n</i>	on the break
bo, cr, ro	ro	ar y toriad
bowliwr <i>eg</i>	sgwâr (<i>eg</i>) bowlio	
bowlwyr	sgwariau bowlio,	break <i>v back</i>
bowler's end <i>n</i>	sgwâr (<i>eb</i>) fowlio	tn
cr	sgwariau bowlio	torri'n (<i>be</i>) ôl
pen (<i>eg</i>) (y) bowliwr	bowls <i>n</i>	break <i>v down</i>
bowler's grip <i>n</i>	bo	ho
ro	bowls <i>ell</i>	torri (<i>be</i>) i lawr
gafael (<i>eb</i>) (y) bowliwr	bowls player <i>n</i>	to break down play
bowler's swing <i>n</i>	bo	torri'r chwarae
ro	chwaraewr (<i>eg</i>) bowls,	break <i>n of serve / service</i>
swing (<i>eb</i>) bowliwr	chwaraewraig (<i>eb</i>) bowls	tn
bowler's umpire <i>n</i>	chwaraewyr bowls	torri'r (<i>be</i>) serfiad
ro	box <i>n</i>	break point <i>n</i>
dyfarnwr (<i>eg</i>) bowlio	cr	tn
dyfarnwyr bowlio	= protector	torwynt <i>eg</i>
bowling <i>n</i>	blwch <i>eg</i>	torwyntiau
cr	blychau	
bowlio <i>be</i>	fb	break <i>v serve / service</i>
bo	= penalty area	tn
bowlio <i>be</i> ,	blwch <i>eg</i>	torri'r (<i>be</i>) serfiad
bowliad <i>eg</i>	blychau	
bowliadau	in the box	break <i>v the record</i>
bowling arm <i>n</i>	yn y blwch	torri'r (<i>be</i>) record
bo	bravado <i>n</i>	
braich (<i>eb</i>) fowlio	ymorchestu <i>be</i>	break <i>v through</i>
breichiau bowlio	brave <i>adj</i>	torri (<i>be</i>) drwodd
	dewr <i>ans</i>	break-through <i>n</i>
		torri (<i>be</i>) drwodd
		breath <i>n</i>
		anadl <i>egb</i>
		anadliadau

breather <i>n</i>	bully <i>n</i>	caddy <i>v</i>
hoe <i>eb</i> take a breather cael hoe (fach)	ho bwli eg bwliau to award a bully dyfarnu bwli to take a bully cymryd bwli	go cadio <i>be</i> , cario'r (<i>be</i>) clybiau
breath-taking <i>adj</i>		calling in <i>n</i>
syfrdanol <i>ans</i>		ro galwad (<i>eb</i>) i mewn galwadau i mewn, galw (<i>be</i>) i mewn
breath-taking display <i>n</i>	bully-off <i>n</i>	cancel <i>v play</i>
arddangosiad (eg) syfrdanol / rhyfeddol arddangosiadau syfrdanol / rhyfeddol	ho cychwyniad eg cychwyniadau	bb diddymu'r (<i>be</i>) chwarae
broadcast <i>n</i>	bully v off	cancel <i>v score</i>
darlediad eg darlediadau	ho bwlio <i>be</i>	bb diddymu (<i>be</i>) sgôr
broadcast <i>v</i>	bump <i>v</i>	canisite <i>n</i>
darledu <i>be</i>	bo bympio <i>be</i>	dg man (eg) toiled cwn mannau toiled cwn
broadcaster <i>n</i>	bunker <i>n</i>	cannon <i>n</i>
= male darledwr <i>eg</i> = female darledwraig <i>eb</i> darledwyr	go byncer eg bynceri, pwll (eg) tywod pyllau tywod	bo canon <i>eg</i> canonau
bronze medal <i>n</i>	bunker shot <i>n</i>	cannon <i>v</i>
medal (<i>eb</i>) efydd medalaus efydd	go ergyd (<i>eb</i>) o'r tywod / o' byncer ergydion o'r tywod / o' byncer	bo taro (<i>be</i>) dwy bêl
broom <i>n</i>	bye <i>n</i>	cap <i>n</i>
qu pastwn <i>eg</i> pastynau	cr bei <i>eb</i> beis, pêl (<i>eb</i>) heibio peli heibio	cr cap <i>eg</i> capiau a player with 29 caps chwaraewr wedi ennill 29 o gapiau
broomstick <i>n</i>		cap <i>v</i>
qu ysgub <i>eb</i> ysgubau		rhoi (<i>be</i>) cap a twice-capped player chwaraewr â dau gap
buck <i>v</i>		capacity crowd <i>n</i>
qu lluchio <i>be</i>		tyrfa (<i>eb</i>) lond y lle
buggy <i>n</i>	caddy <i>n</i>	capped player <i>n</i>
go bygi <i>eg</i> bygis	go cadi egb cadiau	= male chwaraewr (eg) (sydd) wedi ennill cap(iau)
build <i>v the head</i>		
bo adeiladu'r (<i>be</i>) pen		

C

= female chwaraewraig (eb) (sydd) wedi ennill cap(iau) chwaraewyr (sydd) wedi ennill cap(iau)	catch <i>n</i> daliad eg daliadau to make / take / drop a catch dal / gollwng y bêl an easy catch daliad hawdd / rhwydd	centre half <i>n</i> fb canolwr eg canolwyr
captain <i>n</i> capten eg capteiniaid	catch <i>v</i> dal <i>be</i> to catch the ball dal y bêl	centre line <i>n</i> llinell (eb) ganol llinellau canol
captain <i>v</i> bod (be) yn gapten	catch <i>v the ball</i> dal (be) y bêl	centre manager <i>n</i>
captain v a team bod (be) yn gapten ar dîm	caution <i>n</i> rhybudd eg rhybuddion	= male rheolwr (eg) canolfan / y ganolfan
captain's armband <i>n</i> rhwymyn (eg) (braich) y capten rhwymau (braich) y capteiniaid	caution <i>v</i> rhybuddio <i>be</i>	= female rheolwraig (eb) canolfan / y ganolfan rheolwyr canolfan / y ganolfan
captaincy <i>n</i> capteiniaeth eb	central defender <i>n</i> fb amddiffynnwr (eg) canol (y) cae amddiffynwyr canol (y) cae	centre n of the green go canol (eg) y lawnt
carbon graphite <i>n</i> go = club clwb (eg) carbon graffit clybiau carbon graffit	centre <i>n</i> = player canolwr eg canolwyr = position canol eg	centre pass <i>n</i> ho pâs (eg) canol pasiau canol
card <i>n</i> cerdyn eg cardiau	centre back <i>n</i> fb canolwr (eg) cefn canolwyr cefn	centre-line <i>n</i> llinell (eb) ganol llinellau canol
card <i>v</i> ho cael (be) cerdyn he has been 'carded' mae (ef) wedi cael cerdyn	centre circle <i>n</i> fb cylch (eg) canol cylchoedd canol	centrifugal force <i>n</i> ath grym (eg) allgyrchol grymoedd allgyrchol
carpet <i>n</i> bo carped eg carpedi	Centre Court <i>n</i> tn Cwrt (eg) Canol	chain <i>n</i> cr = 22 yards cadwyn eb cadwyni
cast <i>v the jack</i> bo taflu'r (be) jac	centre forward <i>n</i> fb canolwr (eg) blaen canolwyr blaen	challenge <i>n</i> her eb
casting <i>n the jack</i> bo taflu'r (be) jac		challenge <i>v</i> herio <i>be</i>
		champion <i>n</i> = male pencampwr eg = female pencampwraig eb pencampwragedd

Champions' League <i>n</i>	charge <i>v an opponent</i>	choose <i>v</i>
fb Cynghrair (<i>eb</i>) y Pencampwyr	hyrddio (<i>be</i>) yn erbyn gwrthwynebydd	ho dewis be
change <i>n</i>	charged time -out <i>n</i>	to choose possession dewis cæl (y) mediant
tn newid eg newidiadau change of ends newid pen	bb amser (eg) allan am hyrddio amserau allan am hyrddio	to choose end(s) dewis pen
change <i>v</i>	charging <i>n</i>	circle-line <i>n</i>
tn newid <i>be</i> to change ends newid pen	hyrddio <i>be</i>	ho llinell (<i>eb</i>) gylch llinellau cylch
change n of pace	charitable status <i>n</i>	circuit training <i>n</i>
tn newid (<i>be</i>) cyflymder / cyflymdra	statws (eg) elusennol	hyfforddiant (eg) cylchol
change-over <i>n</i>	chaser <i>n</i>	claw grip <i>n</i>
ath = in relay race cyfnewid eg	qu ymlidwr <i>eg</i> ymlidwyr	bo gafael (<i>eb</i>) crafanc
change-over zone <i>n</i>	chest pass <i>n</i>	clay court <i>n</i>
= in relay race parth (eg) cyfnewid parthau cyfnewid	bb pâs (<i>eb</i>) o'r frest pasiau o'r frest	tn cwrt (eg) clai cyrtiau clai
changing room	child prodigy <i>n</i>	clean <i>v up</i>
ystafell (<i>eb</i>) newid ystafelloedd newid	plentyn (eg) athrylithgar plant athrylithgar	dg glanhau <i>be</i> to clean up after a dog glanhau ar ôl ci
character <i>n</i>	chip <i>n</i>	clear <i>v</i>
cymeriad <i>eg</i> cymeriadau	fb cic (<i>eb</i>) godi ciciau codi	clirio <i>be</i>
charge <i>n</i>	tn tsip <i>eg</i> a chip shot ergyd tsipio	clear v(the ball)
ymosodiad <i>eg</i> ymosodiadau, hyrddiad <i>eg</i> hyrddiadau	chip <i>n (shot)</i>	fb clirio'r (<i>be</i>) bêl to clear off the line clirio oddi ar y llinell, clirio'r (bêl) oddi ar y llinell
charge <i>v</i>	chip shot <i>n</i>	climax <i>n</i>
ymosod <i>be</i> , hyrddio <i>be</i>	fb tsip <i>eg</i> tsipiau	uchafwynt <i>eg</i> uchafwyntiau
charge v a player with an offence	chip <i>v</i>	clock <i>n</i>
cyhuddo (<i>be</i>) chwaraewr(aig) o drosedd	fb, tn tsipio <i>be</i>	bb cloc <i>eg</i> cloiau
	go tsipio, clipio <i>be</i> to chip the ball tsipio'r bêl	close <i>adj</i>
		cr agos ans close fielder maeswr agos

close-in shot <i>n</i>	coach <i>v</i> hyfforddi <i>be</i>	community recreation space <i>n</i> man (<i>eg</i>) hamdden cymunedol mannau hamdden cymunedol
club <i>n</i>	coaching <i>n</i> hyfforddiant <i>eg</i>	community use <i>n</i> defnyddio <i>be</i> / defyndd (<i>eg</i>) gan y gymuned, defnydd (<i>eg</i>) cymunedol
club go go	Codes npl of Laws <i>cr</i> Codau'r (<i>ell</i>) Cyfreithiau	compete <i>v</i> cystadlu <i>be</i>
club face <i>n</i>	collapse <i>n</i> <i>cr</i> colli (<i>be</i>) wicedi'n gyflym	competition <i>n</i> cystadleuaeth <i>eb</i> cystadlaethau
club go go	collapse <i>v</i> <i>cr</i> colli (<i>be</i>) wicedi'n gyflym	competitive <i>adj</i> cystadleuol <i>ans</i>
club pro <i>n</i>	collegiate league <i>n</i> bb cynghrair (<i>eg</i>) coleol cyngreiriau coleol	competitor <i>n</i> cystadleydd <i>eg</i> cystadleuwyr
club secretary <i>n</i>	colour <i>n</i> lliw <i>eg</i> lliwiau	complete v a round go cwblhau (<i>be</i>) rownd
clubhouse <i>n</i>	combined event <i>n</i> ath = decathlon, heptathlon, pentathlon digwyddiad (<i>eg</i>) ar y cyd digwyddiada u ar y cyd	concede v defeat idlio <i>be</i>
cluster <i>n</i>	commentary <i>n</i> sylwebaeth <i>eb</i> sylwebaethau	concentrate <i>v</i> canolbwytio <i>be</i> they're concentrated around the ball maen nhw wedi crynhoi o amgylch / gwmpas y bêl
cluster <i>v</i>	commentary box <i>n</i> blwch (<i>eg</i>) sylwebu blychau sylwebu	concentration <i>n</i> canolbwytio <i>be</i>
coach <i>n</i>	commentate <i>v</i> sylwebu <i>be</i>	condition <i>n</i> cyflwr <i>eg</i> cyflyrau conditions are poor mae cyflwr y maes / llain yn sâl / wael in good condition mewn cyflwr da
= male hyfforddwyr <i>eg</i>	commentator <i>n</i> sylwebydd <i>eg</i> sylwebyddion	
= female hyfforddwraig <i>eb</i> hyfforddwyr	commit v a foul cyflawni (<i>be</i>) troedd	
	commit v an offence cyflawni (<i>be</i>) troedd	

confidence <i>n</i>	controlled pace <i>n</i>	correct line <i>n</i>
hyder <i>eg</i> to develop confidence	bo cyflymder / cyflymdra (<i>eg</i>) dan reolaeth	bo llinell (<i>eb</i>) gywir llinellau cywir
magu hyder to lose confidence	controlled weight <i>n</i>	correct weight <i>n</i>
colli hyder, gwangalonni, digalonni	bo pwysau (<i>ell</i>) dan reolaeth	bo pwysau (<i>ell</i>) cywir
confident <i>adj</i>	conversion <i>n</i>	counter-balance <i>v</i>
hyderus <i>ans</i> , ffyddiog <i>ans</i>	rg trosiad <i>eg</i> trosiadau	bo gwrthbwys o <i>be</i>
confront <i>v</i>	convert <i>v</i>	county championship <i>n</i>
wynebu <i>be</i>	rg troisi <i>be</i> to convert a try troisi cais	cr pencampwriaeth (<i>eb</i>) y siroedd pencampwriaethau'r siroedd
confrontation <i>n</i>	converted try <i>n</i>	County League <i>n</i>
gwrthdaro <i>be</i> / <i>eb</i>	rg trosgais <i>eg</i> trosgeisiau	bo Cynghrair (<i>eg</i>) Sirol
contact <i>n</i>	convincing victory <i>n</i>	county tournament <i>n</i>
cyswilt <i>eg</i>	buddugoliaeth (<i>eb</i>) ddiamheul / lwyf buddugoliaethau diamheul / lwyf	bo twrnamaint (<i>eg</i>) sirol twrnameintiau sirol
contact <i>v</i>	co-ordination <i>n</i>	County Triples League <i>n</i>
cysylltu â <i>be</i>	rg cydlyn <i>be</i> , cydlyniant <i>eg</i>	bo Cynghrair (<i>eg</i>) Trioedd Sirol
contact game <i>n</i>	corner <i>n</i>	court <i>n</i>
gêm (<i>eb</i>) gyswilt gemau cyswilt	fb cornel <i>egb</i> corneli to concede a corner ildio cornel	tn cwrt <i>eg</i> cyrtiau to step onto the court camu ar y cwrt
contact sport <i>n</i>	to take a corner cymryd cic gornel	courtesy <i>n</i>
camp (<i>eb</i>) gyswilt campau cyswilt	corner arc <i>n</i>	bo cwrteisi <i>eg</i>
contest <i>n</i>	fb arc (<i>eb</i>) gornel arcau cornel	cover <i>n</i>
cystadleuaeth <i>eb</i> cysylltiadau	corner flag <i>n</i>	cr cyfar <i>eg</i> cyfars
contest <i>v</i>	fb lluman (<i>eg</i>) cornel llumanau cornel	cover <i>v</i>
cystadlu <i>be</i>	corner kick <i>n</i>	bo gwarchod <i>be</i>
control <i>n</i>	fb cic (<i>eb</i>) gornel ciciau cornel	tn sgilio <i>be</i>
rheolaeth <i>eb</i> to be in control of the ball		to cover for a partner sgilio dros bartner
bod yn rheoli'r bêl, bod â rheolaeth ar / dros y bêl		
control <i>v</i>		
rheoli <i>be</i>		
control v the ball		
rheoli'r (<i>be</i>) bêl		
control v the game		
rheoli'r (<i>be</i>) gêm		

cover <i>va post</i>	cricketer <i>n</i>	crowd <i>n</i>
ro gwarchod (<i>be</i>) postyn	cr cricedwr eg cricedwyr	tyrfa <i>eb</i> torfeydd
cover <i>v the court</i>	cross <i>n</i>	rg
tn = against rain gorchuddio'r (<i>be</i>) cwrt	croesiad eg croesiadau a well-timed cross croesiad wedi'i amseru'n dda / gelfydd	torf <i>eb</i> torfeydd
cover-drive <i>n</i>	cross <i>v</i>	crown green bowls <i>n</i>
cr cyfar-dreif eg cyfar-dreifs	croesi <i>be</i> to cross the ball croesi'r bél	bo bowls (<i>ell</i>) lawnt gefngrom
cover-point <i>n</i>	crossbar <i>n</i>	crucial point <i>n</i>
cr cyfar-pwynt eg	bar eg bariau, croesfar eg croesfariau	tn pwyt (eg) hollbwysig pwytiau hollbwysig
covers <i>npl</i>	rg	cup game <i>n</i>
tn = against rain gorchuddion <i>ell</i>	trawst eg trawstiau	fb gêm (<i>eb</i>) gwpan gemau cwpan
cradle grip <i>n</i>	ath	cup-tie <i>n</i>
bo gafael (<i>eb</i>) crud	croesfar eg croesfariau to hit the crossbar taro'r bar / croesfar / trawst	fb gornest (<i>eb</i>) gwpan gornestau cwpan
crease <i>n</i>	cross-country <i>adj</i>	curve <i>n</i>
cr cris eg crisiau	ath traws-gwlad <i>ans</i>	bo troad eg troadau
cricket <i>n</i>	cross-country event <i>n</i>	curved path <i>n</i>
cr criced eg	ath cystadleuaeth (<i>eb</i>) traws-gwlad cystadlaethau traws-gwlad	bo llwybr (eg) tro llwybrau tro
cricket ball <i>n</i>	cross-country race <i>n</i>	cut <i>n</i>
cr pêl (<i>eb</i>) griced peli criced	ath ras (<i>eb</i>) traws-gwlad rasys traws-gwlad	cr slaes <i>eb</i> , slaesau <i>be</i>
cricket bat <i>n</i>	cross-country running <i>n</i>	go
cr bat (eg) criced batiau criced	ath rhedeg (<i>be</i>) traws-gwlad	= a shot torriad eg torriadau
cricket ground <i>n</i>	cross-court shot <i>n</i>	= selection of players rhaniad eg
cr maes (<i>eb</i>) criced meysydd criced	tn ergyd (<i>eb</i>) ar draws y cwrt ergydion ar draws y cwrt	cut <i>v</i>
cricket pitch <i>n</i>		cr slaesio <i>be</i>
cr llain (<i>eb</i>) griced lleiniau criced		cutter <i>n</i>
		cr pêl (<i>eb</i>) dorri peli torri

D

danger <i>n</i>	pergl <i>eg</i> perglon
dangerous <i>adj</i>	perglus <i>ans</i>
dangerous play <i>n</i>	chwarae (eg) perglus chwarae'n (be) beryglus
dead ball <i>n</i>	pêl (eb) farw peli marw
dead bowl <i>n</i>	bo pêl (eb) farw peli marw
dead end <i>n</i>	bo pen (eg) cau
dead-ball line <i>n</i>	rg y ffin (eb) gwsg, y llinell (eb) gwsg
dead-ball situation <i>n</i>	ro sefyllfa (eb) pêl farw sefyllfaoedd pêl farw
decathlon <i>n</i>	ath decathlon <i>eg</i>
decide <i>v</i> the tie break	tn penderfynu'r (be) gêm
decision <i>n</i>	pendarfyniad <i>eg</i> pendarfyniadau the umpire's decision is final mae penderfyniad y dyfarnwr yn derfynol

decisive <i>adj</i>	pendantrwydd <i>eg</i>
= conclusive	terfynol <i>ans</i>
= resolute	pendarfynol <i>ans</i>
decisiveness <i>n</i>	pendantrwydd <i>eg</i>
dedicated dog exercise area <i>n</i>	man (eg) penodol i ymarfer cwn
deep fielder <i>n</i>	ro maeswr (eg) dwfn maeswyr dwfn
deep fielding <i>n</i>	ro maesu (be) dwfn maesu'n (be) ddwfn
deep-square-leg <i>n</i>	cr = fielder maeswr (eg) coes sgwâr bell
= position	saflé (eg) coes sgwâr bell
default <i>n</i>	tn diffyg <i>eg</i> diffygion to win by default ennill drwy ddiffyg
defeat <i>v</i>	trechu <i>be</i> , maeddu <i>be</i> , curo <i>be</i>
defence <i>n</i> of the championship	amddiffyn (be) y bencampwriaeth
defence <i>n</i>	amddiffyniad <i>eg</i> amddiffyniadau, amddiffyn <i>be</i>
defend <i>v</i>	amddiffyn <i>be</i>
defender <i>n</i>	amddiffynnwr <i>eg</i>
= male	amddiffynnwr <i>eg</i>
= female	amddiffynwraig <i>eb</i> amddiffynwyr
defending <i>adj</i>	amddiffynol <i>ans</i>
defending champion <i>n</i>	tn pencampwr (eg)/ pencampwraig (eb) sy'n amddiffyn pencampwyr sy'n amddiffyn
defending player <i>n</i>	chwaraewr (eg) amddiffyn chwaraewyr amddiffyn
defending team <i>n</i>	tîm (eg) sy'n amddiffyn
defensive <i>adj</i>	amddiffynol <i>ans</i>
defensive play <i>n</i>	chwarae(n) (eg) amddiffynol
defensive player <i>n</i>	bb = male chwaraewr (eg) amddiffynol
= female	chwaraewraig (eb) amddiffynol chwaraewyr amddiffynol
definite goal <i>n</i>	ho gôl (eb) bendant goliau pendant
deflect <i>v</i> (off / from)	taro / dod oddi ar <i>be</i>
deflection <i>n</i>	gwyriad <i>eg</i> gwyriadau
dehydrate <i>v</i>	colli (be) dwr

dehydrated <i>adj</i>	delivery action <i>n</i>	deuce
wedi colli (<i>be</i>) dwr	bo dull (<i>eg</i>) taflu dulliau taflu	tn diws eg
delay <i>n</i>	delivery arm <i>n</i>	development centre <i>n</i>
bb oedi <i>be</i> delay in re-starting the game oedi cyn ailgychwyn y gêm, oedi cyn ailddechrau'r gêm	bo braich (<i>eb</i>) daflu	canolfan (<i>eb</i>) ddatblygu canolfannau datblygu
deliberate <i>adj</i>	delivery style <i>n</i>	diagonal kick <i>n</i>
bwriadol <i>ans</i>	bo arddull (<i>eb</i>) daflu arddulliau taflu	rg cic (<i>eb</i>) letraws ciciau lletraws
deliberate foul <i>n</i>	deny <i>v</i> an opponent the ball <i>v</i>	dimensions <i>npl</i>
tro seddu'n (<i>be</i>) fwriadol tro sedd (<i>egb</i>) bwriadol / fwriadol tro seddau bwriadol	atal / rhwystro (<i>be</i>) gwrthwynebydd rhag cael y bêl	dimensiwn <i>eg</i> dimensiynau
deliberate offence <i>n</i>	derby game <i>n</i>	direct free kick <i>n</i>
ho tro sedd (<i>egb</i>) bwriadol / fwriadol tro seddau bwriadol	fb gêm (<i>eb</i>) dderby gemau derby	fb cic (<i>eb</i>) rydd union ciciau rhydd union
deliberately <i>adv</i>	designate <i>v</i> an offender	disability <i>n</i>
yn fwriadol <i>adf</i>	bb enwi (<i>be</i>) tro seddwr	anabledd <i>eg</i> anableddau people with disabilities pobl ag anabledd
deliver <i>v</i>	despair <i>n</i>	disabled <i>adj</i>
bo taflu <i>be</i> cr bowlio <i>be</i>	anobeithio <i>be</i>	anabl <i>ans</i>
deliver <i>v</i> the ball	desperate <i>adj</i>	disadvantaged <i>adj</i>
ro taflu'r (<i>be</i>) bêl	gwylt <i>ans</i>	dan anfantais
delivery <i>n</i> (of the ball)	desperate tackle <i>n</i>	disaster <i>n</i>
bo, ro tafliad eg tafliau cr pêl <i>eb</i> peli a swinging delivery pêl ogwyddo	tacil (<i>eb</i>) wylt	trychineb <i>eb</i> trychinebau
tn trawiad eg trawiadau	desperation <i>n</i>	discus <i>n</i>
	anobaith <i>eg</i>	ath disgen <i>eb</i> disgiau
	determined <i>adj</i>	dislodge <i>v</i>
	penderfynol <i>ans</i>	bo symud <i>be</i>
	determined player <i>n</i>	dismiss <i>v</i>
	= male chwaraewr (<i>eg</i>) penderfynol	cr cael (<i>be</i>) allan to dismiss a batsman cael batiwr allan to be dismissed ei gael allan
	= female chwaraewraig (<i>eb</i>) benderfynol chwaraewyr penderfynol	

dismissal <i>n</i>	dive <i>v</i> = swimming plymio <i>be</i> = general deifio <i>be</i> to take a dive plymio, deifio	dog loo <i>n</i> dg toiled (eg) cwn toiledau cwn
disposal <i>n</i>	diving tackle <i>n</i> tacl (eb) o'r ochr, tacl (eb) deifio	dog mess <i>n</i> dg baw (eg) cwn
dg gwaredu <i>be</i>		
disposal bin <i>n</i>	doctor <i>n</i> meddyg <i>eg</i> meddygon, doctor <i>eg</i> doctoriaid	dog nuisance <i>n</i> dg niwsans (eg) cwn
dg bin (eg) gwaredu biniau gwaredu		
disposal cost <i>n</i>	dog <i>n</i> dg ci <i>eg</i> cwn	dog registration <i>n</i> dg cofrestru (be) cwn
dg cost (eb) gwaredu costau gwaredu		
disqualification <i>n</i>	dog area <i>n</i> dg man (eg) i gwn mannau i gwn	dog repellent <i>n</i> dg atalydd (eg) cwn atalwyr cwn
anghymhwysiad eg anghymwysiadau		
disqualify <i>v</i>	dog ban <i>n</i> dg gwahardd (be) cwn, gwaharddiad (eg) ar gwn gwaharddiadau ar gwn	dog restriction <i>n</i> dg cyfyngiad (eg) cwn cyfyngiadau cwn
anghymhwysio <i>be</i> to be disqualified cael eich anghymhwysio		
dissent <i>n</i>	dog control <i>n</i> dg rheoli (be) cwn	dog toilet <i>n</i> dg toiled (eg) cwn toiledau cwn
anghytuno <i>be</i> , anghytundeb <i>eg</i> to show dissent dangos anghytundeb / eich bod yn anghytuno		
dissent <i>v</i>	dog excreta <i>npl</i> dg carthion (ell) cwn	dog trainer <i>n</i> dg = male hyfforddwyr (eg) cwn = female hyfforddwraig (eb) cwn hyfforddwyr cwn
anghytuno <i>be</i>		
distance event <i>n</i>	dog faeces <i>npl</i> dg baw (eg) cwn	dog warden <i>n</i> dg warden (eg) cwn wardeiniaid cwn
ath cystadleuaeth (eb) bellter cystadlaethau pellter		
ditch <i>n</i>	dog faeces deposit bin <i>n</i> dg bin (eg) gwaredu baw cwn biniau gwaredu baw cwn	dog-ban byelaw <i>n</i> dg is-ddeddf (eb) gwahardd cwn is-ddeddfau gwahardd cwn
bo ffos eb ffosydd		
dive <i>n</i>	dog grid <i>n</i> dg grid (eg) cwn gridiau cwn	dog-dirt bin <i>n</i> dg bin (eg) baw cwn biniau baw cwn
= swimming plymio <i>be</i> , plymiad <i>eg</i> plymiadau		
= general deifio <i>be</i>		

dog-exercise zone <i>n</i>	double dribble <i>n</i>	down-pass <i>n</i>
dg man (eg) ymarfer cwn mannau ymarfer cwn	bb dribl (eg) dwbl	ath = <i>in relay race</i> pàs (eb) i lawr pasiau i lawr
dog-free area <i>n</i>	double dribble <i>v</i>	draw <i>n</i>
dg man (eg) heb gwn mannau heb gwn	bb driblo (be) dwbl	tynnu'r (be) enw o'r het go = <i>order of play</i> trefn (eb) y chwarae
dog-on-lead byelaw <i>n</i>	double fault <i>n</i>	draw <i>v</i>
dg is-ddeddf (eb) cwn ar dennyn is-ddeddfau cwn ar dennyn	tn ffawt (eg) dwbwl ffawtiau dwbl	tynnu'r (be) enw o'r het bo tynnu be
dog-poop bin <i>n</i>	double foul <i>n</i>	draw v a game / match
dg bin (eg) baw cwn biniau baw cwn	bb trosedd (egb) dwbl / ddwbl troseddau dwbl	cael (be) gêm gyfartal
Dogs on Leads area <i>n</i>	double team <i>n</i>	draw v the shot
dg man (eg) Cwn ar Dennyn mannau Cwn ar Dennyn	bb tîm (eg) dwbl timau dwbl	bo tynnu'r (be) bêl
dog-toilet area <i>n</i>	double-fault <i>v</i>	draw v to rest
dg man (eg) toiled cwn mannau toiled cwn	tn gwneud (be) ffawt dwbwl	bo tynnu (be) i aros
dog-walking <i>n</i>	doubles champion <i>n</i>	draw v to the jack
dg cerdded (be) cwn	tn = male pencampwr (eg) parau = female pencampwraig (eb) parau pencampwyr parau	bo tynnu (be) at y jac
dog-waste bin <i>n</i>	doubles pairing <i>n</i>	draw shot <i>n</i>
dg bin (eg) gwastraff cwn biniau gwastraff cwn	tn pâr eg parau	bo ergyd (eb) dynnu ergydion tynnu
dominate <i>v</i>	doubles partner <i>n</i>	drawing bowl <i>n</i>
bod (be) (yn) drechaf	tn partner (eg) parau partneriaid parau	bo pêl (eb) dynnu peli tynnu
donkey drop <i>n</i>	doubles player <i>n</i>	drawing player <i>n</i>
ro gollyngiad (eg) asyn gollyngiadau asyn	tn = male chwaraewr (eg) parau = female chwaraewraig (eb) parau chwaraewyr parau	bo = male chwaraewr (eg) tynnu, = female chwaraewraig (eb) tynnu chwaraewyr tynnu
doping <i>n</i>		drawing shot <i>n</i>
rhol / cymryd (be) cyffuriau		bo tafliad (eg) tynnu tafliadau tynnu
double bogey <i>n</i>		
go dwy ergyd (eb) dros y safon, bogi (eg) dwbl		

drawn game <i>n</i>	drive volley <i>n</i>	duck <i>n</i>
gêm (<i>eb</i>) gyfartal gemaū cyfartal	tn foli (<i>eb</i>) dreif foliau dreif	cr heb sgorio be
drawn line <i>n</i>	driver <i>n</i>	out for a duck allan heb sgorio (dim)
bo llinell (<i>eb</i>) wedi ei thynnu llinellau wedi eu tynnu	go dreifar eg dreifars	to break one's duck dechrau sgorio
drawn shot <i>n</i>	driving distance <i>n</i>	to score / make a duck sgorio dim
bo tafliad (<i>eg</i>) wedi ei dynnu tafliaidau wedi eu tynnu	go pellter (<i>eg</i>) dreifio / gyrru eg	
dress <i>n</i>	drop v a shot	duck <i>v</i>
tn gwisg <i>eb</i> gwisgoedd	go gollwng / ildio (<i>be</i>) ergyd	cr osgoi be
dribble <i>n</i>	drop shot <i>n</i>	dug-out <i>n</i>
dribl <i>eg</i>	tn ergyd (<i>eb</i>) bwt ergydion pwt	fb lloches <i>eb</i> llochesi
dribble <i>v</i>	drop volley <i>n</i>	dummy <i>n</i>
driblo <i>be</i>	tn foli (<i>eb</i>) bwt foliau pwt	bb ffugio be
dribbling <i>n</i>	drop volley <i>v</i>	dummy <i>v</i>
bb driblo <i>be</i>	tn bwrrw (<i>be</i>) foli bwt	bb ffugio be
drift <i>v</i>	drop-goal <i>n</i>	dunk <i>n</i>
bo gwyro <i>be</i>	rg gôl (<i>eb</i>) adlam goliau adlam	bb dowcio be
drive <i>n</i>	drop-kick <i>n</i>	duration n of play
bo gyriad <i>eg</i> gyriadau out and out drive gyriad gwirioneddol	rg cic (<i>eb</i>) adlam ciciau adlam	cyfnod (<i>eg</i>) y chwarae cyfnodau'r chwarae
cr dreif <i>eg</i> dreifs	drug <i>n</i>	E
drive <i>v</i>	cyffur <i>eg</i> cyffuriau	eagle <i>n</i>
go gyrru <i>be</i> , dreifio <i>be</i>	drug <i>v</i>	go eryr <i>eg</i> eryrod
drive shot <i>n</i>	drug testing <i>n</i>	eagle <i>v</i>
bo tafliad (<i>eg</i>) gyrru tafliaidau gyrru	rhoi (<i>be</i>) cyffur profi (<i>be</i>) am gyffuriau	go eryru <i>be</i>
	dry grass <i>n</i>	eagle three <i>n</i>
	gwair (<i>eg</i>) / porfa (<i>eb</i>) / glaswellt (<i>eg</i>) sych	go eryr (<i>eg</i>) mewn tair ergyd

edge <i>n</i>	end line <i>n</i>	tn
cr ymyl <i>eb</i> ymylon inside edge (of the bat) ymyl fewnol y bat outside edge (of the bat) ymyl allanol y bat	bb llinell (<i>eb</i>) orffen llinellau gorffen	camgymeriad <i>eg</i> camgymeriadau unforced error camgymeriad diangen
edge <i>n of the green</i>	endanger <i>v</i>	ethos <i>n</i>
go ymyl (<i>egb</i>) y lawnt	pergylu <i>be</i>	bo ethos <i>eg</i>
edge <i>n of the stick</i>	end-of-season play-off <i>n</i>	ethos <i>n of the rink</i>
ho ymyl (<i>eb</i>) y ffon	gêm (<i>eb</i>) dros ben ar ddiwedd (y) tymor gemau dros ben ar ddiwedd (y) tymor	bo ethos (<i>eg</i>) y llain
electronic timing display <i>n</i>	end-to-end play <i>n</i>	etiquette <i>n</i>
ath cloc (<i>eg</i>) amseru electronig cloiau amseru electronig	fb chwarae (<i>be</i>) o'r naill ben i'r llall	bo defod <i>eb</i> defodau
elevated green <i>n</i>	endurance <i>n</i>	European Cup <i>n</i>
go lawnt (<i>eb</i>) uchel lawntiau uchel	dycnwch <i>eg</i> , gwytnwch <i>eg</i> test of endurance prawf dycnwch, prawf o / ar ddycnwch / wytnwch	fb Cwpan (<i>eg</i>) Ewrop
élite <i>adj</i>	endurance track race <i>n</i>	evade <i>v</i>
élite <i>ans</i>	ath ras (<i>eb</i>) ddycnwch ar drac rasys dycnwch ar drac	osgoi <i>be</i>
élite <i>n</i>	endurance track shoe <i>n</i>	evasion <i>n</i>
élite <i>eg</i>	ath esgid (<i>eb</i>) trac dycnwch esgidiau trac dycnwch	osgoi <i>be</i>
emphatic victory <i>n</i>	enforce <i>v</i>	evasive <i>adj</i>
buddugoliaeth (<i>eb</i>) ysgubol buddugoliaethau ysgubol	gorfodi <i>be</i>	osgoi <i>be</i> to take evasive action
encroach <i>v</i>	enthusiasm <i>n</i>	osgoi, cymryd camau i osgoi
ath gorgyffwrdd <i>be</i>	brwdrydedd <i>eg</i>	excellence <i>n</i>
encroachment <i>n</i>	equal <i>v the record</i>	rhagoriaeth <i>eb</i>
ath gorgyffwrdd <i>be</i>	dod (<i>be</i>) yn gyfartal â'r record	exchange <i>n</i>
end <i>n</i>	error <i>n</i>	tn cyfnewid <i>eg</i> cyfnewidiadau
= position pen <i>eg</i>	= mathematical gwall <i>eg</i>	exchange <i>v</i>
= finish diwedd <i>eg</i>	gwallau	tn cyfnewid <i>be</i>
end <i>v</i>	= general camgymeriad <i>eg</i>	excrement <i>n</i>
gorffen <i>be</i>	camgymeriadau	dg carthion <i>ell</i>
		execute <i>v</i>
		gweithredu <i>be</i>

execute v a (clever) move symud (<i>be</i>) (yn gelfydd)	extra-cover <i>n</i> cr cyfar (<i>eg</i>) ychwanegol	fall <i>n</i> cwympo <i>be</i> , cwypm <i>eg</i> cwympiadau, syrthio <i>be</i> , the fall of wickets wicedi'n cwympo / syrthio
execute v a shot bo cyflawni (<i>be</i>) taifiad	extreme sport <i>n</i> camp (<i>eb</i>) eithafol	fall <i>v</i> cwympo, syrthio <i>be</i>
execution <i>n</i> gweithredu <i>be</i> bo cyflawniad <i>eg</i>	eye-shade <i>n</i> tn cysgod (<i>eg</i>) llygaid cysgodion llygaid	falter <i>v</i> arafu <i>be</i>
exercise <i>n</i> ymarfer <i>eg</i> ymarferion		famous victory <i>n</i> buddugoliaeth (<i>eb</i>) enwog buddugoliaethau enwog
exercise <i>v</i> ymarfer <i>be</i>		fan <i>n</i> = supporter, male cefnogwr <i>eg</i> = supporter, female cefnogwraig <i>eb</i> cefnogwyr
experience <i>n</i> profiad <i>eg</i> profiadau	FA Cup <i>n</i> fb Cwpan (<i>eg</i>) yr FA	far post <i>n</i> fb postyn (<i>eg</i>) pellaf pyst pellaf
experience <i>v</i> profi <i>be</i> , cael (<i>be</i>) profiad	FA Cup Final <i>n</i> fb Gêm (<i>eb</i>) Derfynol Cwpan yr FA Gemau Terfynol yr FA	fast bowler <i>n</i> cr bowliwr (<i>eg</i>) cyflym bowlwyr cyflym
experienced player <i>n</i> chwaraewr (<i>eg</i>) profiadol chwaraewyr profiadol	face <i>n of the stick</i> ho wyneb (<i>eg</i>) y ffon	fast break <i>n</i> bb toriad (<i>eg</i>) cyflym toriadau cyflym
explode <i>v</i> bo ffrwydro <i>be</i>	fade <i>v</i> bo cilio <i>be</i>	fast court <i>n</i> tn cwrt (<i>eg</i>) cyflym cyrtiau cyflym
extra <i>n</i> cr rhediad (<i>eg</i>) ychwanegol rhediadau ychwanegol	fair <i>adj</i> teg <i>ans</i>	fast delivery <i>n</i> ro taifiad (<i>eg</i>) cyflym taifiadau cyflym
extra end <i>n</i> bo pen (<i>eg</i>) ychwanegol pennau ychwanegol	fair play <i>n</i> chwarae (<i>eg</i>) teg	fast green <i>n</i> bo llain (<i>eb</i>) gyflym lleiniau cyflym
extra period <i>n</i> bb cyfnod (<i>eg</i>) ychwanegol cyfnodau ychwanegol	fair tackle <i>n</i> tacl (<i>eb</i>) deg taclau teg	
extra time <i>n</i> amser (<i>eg</i>) ychwanegol	fairway <i>n</i> go rhodfa <i>eb</i> rhodfeydd, tir (<i>eg</i>) glas	

fast surface <i>n</i>	field <i>n</i>	fight <i>v back</i>
<i>tn</i> wyneb (eg) cyflym wynebau cyflym	cae eg caeu = pitch maes eg meisydd	brwydro'n (be) ôl, ymladd (be) yn ôl
fault <i>n</i>	field athletics <i>n</i>	final <i>n</i>
<i>tn</i> ffawt eg ffawtiau	athletau (ell) maes, mabolgampau (ell) maes	ffeinal eb, rownd (eb) derfynol
favourite <i>n</i>	field event <i>n</i>	final decision <i>n</i>
ffefryn eg ffefrynnau the favourite to win y ffefryn i ennill	cystadleuaeth (eb) maes cystadlaethau maes	<i>bo</i> penderfyniad (eg) terfynol penderfyniadau terfynol
feint <i>v</i>	field goal <i>n</i>	final lap <i>n</i>
ffugio be	bb gôl (eb) faes goliau maes	<i>ath</i> lap (eg) terfynol lapiau terfynol
feint <i>n to the left</i>	field markings <i>npl</i>	find <i>v a line</i>
ffugio (be) i'r chwthi	marciau (ell) (ar y) cae	<i>bo</i> cael (be) hyd i linell
feint <i>v at playing the ball</i>	fielder <i>n</i>	fine <i>adj</i>
ffugio (be) chwarae'r bêl	cr maeswr eg maeswyr	arbennig odda ans, a fine player chwaraewr arbennig o dda
feint <i>n</i>	fielding <i>n</i>	fine <i>n</i>
ffugio be, ffugiad eg ffugiadau	cr maesu be	dirwy eb dirwyon to impose a fine gosod dirwy
fence <i>n</i>	fielding triangle <i>n</i>	fine <i>v</i>
<i>dg</i> ffens eg ffensiau	ro triongl (eg) maesu trionglau maesu	dirwo be to fine a player dirwo chwaraewr
fence <i>v</i>	fifteen all	fine-leg <i>n</i>
<i>dg</i> ffensio be	<i>tn</i> pymtheg yr un	<i>cr</i> coes (eb) fain
fencing <i>n</i>	fifteen forty	finishing green <i>n</i>
<i>dg</i> ffens eg ffensiau	<i>tn</i> pymtheg i ddeugain	<i>go</i> lawnt (eb) olaf lawntiau olaf
fibreglass pole <i>n</i>	fifteen love	finishing line <i>n</i>
<i>ath</i> polyn (eg) ffibr gwydr polion ffibr gwydr	<i>tn</i> pymtheg i ddim	<i>ath</i> llinell (eb) derfyn llinellau (ell terfyn
field <i>v</i>	fifteen thirty	finishing tape <i>n</i>
<i>cr</i> maesu be	<i>tn</i> pymtheg i ddeg ar hugain	<i>ath</i> tâp (eg) terfyn tapiau terfyn
field <i>n of play</i>	fight-back <i>n</i>	
maes (eg) (y) chwarae meisydd (y) chwarae	brwydro'n (be) ôl, ymladd (be) yn ôl	

fire <i>v</i>	first-post fielder <i>n</i>	flick <i>n</i>
bo tanio <i>be</i>	ro maeswr (eg) postyn cyntaf maeswyr postyn cyntaf	ho fflic <i>eg</i> ffliciau a flick shot trawiad fflic
fire <i>v</i> accurately	fit <i>adj</i>	flick <i>v</i>
bo tanio'n (<i>be</i>) gywir	ffit, heini <i>ans</i>	ho fflicio <i>be</i>
firing shot <i>n</i>	fitness <i>n</i>	flight <i>n</i>
bo ergyd (<i>eb</i>) danio ergydion tanio	ffitwydd <i>eg</i>	llwybr <i>eb</i> llwybrau
first class cricket <i>n</i>	fitness training <i>n</i>	flight n of the ball
cr criced (eg) dosbarth cyntaf	hyfforddiant (eg) ffitwydd	llwybr (eg) y bêl
first count <i>n</i>	five-seconds rule <i>n</i>	flooded pitch <i>n</i>
bb cyfrif (eg) cyntaf	bb rheol (<i>eb</i>) pum eiliad rheolau pum eiliad	maes (eg) dan ddwr meysydd dan ddwr
First Division <i>n</i>	fixed stance <i>n</i>	floodlight <i>n</i>
fb Adran (<i>eb</i>) Gyntaf a first division team tîm yn yr Adran Gyntaf, tîm o'r Adran Gyntaf	bo safiad (eg) cyntaf safiadau cyntaf	llifolau <i>eg</i> llifoleuadau
first end <i>n</i>	flag <i>n</i>	floodlight <i>v</i>
bo pen (eg) cyntaf pennau cyntaf	= of assistant referee lluman <i>eg</i> llumanau = banner baner <i>eb</i> baneri	llifoleuo <i>be</i> llifoleuadau <i>ell</i>
first half <i>n</i>	flag-post <i>n</i>	floodlit <i>adj</i>
hanner (eg) cyntaf a first-half goal gôl yn yr hanner cyntaf	postyn (eg) lluman pyst llumanau, polyn (eg) lluman polion (y) llumanau	wedi ei lifoleuo, dan lifoleuadau
first innings <i>n</i>	flanker <i>n</i>	floodlit game / match <i>n</i>
cr batiad (eg) cyntaf	rg blaen asgellwr <i>eg</i> blaen asgellwyr	cr gêm (eg) dan lifoleuadau gemau dan lifoleuadau
first post <i>n</i>	flat green bowls <i>n</i>	flow <i>n</i>
ro postyn (eg) cyntaf pyst cyntaf	bo bowls (<i>ell</i>) lawnt wastad	llifo <i>be</i>
first round <i>n</i>	flexibility <i>n</i>	flow <i>n</i> of the game
y rownd (<i>eb</i>) gyntaf a first-round win ennill yn y rownd gyntaf	hyblygrwydd <i>eg</i>	llif (eg) y gêm
first service <i>n</i>	flexible <i>adj</i>	fluent play <i>n</i>
tn seriad (eg) cyntaf serfiadau cyntaf	hyblyg <i>ans</i>	chwarae('n) (eg) llyfn

fluid <i>adj</i>	follow <i>v</i>	football field <i>n</i>
llyfn <i>ans</i>	bo dilyn <i>be</i>	fb cae (eg) pêl-droed caeu pêl-droed
fluid movement <i>n</i>	follow v on	Football League <i>n</i>
symudiad (eg) llyfn, chwarae('n) (be) llyfn	cr dilyn (be) ymlaen	fb Cynghrair (eb) Pêl-droed Cynghreiriau Pêl-droed
fluid play <i>n</i>	follow v through	football pitch <i>n</i>
chwarae('n) (be) llyfn	go dilyn (be) trwodd	fb maes (eg) pêl-droed meysydd pêl-droed
fluid style <i>n</i>	follower <i>n</i>	footballer <i>n</i>
dull (eg) llyfn	bo dilynwyr eg dilynwyr	fb pêl-droediwr eg pêl-droedwyr
fluke <i>n</i>	following wind <i>n</i>	football-player <i>n</i>
bo ffliwc eg ffliwciau	go gwynt (eg) o'r cefn gwyntoedd o'r cefn	fb pêl-droediwr eg pêl-droedwyr
fly <i>v</i>	follow-on <i>n</i>	forbidden <i>adj</i>
qu saethu <i>be</i>	cr dilyn (be) ymlaen to avoid the follow-on osgoi dilyn ymlaen	gwaharddedig <i>ans</i> forbidden by the rules yn cael ei wahardd gan y rheolau
fly kick <i>n</i>	follow-through <i>n</i>	forehand <i>n</i>
rg cic (eb) wib ciciau gwib, cic (eb) sgrech ciciau sgrech	dilyn (be) drwodd go dilyn (be) trwodd	cledr (eb) llaw bo blaenllaw eg tn cledr (eg) llaw cledrau llaw a forehand winner / smash ennill ag ergyd cledr llaw /smash
fly-away <i>n</i>	foot <i>n</i>	forehand stroke <i>n</i>
ath = vaulting rhyddhau <i>be</i>	= part of body troed <i>eb</i> traed = measurement troedfedd <i>eb</i> troedfeddi	ergyd (eb) flaenllaw ergydion blaenllaw
fly-half <i>n</i>	foot fault <i>n</i>	forfeit <i>n</i>
rg maswr eg maswyr	tn ffawt (eg) troed ffawtiau troed	bb fforffedu <i>be</i>
foam landing-bed <i>n</i>	football <i>n</i>	form <i>n</i>
ath = high jump gwely (eg) disgyn o ewyn gwelyau disgyn o ewyn	fb pêl-droed eg	to be in / on form chwarae'n (be) dda / gelfydd, cael (be) hwyl ar (ei) chwarae
focus <i>n</i>	football boot <i>n</i>	
bo ffocws eg	fb esgid (eb) bêl-droed esgidiau pêl-droed	
focus <i>v</i>		
canolbwytio, ffocysu <i>be</i>		
focus <i>v</i>		
canolbwytio <i>be</i>		

forty fifteen	foul <i>v</i> trosedd <i>be</i>	free hit <i>n</i> <i>ho</i> ergyd (<i>eb</i>) rydd ergydion rhydd
<i>tn</i> deugain i bymtheg	dg = soil / dirty baeddu <i>be</i> to foul a play area baeddu man chwarae	
forty love		free kick <i>n</i> <i>cic</i> (<i>eb</i>) rydd ciciau rhydd to award a free kick rhoi cic rydd to take a free kick cymryd cic rydd
<i>tn</i> deugain i ddim		
forty thirty	foul <i>v an opponent</i> trosedd <i>(be)</i> yn erbyn gwrthwynebydd	free shot <i>n</i> <i>bb</i> ergyd (<i>eb</i>) rydd ergydion rhydd
<i>tn</i> deugain i ddeg ar hugain		
forward <i>adj</i> ymlaen <i>ans</i>	foul <i>n by the team in control of the ball</i> bb trosedd <i>(egb)</i> gan y tîm sy'n rheoli'r bêl	free throw <i>n</i> <i>bb</i> tafliad (<i>eg</i>) rhydd tafliadau rhydd
forward <i>n</i> blaenwr <i>eg</i> blaenwyr	foul play <i>n</i> chwarae (<i>eg</i>) budr, chwarae'ñ (<i>be</i>) fudr	free throw penalty <i>n</i> <i>bb</i> cosb (<i>eb</i>) tafliad rhydd cosbau tafliad rhydd
forward area <i>n</i>	foul tackle <i>n</i> tacl (<i>eb</i>) fudr taclau budr	free-throw line <i>n</i> <i>bb</i> llinell (<i>eb</i>) tafliad rhydd llinellau tafliad rhydd
<i>ro</i> parth (<i>eg</i>) blaen parthau blaen	four <i>n</i> cr pedwar to hit a four taro pedwar to score four runs sgorio pedwar rhediad	free-throw shot <i>n</i> <i>bb</i> ergyd (<i>eb</i>) tafliad rhydd ergydion tafliad rhydd
forward leg <i>n</i>	four against four	front court <i>n</i> <i>bb</i> cwrt (<i>eg</i>) blaen cyrtiau blaen
<i>bo</i> troed (<i>eb</i>) flaen traed blaen	<i>bo</i> pedwar (<i>eg</i>) yn erbyn pedwar	front line <i>n</i> <i>ro</i> llinell (<i>eb</i>) flaen llinellau blaen
forward line <i>n</i>	fourth official <i>n</i> fb pedwerydd swyddog eg	front nine <i>n</i> <i>go</i> = holes naw cyntaf
<i>ro</i> llinell (<i>eb</i>) flaen llinellau blaen	fourth post <i>n</i> <i>ro</i> y pedwerydd postyn eg	
forward stride <i>n</i>	fourth-post fielder <i>n</i> <i>ro</i> maeswr (<i>eg</i>) (y) pedwerydd postyn maeswyr (y) pedwerydd postyn	
<i>bo</i> cam (<i>eg</i>) ymlaen camau ymlaen		
forward swing <i>n</i>		
<i>bo</i> swing (<i>eb</i>) ymlaen		
Fosbury Flop <i>n</i>		
<i>ath</i> = high jumping Fflop (<i>eg</i>) Fosbury		
foul <i>n</i>		
trosedd <i>egb</i> troseddau		

front row <i>n</i>	game <i>n</i>	glance <i>n</i>
rg rheng (<i>eb</i>) flaen rhengoedd blaen	gêm <i>eb</i> gemaū game, Miss Williams gêm i Miss Williams	cr cildrawiad eg cildrawiadau a glance to fine-leg cildrawiad i'r goes fain
front toucher <i>n</i>	game <i>n</i> of pairs	glance <i>v</i>
bo cyffyrdiad (<i>eg</i>) rhydd cyffyrdiadau rhydd	bo gêm (<i>eb</i>) o barau	cr cildaro <i>be</i>
full court press <i>n</i>	game <i>n</i> of rinks	glide <i>v</i>
bb tyrru (<i>be</i>) cwrt llawn	bo gêm (<i>eb</i>) o rinciau	qu hofran <i>be</i>
full-back <i>n</i>	game <i>n</i> of triples	glove <i>n</i>
cefnwr <i>eg</i> cefnwyr	bo gêm (<i>eb</i>) o droedd	maneg <i>eb</i> menig
full-pitch <i>n</i>	game and first set	go <i>v</i> for a jog
cr lluchiad (<i>eg</i>) di-dor lluchiadau di-dor	tn gêm a set gyntaf	mynd (<i>be</i>) i loncian
full-toss <i>n</i>	game on	go <i>v</i> for a run
cr pelen (<i>eb</i>) lawn pelenni llawn	dechrau'r (<i>be</i>) chwarae	mynd (<i>be</i>) am rediad
fun-running <i>n</i>	game plan <i>n</i>	goal <i>n</i>
ath rhedeg (<i>be</i>) am hwyd	cynllun (<i>eg</i>) (ar gyfer) gêm	gôl <i>eb</i> goliau
gain <i>v</i> an advantage	game point <i>n</i>	goal area <i>n</i>
cael (<i>be</i>) mantais dros	tn o fewn pwynt i ennill y gêm	fb cwrt (<i>eg</i>) y gôl
gain <i>v</i> possession	game, set and match	goal kick <i>n</i>
ennill (<i>be</i>) y meddiant	tn gêm, set a gornest	fb cic (<i>eb</i>) gôl ciciau gôl
gamble <i>n</i>	game to love	goal line <i>n</i>
menter, gambl <i>eb</i> to take a gamble mentro	tn gêm i ddim	llinell (<i>eb</i>) (y) gôl llinellau gôl
gamble <i>v</i>	gamesmanship <i>n</i>	goal scorer <i>n</i>
go mentro	bo trechafwriaeth <i>eb</i>	sgoriwr (<i>eg</i>) y gôl sgorwyr goliau the goal scorer sgoriwr y gôl / sgoriwr goliau
gauge <i>v</i>	gate position <i>n</i>	goalie <i>n</i>
bo barnu <i>be</i> , mesur <i>be</i>	ro safle (<i>eg</i>) gât safleoedd gât	gôl-geidwad <i>eg</i> gôl-geidwaid fb golwr <i>eg</i> golwyr

goalkeeper <i>n</i>	golf buggy <i>n</i>	grand slam <i>n</i>
gôl-geidwad eg gôl-geidwaid	go bygi (eg) golff bygis golff	rg camp (eb) lawn campau llawn
goal-less draw <i>n</i>	golf club <i>n</i>	Grand Slam Tournament <i>n</i>
fb gêm (eb) ddi-sgôr gemaui di-sgôr	go clwb (eg) golff clybiau golff	tn Twrnamaint (eg) y Gamp Lawn Twrnameintau'r Gamp Lawn
goal-line <i>n</i>	golf links <i>n</i>	grandstand <i>n</i>
ho llinell (eb) gôl llinellau gôl	go cwrs (eg) golff glan môr crysiau golff glan môr	prif eisteddlef y prif eisteddleoedd
goal-mouth <i>n</i>	golf trolley <i>n</i>	graphite racquet <i>n</i>
fb ceg (eb) y gôl	go trolí (eg) golff troliau golff	tn raced (eb) graffit racedi graffit
goal-mouth scramble <i>n</i>	golfer <i>n</i>	grasp <i>v</i>
fb ymgiprys (be) o flaen y gôl	go golffiwr eg, golffwraig (eb) golffwyr	cydio be
goal-post <i>n</i>	good behaviour <i>n</i>	grass <i>n</i>
postyn (eg) y gôl pyst y gôl	ymddwyn (be) yn dda, ymddygiad (eg) da	porfa eb porfeydd, gwair eg glaswellt eg
gold medal <i>n</i>	good call <i>n</i>	grass court <i>n</i>
medal (eb) aur medalaui aur	tn = by the linesman galwad (eb) dda galwadau da	tn cwrt (eg) porfa / gwair / glaswellt cyrtiau porfa / gwair / glaswellt
golden goal <i>n</i>	Good Dog Campaign <i>n</i>	grass pitch <i>n</i>
fb gôl (eb) euraid(d) goliau euraid(d)	dg Ymgyrch (eb) Ci Da Ymgyrchoedd Ci Da	llain (eb) borfa / gwair / laswellt lleiniau porfa / gwair / glaswellt maes (eg) porfa / gwair / glaswellt meysydd porfa / gwair / glaswellt
golden pole <i>n</i>	good second bowl <i>n</i>	green <i>n</i>
qu polyn (eg) eurai(d) polion euraid(d)	bo ail bêl (eb) dda	go lawnt eb lawntiau
Golden Snitch <i>n, the</i>	good shot! <i>n</i>	
qu y Snichyn (eg) Aur	ergyd (eb) dda!	
golf bag <i>n</i>	googly <i>n</i>	
go bag (eg) golff bagiau golff	cr gwgli eg gwglis	
golf ball <i>n</i>	governing body <i>n</i>	
go pêl (eb) golff peli golff	corff (eg) rheoli cyrrf rheoli	

green <i>n, the</i>	grounds staff <i>n</i>	H
bo llain, y eb lleiniau, y	staff (eg) (y) cae / maes	
green card <i>n</i>	grounds' maintenance <i>n</i>	
ho = warning cerdyn (eg) gwydd cardiau gwydd	cynnal a chadw('r) (be) maes	
greenkeeper <i>n</i>	grubber kick <i>n</i>	
go tirmon eg tirmyn	rg cic (eb) bwt ciciau pwt	
grip <i>n</i>	grunt <i>v</i>	
gafael egb gafaelion a firm grip gafael gadarn	tn tuchan be	
go = part of club grip eg gripiau = holding the club gafael egb	guard <i>n</i>	
	bb, cr gard eg gardiau to take guard bod yn barod	
grip <i>v</i>	guard <i>v</i>	
bo, go gafael be	qu gwarchod be to guard the goalposts gwarchod pyst y gôl	
groin strain <i>n</i>	guide dog <i>n</i>	
straen (eg) cesail y forddwyd	dg ci (eg) tywys cwn tywys	
ground	gully <i>n</i>	
rg tirio be to ground the ball tirio'r bêl	cr gyli eg gyliau	
ground crew <i>n</i>	gymnasium <i>n</i>	
tn criw'r (eg) cwrt criwiau'r cwrt	campfa eb campfeydd	
ground shot <i>n</i>	gymnast <i>n</i>	
tn ergyd (eb) isel ergydion isel	= male gymnastwr eg = female gymnastwraig eb gymnastwyr	
ground stroke <i>n</i>	gymnastics <i>npl</i>	
tn ergyd (eb) isel ergydion isel	gymnasteg eb	

hammer throwing <i>n</i>	headband <i>n</i>	heptathlon <i>n</i>
ath taflu'r (<i>be</i>) morthwyl	tn rhwymyn (<i>eg</i>) pen rhwymynnau pen	ath heptathlon eg
hand ball <i>n</i>	header <i>n</i>	high cross <i>n</i>
fb llawio'r (<i>be</i>) bêl deliberate hand ball	fb = player peniwr <i>eg</i> penwyr a good header of the ball yn beniwr da / yn penio'n da	fb croesiad (<i>eg</i>) uchel croesiadau uchel
hand protectors <i>npl</i>	header <i>n</i>	high jump <i>n</i>
ho amddiffynwyr (<i>ell</i>) llaw	fb = shot peniad <i>eb</i> peniadau	ath naid (<i>eb</i>) uchel neidiau uchel
handicap <i>n</i>	health <i>n</i>	high jump shoe <i>n</i>
go handicap <i>eg</i>	iechyd <i>eg</i>	ath esgid (<i>eb</i>) naid uchel esgidau naid uchel
hard court <i>n</i>	healthy <i>adj</i>	high jumper <i>n</i>
tn cwrt (<i>eg</i>) caled cyrtiau caled	iach <i>ans</i>	ath neidiwr (<i>eg</i>) uchel neidwyr uchel
hat-trick <i>n</i>	healthy exercise <i>n</i>	high jumping <i>n</i>
trithro <i>eg</i> trithroeon	ymarfer (<i>eg</i>) iach	ath neidio'n (<i>be</i>) uchel, naid (<i>eb</i>) uchel neidiau uchel
cr to score a hat-trick cyflawni trithro, cymryd tair wiced yn olynol / o'r bron	hedge <i>n</i>	high workrate <i>n</i>
fb to score a hat-trick sgorio tair gôl	dg clawdd <i>eg</i> cloddiau	hip <i>n</i>
head <i>n</i>	hedging <i>n</i>	hit <i>n</i>
go = of club pen <i>eg</i> = o'r clwb	dg clawdd <i>eg</i> cloddiau	trawiad <i>eg</i> trawiadau
head v the ball	heel <i>n</i>	hit <i>v</i>
fb penio'r (<i>be</i>) bêl	rg sawdl <i>egb</i> sodlau	taro <i>be</i> , bwrw <i>be</i>
Head Greenkeeper <i>n</i>	heel <i>v</i>	hit v the target
go prif dirmon <i>eg</i> prif dirmyn	rg sodli <i>be</i>	taro'r / bwrw'r (<i>be</i>) targed
head <i>n, the</i>	held ball <i>n</i>	hit v the net
bo = green pen <i>eg</i> , y pennau, y	bb pêl (<i>eb</i>) wedi ei dal peli wedi eu dal	fb taro'r / bwrw'r (<i>be</i>) rhwyd
helmet <i>n</i>	helmed <i>eb</i>	hockey <i>n</i>
cr helmed <i>eb</i> helmedi / helmedau	helmed <i>eb</i>	ho hocî <i>eg</i>

hockey ball <i>n</i>	hollow <i>n</i>	hoop <i>n</i>
ho	go	qu
pêl (<i>eb</i>) hoci	pant eg	cylch eg
peli hoci	pantiau	cylchoedd
hockey pitch <i>n</i>	home advantage <i>n</i>	hop <i>n</i>
ho	mantais (<i>eb</i>) (chwarae)	ath
maes (<i>eg</i>) hoci	gartref	sbonc <i>eb</i>
meysydd hoci		sbonciau
hockey stick <i>n</i>	home changing room <i>n</i>	hop <i>v</i>
ho	ystafell (<i>eb</i>) newid y tîm	ath
ffon (<i>eb</i>) hoci	cartref	sboncio <i>be</i>
ffyn hoci	ystafelloedd newid timau	
	cartref	
hockey-player <i>n</i>	home crowd <i>n</i>	House Championship <i>n</i>
ho	tyrfa (<i>eb</i>) gartref	qu
= male	torfeydd cartref	Pencampwriaeth (<i>eb</i>) y Tai
chwaraewr (<i>eg</i>) hoci		Pencampwriaethau'r Tai
= female		
chwaraewraig (<i>eb</i>) hoci	home fixture <i>n</i>	hummock <i>n</i>
chwaraewyr hoci	gêm (<i>eb</i>) gartref	go
	gemau cartref	twyn eg
hold <i>v serve</i>	home game <i>n</i>	twyni
tn	gêm (<i>eb</i>) gartref	
cadw'r (<i>be</i>) serfiad	gemau cartref	
holding <i>n</i>	home straight <i>n</i>	hump <i>n</i>
bb	ath	go
dal <i>be</i>	hyd (<i>eg</i>) olaf	crwb eg
no holding	hydroedd olaf	crybiau
dim dal		
holding shot <i>n</i>	home win <i>n</i>	hurdle <i>n</i>
bo	ennill (<i>be</i>) gartref	ath
tafliad (<i>eg</i>) dal		clwyd <i>eb</i>
tafliaidau dal		clwydi
hole <i>n</i>	hook <i>n</i>	hurdler <i>n</i>
go	cr	ath
twll eg	bachiad eg	neidiwr (<i>eg</i>) dros y clwydi
tyllau	bachiadau	neidwyr dros y clwydi
hole <i>v</i>	hook <i>v</i>	
go	cr, ho	
suddo <i>be</i>	bachu be	
	to hook an opponent	
	bachu gwrrhwynebydd	
hole <i>n in one</i>	hook shot <i>n</i>	100 metres hurdles
go	bb	(women)
twll (<i>eg</i>) mewn un	ergyd (<i>eb</i>) gam	100 metr (<i>eg</i>) dros y clwyd
	ergydion cam	(merched / menywod)
hole <i>v in one</i>	hooker <i>n</i>	110 metres hurdles
go	rg	(men)
cael (<i>be</i>) twll mewn un	bachwr eg	110 metr (<i>eg</i>) dros y clwydi
	bachwyr	(dynion)
		hurdling <i>n</i>
		ath
		neidio (<i>be</i>) dros y clwydi

hygiene <i>n</i>	improvement <i>n</i>	indoor rounders <i>n</i>
<i>dg</i> glendid eg	gwelliant <i>eg</i> gwelliannau	<i>ro</i> rownderi (<i>ell</i>) dan do
hygienic <i>adj</i>	in the lead	induce <i>v a catch</i>
<i>dg</i> glanwaith <i>ans</i>	ar y blaen	<i>ro</i> cymell (<i>be</i>) daliad
identification number <i>n</i>	incapacitate <i>v</i>	infield <i>n</i>
<i>ath</i> rhif (<i>eg</i>) adnabod rhifau adnabod	analluogi <i>be</i>	<i>cr</i> mewnaes <i>eg</i> , maes (<i>eg</i>) agos
illegal <i>adj</i>	incapacitated <i>adj</i>	infelder <i>n</i>
anghyfreithlon <i>ans</i>	analluog <i>ans</i>	<i>cr</i> mewnaeswr <i>eg</i> mewnaeswyr
illegal dribble <i>n</i>	incapacitated player <i>n</i>	inflict <i>v an injury</i>
<i>bb</i> dribl (<i>eg</i>) anghyfreithlon	chwaraewr (<i>eg</i>) yn methu chwarae chwaraewyr yn methu chwarae	achosi (<i>be</i>) anaf
illegal tackle <i>n</i>	incapacitating <i>adj</i>	infringe <i>v</i>
tacl (<i>eg</i>) anghyfreithlon taclau anghyfreithlon	analluogi <i>be</i>	torri <i>be</i>
illegal use <i>n of hands</i>	incapacitating injury <i>n</i>	infringe <i>v a rule</i>
<i>bb</i> defnyddio'r (<i>be</i>) dwylo'n anghyfreithlon	anaf (<i>eg</i>) sy'n analluogi anafiadau sy'n analluogi	torri (<i>be</i>) rheol
impact <i>n</i>	incoming runner <i>n</i>	infringement <i>n</i>
<i>bo</i> trawiad eg trawiadau	<i>ath</i> = <i>in relay</i> rhedwr (<i>eg</i>) sy'n dod i mewn rhedwyr sy'n dod i mewn	torri <i>be</i>
impetus <i>n</i>	Incrediball mini-rounders <i>n</i>	infringement <i>n of a rule</i>
<i>bo</i> hwb eg	<i>ro</i> mini-rownderi (<i>ell</i>) Incrediball	torri (<i>be</i>) rheol
impose <i>v a fine</i>	indirect free kick <i>n</i>	injection <i>n</i>
gosod (<i>be</i>) dirwyd	<i>fb</i> cic (<i>eb</i>) rydd anuniongyrchol ciciau rhydd anuniongyrchol	<i>ho</i> saethiad (<i>eg</i>) i mewn saethiadau i mewn injection from the back-line saethu i mewn o'r llinell gefn
impressive <i>adj</i>	indoor <i>adj</i>	injure <i>v</i>
trawiadol <i>ans</i>	dan do indoor games chwaraeon dan do	anafu <i>be</i>
impressive performance <i>n</i>	indoor games <i>npl</i>	injure <i>v an opponent</i>
perfformiad (<i>eg</i>) trawiadol perfformiadau trawiadol	gemau (<i>ell</i>) dan do	anafu (<i>be</i>) gwrthwynebydd
improve <i>v</i>	indoor green <i>n</i>	injured <i>adj</i>
gwella <i>be</i>	<i>bo</i> llain (<i>eb</i>) dan do lleiniau dan do	= <i>male</i> wedi ei anafu = <i>female</i> wedi ei hanafu wedi eu hanafu

injury <i>n</i>	in-swinger <i>n</i>	international <i>adj</i>
anaf <i>eg</i> anafiadau	cr pêl (<i>eb</i>) fewndro peli mewndro	rhyngwladol <i>ans</i>
injury time <i>n</i>	integrity <i>n</i>	international <i>n</i>
amser (<i>eg</i>) am anafiadau	gonestrwydd <i>eg</i> , unplygrwydd <i>eg</i>	= game / match gêm (<i>eb</i>) rhyngwladol gemau rhyngwladol
inland course <i>n</i>	intense <i>adj</i>	= player chwaraewr (<i>eg</i>) rhyngwladol chwaraewyr rhyngwladol
go cwrs (<i>eg</i>) mewndiro cyrsiau mewndiro	dwys <i>ans</i>	
innings <i>n</i>	intense concentration <i>n</i>	international arena <i>n</i>
cr batiad <i>eg</i> batiadau	canolbwytio (<i>be</i>) dwys, canolbwytio'n (<i>be</i>) ddwys	arena (<i>eb</i>) rhyngwladol arenau rhyngwladol
inside centre <i>n</i>	intensity <i>n</i>	interpret <i>v</i>
rg canolwr <i>eg</i> canolwyr	dwyster <i>eg</i>	dehongli <i>be</i>
inside forward <i>n</i>	intentional foul <i>n</i>	interpret <i>v the rules</i>
fb mewnwr <i>eg</i> mewnwyrr	trosedd (<i>egb</i>) bwriadol / fwriadol troseddua bwriadol	dehongli'r (<i>be</i>) rheolau
inside lane <i>n</i>	intentional offence	interpretation <i>n</i>
ath lôn (<i>eb</i>) fewnol lonydd mewnol	ho trosedd (<i>egb</i>) bwriadol / fwriadol troseddua bwriadol	dehongliad <i>eg</i> dehongliadau
inside left <i>n</i>	intercept <i>v</i>	interpretation n of the rules
fb mewnwr (<i>eg</i>) chwith mewnwyrr chwith	rhyn-gipio <i>be</i>	dehongliad (<i>eg</i>) o'r rheolau
inside right <i>n</i>	bb rhyn-gipio <i>be</i>	interrupt <i>v</i>
fb mewnwr (<i>eg</i>) de mewnwyrr de	intercept v a pass	tarfu (<i>be</i>) ar
instructor <i>n</i>	rhyn-gipio'r (<i>be</i>) bêl	interrupt v play
= male hyfforddwr <i>eg</i>	intercept v the ball	tarfu (<i>be</i>) ar y chwarae
= female hyfforddwraig <i>eb</i> hyfforddwyr	interception <i>n</i>	interruption <i>n</i>
in-swing <i>n</i>	rhyn-gipiad <i>eg</i> rhyn-gipiadau	tarfu (<i>be</i>) ar y gêm
cr troi (<i>be</i>) i mewn	interfere <i>v</i>	interval <i>n</i>
	ymyrryd <i>be</i>	egwyl <i>eg</i>
	interfere v with the game	iron <i>n</i>
	ymyrryd (<i>be</i>) â'r gêm	go haearn <i>eg</i> heyrn
	interfering <i>n</i>	issue v a caution <i>n</i>
	bb ymyrryd <i>be</i>	rhybuddio <i>be</i>

J

jack <i>n</i>	
bo	
jac eg	
jack high	
jac uchel	
javelin <i>n</i>	
ath	
gwaywffon eb	
gwaywffyn	
javelin shoe <i>n</i>	
ath	
esgid (eb) gwaywffon	
esgidiau gwayffon	
javelin thrower <i>n</i>	
ath	
taflwr (eg) gwaywffon	
taflwyr gwaywffon	
javelin throwing <i>n</i>	
ath	
taflu (be) gwaywffon	
jerk <i>n</i>	
qu	
plwc eg	
jerk <i>v</i>	
qu	
neidio be	
jinx <i>n</i>	
melltith eb	
jinx <i>v</i>	
mellthithio be	
the ground is jinxed	
mae'r maes wedi ei	
felltithio	
jock strap <i>n</i>	
jocstrap eg	
jocstrapiau	
jog <i>n</i>	
loncian be	

jog <i>v</i>	
loncian be	
jogger <i>n</i>	
lonciwr eg	
loncwyr	
jogging <i>n</i>	
loncian be	
jogging path <i>n</i>	
ath	
llwybr (eg) loncian	
llwybrau loncian	
jogging route <i>n</i>	
ath	
llwybr (eg) loncian	
llwybrau loncian	
joint leader <i>n</i>	
go	
cydarweinydd eg	
cydarweinwyr	
jostle <i>v</i>	
ath	
gwthio be	
jump <i>n</i>	
naid eb	
neidau	
jump <i>v</i>	
neidio be	
jump ball <i>n</i>	
bb	
pêl (eb) neidio	
peli neidio	
juxtaposition <i>n</i>	
bo	
cyfosod be	
K	
keep <i>v fit</i>	
cadw'n (be) heini	
keep v one's nerve <i>n</i>	
cadw'ch (be) hyder	
keep v the time	
cadw'r (be) amser	
keep v wicket	
cr	
cadw (be) wiced	
keeper <i>n</i>	
qu	
ceidwad eg	
ceidwaid	
kennel <i>n</i>	
dg	
cwt eg	
cytiau,	
cynel eg	
cynelau	
key player <i>n</i>	
= male	
chwaraewr (eg) allweddol	
= female	
chwaraewraig (eb) allweddol	
chwaraewyr allweddol	
kick <i>n</i>	
cic eb	
ciciau	
kick <i>v</i>	
cicio be	
kick v off	
dechrau'r (be) gêm	
kicker <i>n</i>	
ciciwr eg	
cicwyr	
kickers <i>npl</i>	
ho	
cicwyr ell	
kick-off <i>n</i>	
cic (eb) gychwyn	
before kick-off	
cyn i'r gêm ddechrau /	
gychwyn	
kill v the end	
bo	
lladd (be) y pen	

kit *n*
= clothes
dillad *eg*
= equipment
offer *eg / ell*

knock *n*
ho
cnoc *eb*
cnociau,
ergyd *eb*
ergydion

knock *v*
ho
cnocio *be*,
bwrw *be*
to knock a player off the ball
cnocio chwaraewr oddi ar
y bêl

knock up
ho
cnoc *eb*
cnociau
tn
ymarfer *be*

knock-up *n*
tn
ymarfer *eg*
ymarferiadau

L

ladies' doubles *npl*
tn
parau'r (*ell*) merched /
menywod

lake *n*
go
llyn *eg*
llynnoedd

land *v*
ath
disgyn / glanio *be*

land protection *n*
gwarchod (*be*) tir

landing *n*
ath
disgyn *eg*
landing-bed *n*
ath
gwely (eg) disgyn / glanio
gwelyau disgyn / glanio

lane *n*
ath
lôn *eb*
lonyydd

lap *n*
ath
lap *eg*
lapiau

lap *v*
ath
lapio *be*,
rhedeg (*be*) lap
to run a lap
rhedeg lap

lap v an opponent
ath
lapio (*be*) gwirthwynebydd

lap indicator board *n*
ath
bwrdd (*eg*) dangos lapiau
byrddau dangos lapiau

larvae *npl*
dg
larfâu *ell*

last batter *n*
ro
batiwr (eg) olaf
batwyr olaf

last bowl *n*
bo
pêl (*eb*) olaf
peli olaf

last sixteen *npl*
tn
un ar bymtheg olaf

late cut *n*
cr
slaes (*eb*) hwyr
slaesiau hwyr

late tackle *n*
tacl (*eb*) hwyr
taclau hwyr

laws of the game *npl*
rheolau'r (*ell*) gêm

lead *n*
dg
tennyn *eg*
tenynnau

lead *v*
arwain *be*

lead v the charge
arwain (*be*) yr ymosodiad

lead v the game
arwain (*be*) / bod ar y blaen
yn y gêm

Lead *n, the*
bo
Arweinydd (*eg*), yr

leader *n*
arweinydd *eg*
arweinwyr

leader board *n*
go
bwrdd (*eg*) yr arweinwyr

leading foot *n*
bo
troed (*eb*) arwain

league bowling *n*
bo
bowlio'r (*be*) cynghrair

league rugby
rg
rygbi (*eg*) cynghrair

learning opportunity *n*
cyfle (eg) dysgu / i ddysgu
cyfleoedd dysgu / i ddysgu

leash *n*
dg
tennyn *eg*
tenynnau

leash <i>v</i>	leg before wicket (l.b.w.)	legitimately <i>adv</i>
dg rhoi (<i>be</i>) ar dennyn	cr coes o flaen wiced (c.f.w)	yn gyfreithlon <i>adf</i>
leashing <i>n</i>	leg bye <i>n</i>	leg-side <i>n</i>
dg rhoi (<i>be</i>) ar dennyn	cr bei (<i>eb</i>) i'r goes	cr ochr (<i>eb</i>) y goes
leather ball <i>n</i>	leg cut <i>n</i>	leg-spin <i>n</i>
pêl (<i>eb</i>) ledr peli lledr	cr slaes (<i>eb</i>) i'r goes slaesiau i'r goes	cr sbin (<i>eg</i>) o'r goes
leave <i>v</i> the ball	leg guard <i>n</i>	leisure <i>n</i>
tn gadael (<i>be</i>) y bêl	ho gard (<i>eg</i>) coes gardiau coes	hamdden <i>eg</i>
left back <i>n</i>	leg stump <i>n</i>	leisure centre <i>n</i>
fb cefnwr (<i>eg</i>) chwith cefnwyr chwith	cr stwmp (<i>eg</i>) coes the leg stump stwmp y goes	canolfan (<i>eb</i>) hamdden canolfannau hamdden
left half <i>n</i>	legal stop <i>n</i>	length <i>n</i>
fb hanerwr (<i>eg</i>) chwith hanerwyr chwith	bb atal (<i>be</i>) yn gyfreithlon	bo hyd <i>eg</i>
left wing <i>n</i>	leg-break <i>n</i>	length of jack
fb asgell (<i>eb</i>) chwith esgyll chwith	cr gwyriad (<i>eg</i>) coes gwyriadau coes	hyd y jac
left-winger <i>n</i>	leg-cutter <i>n</i>	length ball <i>n</i>
fb asgellwr (<i>eg</i>) chwith asgellwyr chwith	cr gyriad (<i>eg</i>) coes gyriadau coes	cr pêl (<i>eb</i>) o'r hyd iawn peli o'r hyd iawn
left-handed <i>adj</i>	leg-drive <i>n</i>	leniency <i>n</i>
llaw (<i>eb</i>) chwith	cr gyriad (<i>eg</i>) o'r goes gyriadau o'r goes	trugaredd <i>eg</i> , caredigrwydd <i>eg</i>
left-handed player	leg-glance <i>n</i>	lenient <i>adj</i>
= male chwaraewr (<i>eg</i>) llaw chwith	cr cildrawiad (<i>eg</i>) o'r goes cildrawiadau o'r goes	trugarog <i>ans</i> , caredig <i>ans</i>
= female chwaraewraig (<i>eb</i>) law chwith chwaraewyr llaw chwith	legitimate <i>adj</i>	level <i>v</i>
	cyfreithlon <i>ans</i>	cr gwneud (<i>be</i>) yn gyfartal to level the series gwneud y gyfres yn gyfartal
left-hander <i>n</i>	legitimate shot <i>n</i>	level <i>adj</i>
= male chwaraewr (<i>eg</i>) llaw chwith	bo ergyd (<i>eb</i>) gyfreithlon ergydion cyfreithlon	gwastad <i>ans</i>
= female chwaraewraig (<i>eb</i>) law chwith chwaraewyr llaw chwith		level playing field cae chwarae gwastad
		level <i>n</i>
		lefel <i>eb</i> lefelau
		life skill <i>n</i>
		sgil (<i>eg</i>) bywyd sgiliau bywyd

light rough <i>n</i>	line-up <i>n</i>	long ball <i>n</i>
go garw (eg) ysgafn	chwaraewyr eb rhesi who will be in the line-up tonight? pa chwaraewyr / pwy fydd yn chwarae heno?	pêl (eb) hir peli hir tn = out of court pêl (eb) hir peli hirion
line <i>n</i>	links course <i>n</i>	long jump <i>n</i>
bo, tn, go llinell eb llinellau	go cwrs (eg) glan môr crysiau glan môr	ath naid (eb) hir neidiau hir
line practice ymarfer hyd	litter <i>n</i>	long jump shoe <i>n</i>
a tight line llinell dynn	dg sbwriel eg	ath esgid (eb) naid hir esgidiau naid hir
down the line ar hyd y llinell	litter bin <i>n</i>	long jumper <i>n</i>
on the line ar y llinell	dg bin (eg) sbwriel biniau sbwriel	ath neidiwr (eg) hir neidwyr hir
line <i>n</i> for batters out	live batter <i>n</i>	long jumping <i>n</i>
ro llinell (eb) i fatwyr sydd allan	ro batiwr (eg) byw batwyr byw	ath neidio (be) hir
line <i>n</i> for waiting batters	lob <i>n</i>	long-distance runner <i>n</i>
ro llinell (eb) i fatwyr yn / sy'n aros eu tro llinellau i fatwyr yn / sy'n aros eu tro	tn lob eb lobiau	ath rhedwr (eg) pellter hir rhedwyr pellter hir
line <i>v</i> up the body	lob <i>v</i>	loop-the-loop <i>n</i>
bo aliniō'r (be) corff	tn lobio be	qu dolennu be
line and length <i>n</i>	local derby <i>n</i>	loose ball <i>n</i>
cr llinell (eb) a hyd	fb derby (eg) leol	bb pêl (eb) rydd peli rhydd
linear style <i>n</i>	lock <i>n</i>	cr pêl (eb) lac peli llac
ath = shot put arddull (eb) linellol arddulliau llinello	rg clo eg cloeau, cloeon	loose maul <i>n</i>
line-out <i>n</i>	locker <i>n</i>	rg sgarmes (eb) rydd sgarmesoedd rhydd
rg lein eb leiniau	locer egb loceri	lose <i>v</i>
linesman <i>n</i>	locker room <i>n</i>	colli be
tn ystlyswr eg ystlyswyr	ystafell (eb) loceri ystafelloedd loceri	lose <i>v</i> contact
linesman <i>n</i> (obsolete)		ro colli (be) cysylltiad
fb llumanwr eg llumanwyr		

lose v one's nervecolli'ch (*be*) hyder**lose v the lead**colli'r (*be*) safle blaen**lose v the toss**colli'r (*be*) tafliad**loser n**

collwr eg

collwyr

losing adjcolli *be***losing side n, the**y tîm (*eg*) a gollodd / sy'n
colli**loss n**

cr

colled *eb*

colledion

twenty without lossugain heb golled / heb
golli wiced**loss n**colled *eb*

colledion

love

tn

dim eg

love fifteen

tn

dim i bymtheg

love forty

tn

dim i ddeugain

love thirty

tn

dim i ddeg ar hugain

low release n

ro

rhyddau'n (*be*) isel,
rhyddhad (*eg*) isel**M****maiden n (over)**

cr

gwag ans

to bowl a maiden over

bowlio pelawd wag

maintenance ncynnal (*be*) a chadw**maintenance****programme n**rhaglen (*eb*) cynnal a chadw

rhaglenni cynnal a chadw

Major League n

bb

Cynghrair (*eb*) Fawr**make v a breakthrough**torri (*be*) drwodd**make v a mistake**gwneud (*be*) camgymeriad**management committee n**pwylgor (*eg*) rheoli

pwylgorau rheoli

man-to-man marking n

bb

marcio (*be*) un-i-un**marathon n**

ath

marathon eg

marathonau

marathon runner n

ath

rhedwr (*eg*) marathon

rhedwyr marathon

margin n for errorlle (*eg*) i wneud

camgymeriad

marker n

bb

marciwr eg

marcwyr

markings npl

marciau ell

mat n

bo

mat eg

matiau

mat rounders n

ro

rownderi (ell) mat

match n

gêm eb

gemaу

a big match

gêm fawr / bwysig

match vbod (*be*) cystal â**to match an opponent**

bod cystal â

gwrthwynebydd

match play n

go

gêm (*eb*) dyllau**match point n**

tn

pwynt (*eg*) gornest

pwyntiau gornest

matting n

mat eg

matiau

maul n

rg

sgarmes eb

sgarmesoedd

measure v

bo

mesur *be***mechanical uplifting n of faeces**

dg

clirio (*be*) baw yn fecanyddol

medicine ball <i>n</i>	pêl (<i>eb</i>) ymarfer peli ymarfer	mid-field <i>n</i>	mishap <i>n</i>
		cr canol (<i>eg</i>) y maes	anffawd <i>eb</i> anffodion
medium-pace bowler <i>n</i>	cr bowliwr (<i>eg</i>) lled-gyflym bowlwr lled-gyflym	midfield player <i>n</i>	misjudge <i>v</i>
		chwaraewr (<i>eg</i>) canol cae chwaraewyr canol cae	go = shot distance cam-fesur <i>be</i>
men's doubles <i>npl</i>	tn parau'r (<i>ell</i>) dynion	midfielder <i>n</i>	misread <i>v</i>
		chwaraewr (<i>eg</i>) canol cae chwaraewyr canol cae	go = the green cam-ddarllen <i>be</i>
men's singles <i>npl</i>	tn senglau'r (<i>ell</i>) dynion	mid-fielder <i>n</i>	miss <i>n</i>
		cr maeswr (<i>eg</i>) canol maeswyr canol	tn methiad <i>eg</i> methiadau
mental preparation <i>n</i>	paratoi (<i>be</i>) meddyliol, paratoi'n (<i>be</i>) feddyliol, paratoad (<i>eg</i>) meddyliol	midnight basketball <i>n</i>	miss <i>v</i>
		bb pêl-fasged (<i>eb</i>) canol-nos	methu <i>be</i>
metal-headed club <i>n</i>	go clwb (<i>eg</i>) metel clybiau metel	mid-off <i>n</i>	miss v a penalty
		cr = fielder maeswr (<i>eg</i>) canol-draw = position saflé (<i>eg</i>) canol-draw	fb, rg methu (<i>be</i>) cic gosb / cic o'r smotyn methu ciciau cosb / cicau o'r smoryn
metric mile <i>n</i>	ath = 1500 metres milltir (<i>eb</i>) fetrig milltiroedd metrig	mid-on <i>n</i>	miss v a shot
		cr = fielder maeswr (<i>eg</i>) canol-llawdde = position saflé (<i>eg</i>) canol-llawdde	tn methu (<i>be</i>) ergyd
middle stump <i>n</i>	cr stwmp (<i>eg</i>) canol	mid-wicket <i>n</i>	miss v the ball
		cr = fielder maeswr (<i>eg</i>) canol-wiced = position saflé (<i>eg</i>) canol-wiced	tn methu'r (<i>be</i>) bêl
middle-distance race <i>n</i>	ath ras (<i>eb</i>) pellter canol rasys pellter canol	Millennium Centre <i>n</i>	missed hit <i>n</i>
		Canolfan (<i>eb</i>) y Mileniwm	cam-daro <i>be</i> , cam-drawiad <i>eg</i> camdrawiadau
middle-distance runner <i>n</i>	ath rhedwr (<i>eg</i>) pellter canol rhedwyr pellter canol	Millennium Stadium <i>n</i>	miss-hit <i>v</i>
		Stadiwm (<i>eg</i>) y Mileniwm	cam-daro <i>be</i>
middle-order <i>n</i>	cr = batting canol (<i>eg</i>) y rhestr fatio	minor offence <i>n</i>	mistake <i>n</i>
		mân drosedd <i>egb</i> mân droseddau	camgymeriad <i>eg</i> camgymeriadau
midfield <i>n</i>	canol (<i>eg</i>) y cae	misconduct <i>n</i>	to make a mistake gwneud camgymeriad a costly mistake camgymeriad drud
		camymddwyn <i>be</i> camymddygiad <i>eg</i>	mixed doubles <i>npl</i>
			tn parau (<i>ell</i>) cymysg

moment <i>n</i> of release bo eiliad (ebg) rhyddhau / ryddhau eiliadau rhyddhau	multigames wall <i>n</i> mur (eg) aml-gêm muriau aml-gêm	near post <i>n</i> postyn (eg) agosaf
momentum <i>n</i> momentwm eg	muscle <i>n</i> cyhyr eg cyhyrau	nerve <i>n</i> nerf eg nerfau to lose one's nerve colli'ch hyder an attack of nerves digallonni, gwangalonni, colli hyder
morale <i>n</i> ysbryd eg, hwyliau ell, morâl	muscular <i>adj</i> cyhyrog ans	nervous <i>adj</i> nerfus ans
motivate <i>v</i> ysgogi be	N	net <i>n</i> rhwyd eb rhwydi in the net yn y rhwyd to strike the ball into the back of the net rhydo'r (be) bêl
motivation <i>n</i> ysgogiad eg ysgogiadau	narrow hand <i>n</i> bo llaw (eb) gul dwyo cul	net! tn rhwyd
mound <i>n</i> go twmpath eg twmpathau	narrow line <i>n</i> bo llinell (eb) gul llinellau cul	net cord <i>n</i> tn cortyn (eg) y rhwyd cortynnau rhwydi
Mount your brooms! qu Ar eich ysgubau!	National Basketball Association <i>n</i> (NBA) Y Gymdeithas (eb) Pêl-fased Genedlaethol	net point <i>n</i> tn pwyt (eg) rhwyd pwytiau rhwyd
mouth guard <i>n</i> gard (eg) ceg gardiau ceg	national strategy <i>n</i> strategaeth (eb) genedlaethol strategaethau cenedlaethol	net practice <i>n</i> cr ymarfer (eg) yn y rhwydi
movement <i>n</i> symudiad eg symudiadau	national tournament <i>n</i> bo twnamaint (eg) cenedlaethol twnamentiau cenedlaethol	nets <i>npl</i> cr rhwydi ell
mower <i>n</i> peiriant (eg) lladd gwair peiriannau lladd gwair	national training centre <i>n</i> canolfan (eb) hyfforddi genedlaethol canolfannau hyfforddi cenedlaethol	new ball <i>n</i> cr, tn pêl (eb) newydd peli newydd
mowing <i>n</i> lladd (be) gwair	natural talent <i>n</i> dawn (eb) / talent (eb) naturiol doniau / talentau naturiol	night watchman <i>n</i> cr gwyliwr (eg) nos gwylwyr nos
mudbath <i>n</i> baddon (eg) llaid		
multi-agency partnership <i>n</i> partneriaeth (eb) amlasiantaeth partneriaethau amlasiantaeth		

nineteenth hole <i>n</i>	non-turf pitch <i>n</i>	off-cutter <i>n</i>
go y pedwerydd twll (eg) ar bymtheg	cr llain (eb) heb borfa lleiniau heb borfa	cr gyriad (eg) draw gyriadau draw
no ball <i>n</i>	not out (n.o.)	off-drive <i>n</i>
cr pêl (eb) ofer peli ofer	cr heb fod allan (h.f.a.)	cr dreif (eg) draw
to bowl a no ball bowlio pêl ofer		
no contest	number 8 <i>n</i>	offence <i>n</i>
dim cystadleuaeth	rg wythwr eg wythwyr	trosedd egb troseddau
'No Dogs' sign <i>n</i>	Number One Court <i>n</i>	offend <i>v</i>
dg arwydd (eg) 'Dim Cwn' arwyddion 'Dim Own'	tn Cwrt (eg) Rhif Un	tramgwyddo <i>be</i> , troseddu <i>be</i>
no-contact game <i>n</i>	numbered shirt <i>n</i>	offend <i>v against the rules</i>
gêm (eb) heb gyswilt gemaub heb gyswilt	crys (eg) a rhif arno crysau a rhifau arnynt	torri'r (be) rheolau
non-bowling arm <i>n</i>	nursery ground <i>n</i>	offender <i>n</i>
bo braich (eb) nad yw'n bowlio	cr maes (eg) meithrin meisydd meithrin	= male troseddwr eg = female troseddwraig eg troseddwyr
non-jumper <i>n</i>		
bb chwaraewr (eg) nad yw'n neidio / sydd heb fod yn neidio chwaraewyr nad ydynt yn neidio / sydd heb fod yn neidio	O	offending <i>adj</i>
non-offending <i>adj</i>	obstacle race <i>n</i>	tramgwyddus <i>ans</i> ,
bb = action nad yw'n droseddol = player nad yw'n troseddu	ath ras (eb) rwystrau rasys rhwystrau	= action troseddol <i>ans</i>
non-scoring team <i>n</i>	obstruct <i>v</i>	= player sy'n troseddu <i>be</i>
bb tîm (eg) nad yw'n sgorio / sydd heb fod yn neidio timau nad ydynt yn sgorio / sydd heb fod yn neidio	rhwystro <i>be</i>	the offending player y chwaraewr(aig) sy'n tramgwyddo / troseddu
non-track distance event <i>n</i>	obstruction <i>n</i>	official <i>adj</i>
ath ras (eb) hirbell oddi ar y trac rasys hirbell oddi ar y trac	rhwystro <i>be</i> rhwystr eg, rhwystrau	swyddogol <i>ans</i>
	off stump <i>n</i>	official <i>n</i>
	cr stwmp (eg) pellaf	swyddog eg swyddogion
	off-balance <i>adj</i>	official score sheet <i>n</i>
	tn colli (be) balans	bb taflen (eb) sgorio swyddogol taflenni sgorio swyddogol
		officials' changing room <i>n</i>
		ystafell (eb) newid y swyddogion ystafelloedd newid y swyddogion

officiate <i>v</i>	one-day game <i>n</i>	oppose <i>v</i>
bod (<i>be</i>) yn swyddog	cr gêm (<i>eb</i>) undydd gemau undydd	gwrthwynebu <i>be</i>
off-side <i>adj</i>	one-day match <i>n</i>	opposing <i>adj</i>
fb camsefyll <i>be</i>	cr gêm (<i>eb</i>) undydd gemau undydd	gwrthwynebus <i>ans</i>
off-side <i>n</i>	one-day series <i>n</i>	opposing player <i>n</i>
cr ochr (<i>eb</i>) gyferbyn	cr cyfres (<i>eb</i>) undydd cyfresi undydd	= male chwaraewr (<i>eg</i>) (<i>sy'n</i>) gwrthwynebu
off-side trap <i>n</i>	on-side <i>n</i>	= female chwaraewraig (<i>eb</i>) (<i>sy'n</i>) gwrthwynebu chwaraewyr (<i>sy'n</i>) gwrthwynebu
fb magl (<i>eb</i>) camsefyll maglau camsefyll	cr ochr (<i>eb</i>) agos	
Olympic Games <i>npl</i>	open up the head	opposing team <i>n, the</i>
Gemau (<i>ell</i>) Olympaidd	bo agor (<i>be</i>) y pen	y tîm (<i>eg</i>) <i>sy'n</i> gwrthwynebu / gwrthwynebwyr
on court <i>n</i>	open recreation space <i>n</i>	opposition <i>n</i>
tn o fewn (ardd) y cwrt	man (<i>eg</i>) hamdden agored mannau hamdden agored	gwrthwynebwyr <i>ell</i>
On your marks!	opener <i>n</i>	out!
ath Ar eich marciau!	cr batiwr (<i>eg</i>) cyntaf batwyr cyntaf	tn allan!
one free throw <i>n</i>	opening batsman <i>n</i>	out of bounds <i>adj</i>
bb (un) tafliad (<i>eg</i>) rhydd	cr batiwr (<i>eg</i>) cyntaf batwyr cyntaf	go dros y ffin
one set down	opening bowler <i>n</i>	out of court <i>prep</i>
tn (un) set i lawr	cr bowliwr (<i>eg</i>) cyntaf bowlwyr cyntaf	tn allan o'r cwrt <i>ardd</i>
two sets down	opening pair <i>n</i>	out of play <i>adj</i>
dwy set i lawr	cr pâr (<i>eg</i>) agoriadol parau agoriadol	yn farw <i>ans</i>
one set up	opponent <i>n</i>	outdoor <i>adj</i>
tn (un) set i fyndy	gwrthwynebydd <i>eg</i> gwrthwynebwyr	awyr-agored <i>ans</i>
two sets up	opponent's bowl <i>n</i>	outdoor exercise <i>n</i>
dwy set i fyndy	bo pêl (<i>eb</i>) y gwrthwynebydd peli'r gwrthwynebydd	ymarfer (<i>be</i>) yn yr awyr agored, ymarfer (<i>eg</i>) awyr-agored
one-and-one penalty <i>n</i>		outdoor pursuits <i>n</i>
bb cosb (<i>eb</i>) un-ac-un cosbau un-ac-un		gweithgareddau (<i>ell</i>) awyr-agored
one-day captain <i>n</i>		out-field <i>n</i>
cr capten (<i>eg</i>) undydd capteiniaid undydd		cr allfaes <i>eg</i>
one-day cricket <i>n</i>		
cr criced (<i>eg</i>) undydd		

outfield player <i>n</i>	out-swinger <i>n</i>	over-run <i>n</i>
fb chwaraewr (<i>eg</i>) allfaes chwaraewyr allfaes	cr pêl (<i>eb</i>) yn gwyro allan peli yn gwyro allan	= the pitch rhedeg (<i>be</i>) dros y llain
outgoing runner <i>n</i>	over <i>n</i>	oversize racquet <i>n</i>
ath = in relay rhedwr (<i>eg</i>) allan rhedwyr allan	cr pelawd <i>eb</i> pelawdau	tn raced (<i>eb</i>) ry fawr racedi rhy fawr
outgun <i>v</i>	over the moon	over-striding <i>n</i>
trechu <i>be</i> , bod (<i>be</i>) yn drech na outgun an opponent trechu / bod yn drech na gwrthwynebydd	wrth ei fodd / wrth ei bodd / wrth eu bodd	bo gorgamu <i>be</i>
outlet pass <i>n</i>	overarm bowling <i>n</i>	overtake <i>v</i>
bb pâs (<i>eb</i>) ollwng pasiau gollwng	cr bowlio (<i>be</i>) tros / dros (yr) ysgwydd	goddiweddyl <i>be</i>
out-of-bounds <i>adj</i>	overarm throw <i>n</i>	overthrow <i>n</i>
bb tu hwnt i'r ffin	tafliad (<i>eg</i>) tros / dros ysgwydd tafliaidau tros / dros ysgwydd	cr gordafliad <i>eg</i> gordafliaidau
out-of-bounds fence <i>n</i>	overarm throwing <i>n</i>	overthrow <i>v</i>
go ffens (<i>eb</i>) y ffin <i>eb</i>	ro taflu (<i>be</i>) tros / dros ysgwydd	cr gordaflu <i>be</i>
outplay <i>v</i>	overcome <i>v</i>	overtime <i>n</i>
chwarae'n (<i>be</i>) well (<i>na</i>) outplay an opponent chwarae'n well na gwrthwynebydd	trechu <i>be</i> overcome a handicap trechu anfantais overcome an opponent trechu gwrthwynebydd	bb goramser <i>eg</i>
outside centre <i>n</i>	overhead pass <i>n</i>	overwhelm <i>v</i>
rg canolwr <i>eg</i> canolwyr	bb pâs (<i>eb</i>) dros ben pasiau dros ben	llorio <i>be</i> overwhelm the opposition llorio'r gwrthwynebwyr
outside half <i>n</i>	over-hit <i>n</i>	
rg maswr <i>eg</i> maswyr	tn ergyd (<i>eb</i>) ry bell ergydion rhy bell	
outside lane <i>n</i>	over-hit <i>v</i>	
ath lôn (<i>eb</i>) allanol lonyyd allanol	tn taro'n (<i>be</i>) rhy bell	
out-swing <i>n</i>	overlapping full-back <i>n</i>	
cr gwyro (<i>be</i>) allan	fb cefnwr (<i>eg</i>) gorgyffwrdd cefnwyr gorgyffwrdd	

P

pace <i>n</i>
ath, bo
cyflymder, cyflymdra <i>eg</i>
additional pace
cyflymder / cyflymdra
ychwanegol
adjustment in pace
cymhwysor cyflymder / cyflymdra
= speed
cyflymder, cyflymdra <i>eg</i>
go
= of the green
cyflymder, cyflymdra ychwanegol

pace <i>v a runner</i>	partner <i>v</i>	penalty area <i>n</i>
gosod (<i>be</i>) cyflymder / cyflymdra i redwr	cr, go partneru <i>be</i>	fb blwch (<i>egb</i>) cosbi / gosb
pace <i>v oneself</i>	tn chwarae (<i>be</i>) gyda	blychau cosbi
peidio (<i>be</i>) â rhedeg yn rhy gyflym		
pace-maker <i>n</i>	partnership <i>n</i>	penalty corner <i>n</i>
ath	cr partneriaeth <i>eb</i>	ho cornel (<i>eg</i>) cosb
safonwr <i>eg</i> safonwyr	partneriaethau fourth wicket partnership partneriaeth pedwaredd wiced the fourth wicket partnership y bartneriaeth am y bedwaredd wiced	corneli cosb
pad <i>n</i>		penalty goal <i>n</i>
cr pad <i>eg</i> padiau		rg gôl (<i>eb</i>) gosb goliau cosb
pairs <i>npl</i>	pass <i>n</i>	penalty half rounder <i>n</i>
bo parau <i>ell</i> to play in pairs chwarae mewn parau	pâs <i>eb</i> pasiau forward pass pâs ymlaen reverse pass pâs wrthol	ro hanner (<i>eg</i>) rownder cosb hanner rownderi cosb
par <i>n</i>	pass <i>v</i>	penalty kick <i>n</i>
go y safon <i>eg</i> four under par pedair (<i>ergyd</i>) yn well na'r safon	passio <i>be</i> to pass a ball passio pêl	fb cic (<i>eb</i>) gosb ciciau cosb, cic (<i>eb</i>) o'r smotyn ciciau o'r smotyn
par four <i>n</i>	passing shot <i>n</i>	penalty shoot-out <i>n</i>
go safon (<i>eg</i>) pedwar	tn ergyd (<i>eb</i>) heibio ergydion heibio	fb brwydr (<i>eg</i>) saethu brwydrau saethu
par putt <i>n</i>	pavilion <i>n</i>	penalty shot <i>n</i>
go pyt (<i>eb</i>) am y safon	pafiliwn <i>eg</i> pafiliynau	pêl (<i>eb</i>) gosb
participant <i>n</i>	penalise <i>v</i>	penalty spot <i>n</i>
= male cyfranogwr <i>eg</i>	cosbi <i>be</i>	fb smotyn (<i>eg</i>) gwyn smotiau gwyn, y smotyn (<i>eg</i>) (cosbi)
= female cyfranogwraig <i>eb</i> cyfranogwyr		
= general un (<i>eg</i>) sy'n cymryd rhan rhai sy'n cymryd rhan	penalty <i>n</i>	penalty stroke <i>n</i>
	cosb <i>eb</i> cosbau to score from a penalty sgorio o gic gosb / o'r smotyn to take a penalty cymryd cic gosb / o'r smotyn to incur a penalty cael cosb	ho ergyd (<i>eb</i>) gosb ergydion cosb to take a penalty stroke cymryd ergyd gosb penalty stroke competition cystadleuaeth ergydion cosb
partner <i>n</i>		penalty try <i>n</i>
cr, go, tn partner <i>eg</i> partneriaid		rg cais (<i>eg</i>) cosb ceisiau cosb

penalty-taker <i>n</i>	persistent foul play <i>n</i>	pitch <i>n</i>
y sawl sy'n cymryd y gic gosb eg y rhai sy'n cymryd ciciau cosb	chwarae (eg) brwnt cyson	maes eg meysydd
pendulum movement <i>n</i>	personal foul <i>n</i>	cr
bo	bb	llain eb lleiniau
symudiad (eg) pendil symudiadau pendil	tro sedd (egb) personol / bersonol tro seddau personol	pitch and putt <i>n</i>
pentathlon <i>n</i>	personal foul - no free throws	go
ath	tro sedd personol / bersonol - dim ergydion rhudd	pitsh a pty eg
pentathlon eg	photo finish <i>n</i>	pivot <i>n</i>
perfect line <i>n</i>	ath	bb
bo	diwedd (eg) clos (iawn / dros ben)	canolwr eg canolwyr
llinell (eb) berffaith llinellau perffaith	diweddiadau clos (iawn / dros ben)	pivoting <i>n</i>
perform <i>v</i>	photo-finish equipment <i>n</i>	canol ans
perfformio <i>be</i>	ath	place v the foot
performance <i>n</i>	cyfarpar (eg) diwedd clos	bo
perfformiad eg perfformiadau	physical <i>adj</i>	gosod (be) y droed
performance target <i>n</i>	corfforol <i>ans</i>	plant shot <i>n</i>
ath	physical education <i>n</i>	bo
targed (eg) perfformio targedau perfformio	addysg (eb) gorfforol	ergyd (eb) osod ergydion gosod
performer <i>n</i>	physical play <i>n</i>	plastic bag <i>n</i>
= male perfformiwr eg	chwarae (eg) corfforol, chwarae'n (be) gorfforol	dg
= female perfformwraig eb perfformwyr	physical preparation <i>n</i>	bag (eg) plastig bagiau plastig
period <i>n</i>	paratoi (be) corfforol, paratoi'n (be) gorfforol, paratoad (eg) corfforol	play <i>n</i>
cyfnod eg cyfnodau	physiotherapist <i>n</i>	y chwarae eg the ball is still in play
perseverance <i>n</i>	ffisiotherapydd eg ffisiotherapyddion	mae'r bêl heb groesi'r llinell
dycnwch eg, dyfalbarhad eg	physiotherapy <i>n</i>	play v for the gap
persevere <i>v</i>	ffisiotherapi eg	bo
dal (be) ati, dyfalbarhau <i>be</i> , dygnu (be) arni	pin <i>n</i>	chwarae (be) am y bwlc'h
	go	play v into the wind
	pin eg pinnau	go
	pitch <i>n (shot)</i>	chwarae (be) i mewn i'r gwynt
	go	play v on (to wicket)
	pitsh eg	cr
		batio (be) ymlaen (ar y wiced)

play <i>v on to the bowl</i>	point <i>n</i>	portable apparatus <i>n</i>
bo chwarae (<i>be</i>) at y bêl	pwynt eg pwyntiau	cyfarpar (<i>eg</i>) cludadwy
play <i>v the advantage</i>	cr = fielder	portable barrier <i>n</i>
chwarae ('r) (<i>be</i>) rheol fantais	maeswr (<i>eg</i>) pwynt	ath = steeplechase
play <i>v the ball</i>	= position	clwyd (<i>eb</i>) symudol
chwarae'r (<i>be</i>) bêl	safle (<i>eg</i>) pwynt	clwydi symudol
play <i>v the game</i>	pole <i>n</i>	position <i>n</i>
chwarae'r (<i>be</i>) gêm	ath	safle eg safleoedd
play <i>v well</i>	polyn eg polion	position <i>v</i>
chwarae'n (<i>be</i>) dda, cael (<i>be</i>) hwyl ar chwarae	pole vault <i>n</i>	gosod <i>be</i>
play <i>v with character</i>	ath	position <i>n on the field</i>
chwarae (<i>be</i>) gydag arddeliad	naid (<i>eb</i>) bolyn neidiau polyn	safle (<i>eg</i>) ar y cae to position players gosod chwaraewyr
player <i>n</i>	pole vault <i>v</i>	positional bowl <i>n</i>
= male	ath	bo
chwaraewr eg	neidio (<i>be</i>) polyn	pêl (<i>eb</i>) safle peli safle
= female	pole vaulter <i>n</i>	positioning <i>n</i>
chwaraewraig eb chwaraewyr	ath	ro
maes (<i>eg</i>) chwarae meysydd chwarae	neidiwr (<i>eg</i>) polyn neidwyr polyn	safiad eg safiadau
playground <i>n</i>	pole vaulting <i>n</i>	positive <i>adj</i>
maes (<i>eg</i>) chwarae meysydd chwarae	ath	bo
marciau (<i>ell</i>) maes chwarae	neidio (<i>be</i>) polyn	cadarnhaol ans
playing <i>n</i>	poop scoop <i>n</i>	positive <i>adj</i>
chwarae <i>be</i>	dg	cadarnhaol ans
rhaw (<i>eb</i>) faw rhofiau baw	poop-scoop <i>v</i>	positive approach <i>n</i>
playing conditions <i>npl</i>	dg	agwedd (<i>eb</i>) gadarnhaol
amodau (<i>ell</i>) chwarae	codi (<i>be</i>) baw	possess <i>v</i>
playing session <i>n</i>	poop-scoop byelaw <i>n</i>	meddu <i>be</i>
bo	dg	possession <i>n</i>
sesiwn (<i>eg</i>) chwarae sesiynau chwarae	is-ddeddf (<i>eb</i>) rhofiau codi baw is-ddeddfau rhofiau codi baw	mediant eg the player in possession (of the ball)
playing surface <i>n</i>	poop-scoop scheme <i>n</i>	y chwaraewr (sydd) â'r bêl yn ei feddiant, y
wyneb (<i>eg</i>) chwarae wynebau chwarae	dg	chwaraewraig (sydd) â'r bêl yn ei mediant
play-off <i>n</i>	cynllun (<i>eg</i>) rhofiau codi baw cynlluniau rhofiau codi baw	to gain possession of the ball
pl play-offs	popping crease <i>n</i>	ennill y bêl
gêm (<i>eb</i>) ail-gyfle, gemau ail gyfle / gemau'r ail gyfle	cr	
	cris (<i>eg</i>) batio	

possession <i>n of the rink</i>	practice round <i>n</i>	protective clothing <i>n</i>
bo bod (<i>be</i>) â meddiant o'r rinc	go rownd (<i>eb</i>) ymarfer	dillad (<i>eI</i>) diogelu
post <i>n</i>	precise <i>adj</i>	protective equipment <i>n</i>
postyn eg pyst to hit the post taro'r postyn	bo manwl <i>ans</i>	offer (<i>eI</i>) diogelu
potential <i>adj</i>	Premiership <i>n</i>	protective headgear <i>n</i>
posibl <i>ans</i>	fb Uwch-Gynghrair <i>eb</i> a premiership team tîm yn yr Uwch-Gynghrair, tîm o'r Uwch-Gynghrair	penwsg (<i>eb</i>) ddiogelu
potential <i>n</i>	preparation <i>n</i>	protector <i>n</i>
potensial eg	paratoad eg paratoadau, paratoi <i>be</i>	diogelydd eg diogelwyr
power <i>n</i>	pressure <i>n</i>	protégé <i>n</i>
pwer eg, grym eg	pwysau <i>ell</i> to be under pressure bod (<i>o</i>) dan bwysau to put on pressure rhoi pwysau ar	protégé eg, protégée <i>eb</i>
power walking <i>n</i>	pressurise <i>v</i>	puddle <i>n</i>
ath cerdded (<i>eg</i>) grymus	pwysuar <i>be</i>	bo pwll (<i>eg</i>) dwr, pwll o ddwr pyllau dwr, pyllau o ddwr
powerful <i>adj</i>	prize money <i>n</i>	pull <i>n</i>
grymus <i>ans</i>	gwobr ariannol <i>eb</i> gwobrau ariannol	cr tynnu (<i>be</i>) pêl
powerful play <i>n</i>	prodigious <i>adj</i>	pull <i>v</i>
tn chwarae (<i>be</i>) grymus	aruthrol <i>ans</i>	cr tynnu <i>be</i>
practice area <i>n</i>	prodigy <i>n</i>	pull v a shot
go man (<i>eb</i>) ymarfer mannau ymarfer	person (<i>eg</i>) rhyfeddol pobl (<i>eb</i>) ryfeddol	go tynnu (<i>be</i>) ergyd
practice court <i>n</i>	professional foul <i>n</i>	punt <i>v</i>
tn cwrt (<i>eg</i>) ymarfer cyrtiau ymarfer	trosedd (<i>egb</i>) proffesiynol / broffesiynol troseddau proffesiynol	rg cicio <i>be</i>
practice ground <i>n</i>	prolong <i>v</i>	push <i>n</i>
go tir (<i>eg</i>) ymarfer	ymestyn <i>be</i>	gwthiad eg gwthiadau, gwthio <i>be</i>
practice pitch <i>n</i>	prolong v the game	push <i>v</i>
cr llain (<i>eb</i>) ymarfer lleiniau ymarfer	ymestyn (<i>be</i>) y gêm	gwthio <i>be</i>
practice range <i>n</i>	prop <i>n</i>	pushing <i>n</i>
go maes (<i>eg</i>) ymarfer	rg prop eg propiau	bb gwthio <i>be</i> no pushing dim gwthio

put *v* the shot

ath
taflu'r (*be*) maen

putt *n*

go
pyt *eb*
pytiau

putt *v*

go
ptyio *be*

putter *n*

go
pytiwr *eg*

Q**quaffle *n***

qu
llyncill *eg*
llyncilliau

qualifier *n*

tn
= unseeded player
un (*eg*) sydd wedi mynd
drwodd
rhai sydd wedi mynd drwodd

qualify *v*

tn
mynd (*be*) drwodd

quarter-final *n*

gêm (*eb*) gogynderfynol
gemau gogynderfynol /
gemau'r wyth olaf

quick *adj*

go
cyflym *ans*
a quick green
lawnt gyflym

Quidditch *n*

qu
Quidditch *eg*

Quidditch Cup *n*

qu
y Cwpan (*eg*) Quidditch

Quidditch foul *n*

qu
ffowl (*eg*) Quidditch
ffowliau Quidditch

Quidditch pitch *n*

qu
cae (*eg*) Quidditch
caeu Quidditch

Quidditch practice *n*

qu
ymarfer (*eg*) Quidditch
ymarferiadau Quidditch

Quidditch robes *npl*

qu
dillad (*ell*) Quidditch

Quidditch season *n*

qu
tymor (*eg*) Quidditch
tymhorau Quidditch

R**race *n***

ath
ras *eb*
rasys

race *v*

ath
ratio *be*

race walker *n*

ath
cerddwr (*eg*) ratio
cerddwyr ratio

race walking *n*

ath
cerdded (*be*) ratio

racquet *n*

tn
raced *eb*
racedi

rain *n*

glaw *eg*

rain stopped play

glaw wedi atal y chwarae

rained off

dim gêm oherwydd y glaw

raise *v* one's game

codi (*be*) safon eich gêm

raise *v* the ball

ho
codi'r (*be*) bêl

raised ball *n*

ho
pêl (*eb*) wedi ei chodi

rally *n*

tn
rali *eb*
raliau

a ten-shot rally
rali o ddeg ergyd

rally *v*

tn
chwarae (*be*) rali

random (drug) testing *n*

profi (*be*) ar hap am
gyffuriau

rank *n*

tn
safle *eg*
safleoedd

ranked fifth in the world
safle'r pumed yn y byd

rank marker *n*

bo
marciwr (*eg*) safle
marcwyr safle

ranking *n*

tn
safle *eg*
safleoedd

rash stroke *n*

cr
ergyd (*eb*) fyrbwyl
ergydion byrbwyl

reach <i>n</i>	record breaker <i>n</i>	relay baton <i>n</i>
tn estyniad eg estyniadau a long reach estyniad pell he / she has a long reach gall (ef / hi) estyn ymhell	torwr (eg) record torwyr record	ath ffon (eb) gyfnewid ffyn cyfnewid
reach <i>v</i>	record-breaker <i>n</i>	relay race <i>n</i>
tn cyrraedd <i>be</i>	torwr (eg) record torwyr record	ath ras (eb) gyfnewid rasys cyfnewid
read <i>v the green</i>	record-breaking <i>adj</i>	relay team <i>n</i>
bo darllen (be) y llain	i dorri'r (be) record	ath tîm (eg) ras gyfnewid timau ras gyfnewid
read <i>v the line</i>	record-breaking performance <i>n</i>	release <i>n</i>
bo darllen (be) y llinell	perfformiad (eg) i dorri'r record perfformiaidau i dorri'r record	bo rhyddhau <i>be</i>
reappraise <i>v</i>	recreation <i>n</i>	release <i>v</i>
bo ailasesu <i>be</i>	hamdden eg	bo rhyddhau <i>be</i>
rear leg <i>n</i>	recreational <i>adj</i>	release <i>n of the bowl</i>
bo coes (eb) ôl coesau ôl	hamdden eg	bo rhyddhau'r (be) bêl
rebound <i>n</i>	red card <i>n</i>	release <i>v the bowl</i>
bb adlamu <i>be</i> , adlamiad eg adlamiaidau	ho = permanent suspension cerdyn (eg) coch cardiau coch	bo rhyddhau'r (be) bêl
rebound <i>v</i>	redgra pitch <i>n</i>	rematch <i>n</i>
bb adlamu <i>be</i>	maes (eg) redgra meisydd redgra	ail-chwarae <i>be</i>
rebound play <i>n</i>	registration <i>n</i>	replace <i>v</i>
bb chwarae (be) adlamu	dg cofrestru <i>be</i>	cymryd (be) lle
rebounding <i>n</i>	re-instate <i>v</i>	replacement <i>n</i>
bb adlamu <i>be</i>	ho derbyn (be) yn ôl to re-instate after suspension derbyn yn ôl ar wedi gwaharddiad	cymryd (be) lle
receiver <i>n</i>	re-instatement <i>n</i>	replacement captain <i>n</i>
bb derbynnydd eg derbynwyr	ho derbyn (be) yn ôl derbyn yn ôl	capten (eg) wedi cymryd lle
record <i>n</i>	relay <i>n</i>	replay <i>n</i>
record eb	ath ras (eb) gyfnewid rasys cyfnewid	ailchwarae <i>eb</i>
		replay <i>v the end</i>
		bo ailchwarae'r (be) pen
		represe nt <i>v</i>
		cynrychioli <i>be</i>

reserve <i>n</i>		resume <i>v play</i>		right half <i>n</i>
eilydd <i>eg</i> eilyddion		ailgychwyn (<i>be</i>) (<i>y</i>) chwarae, aildechrau('r) chwarae		fb hanerwr (<i>eg</i>) de hanerwyr de
resetting <i>n of</i> thirty-seconds clock	<i>bb</i>	resumption <i>n</i>	ailgychwyn <i>be</i> , aildechrau <i>eg</i>	right wing <i>n</i>
ailosod (<i>be</i>) y cloc tri deg eiliad		resumption <i>n of play</i>	ailgychwyn (<i>be</i>) (<i>y</i>) chwarae, aildechrau('r) chwarae	fb asgell (<i>eb</i>) dde esgill de
rest day <i>n</i>		re-take <i>v</i>		right-winger <i>n</i>
diwrnod (<i>eg</i>) gorffwys diwrnodau gorffwys		bb ailgymryd <i>be</i>		fb asgellwr (<i>eg</i>) de asgellwyr de
restart <i>v</i>		retaliation <i>n</i>	taro'n (<i>eb</i>) ôl	right-hander <i>n</i>
<i>bb</i> ailgychwyn <i>be</i>				= right-handed player male chwaraewr (<i>eg</i>) llaw dde female chwaraewraig (<i>eb</i>) llaw dde chwaraewyr llaw dde
restart <i>v (the game)</i>	<i>bb</i>	retractable lead <i>n</i>		
ailgychwyn <i>be</i> (<i>y gêm</i>)		dg tennyn (<i>eg</i>) tynnu i mewn tenynnau tynnu i mewn		
restraining circle <i>n</i>	<i>bb</i>	return <i>n</i>		rink <i>n</i>
cylch (<i>eg</i>) atal cylchoedd atal		tn dychweliad <i>eg</i> dychweliadau		bo rinc <i>eb</i> rinciau
restrict <i>v</i>		return <i>v</i>		rise <i>n</i>
<i>dg</i> cyfyngu <i>be</i> to restrict access cyfyngu mynediad		tn dychwelyd <i>be</i>		go codiad (<i>tir</i>) <i>eg</i> codiadau
restricted area <i>n</i>	<i>bb</i>	reverse <i>v</i>	newid <i>be</i>	rise <i>v</i>
rhan (<i>eb</i>) gyfyngedig rhannau cyfyngedig				codi <i>be</i>
restriction <i>n</i>	<i>dg</i>	reverse <i>v a decision</i>	newid (<i>be</i>) penderfyniad	rise <i>v to a challenge</i>
cyfyngiad <i>eg</i> cyfyngiadau				ateb (<i>be</i>) yr her, wynebu (<i>be</i>) her
result <i>n</i>		rhythm <i>n</i>		road racing <i>n</i>
canlyniad <i>eg</i> canlyniadau		go rhythm <i>eg</i> rhythmau		ath rasio (<i>be</i>) ffyrdd
to get a result cael canlyniad		ridge <i>n</i>		road running <i>n</i>
to get a result = to win the game		go cefnen <i>eg</i> cefnennau		ath rhedeg (<i>be</i>) ffyrdd
ennill <i>y gêm</i>		right back <i>n</i>		roll <i>n</i>
		fb cefnwr (<i>eg</i>) de cefnwyr de		go = movement of ball treigl <i>eg</i> = tending the green rholio <i>be</i>
resume <i>v</i>				
ailgychwyn <i>be</i> , aildechrau <i>be</i>				

roll <i>v</i>	rounders <i>n</i>	run <i>v</i>
rholio <i>be</i>	ro rownderi <i>ell</i>	rhedeg <i>be</i>
go		
= movement of ball		
treiglo <i>be</i>		
= tending the green		
rholio'r (<i>be</i>) lawnt		
roll <i>v the pitch</i>	rubber ball <i>n</i>	run <i>n of play</i>
cr	pêl (<i>eb</i>) rwber	rhediad (eg) y chwarae
rholio'r (<i>be</i>) llain	peli rwber	
roller <i>n</i>	ruck <i>n</i>	run <i>v out</i>
cr	rg ryc eg ryciau	bo, cr rhedeg (<i>be</i>) allan
rholiwr eg	ruck and maul	
rholywr	ryc a sgarmes	
heavy roller		
rholiwr trwm	rugby <i>n</i>	run v with the ball
roll-up <i>n</i>	rg rygbi eg	rhedeg (<i>be</i>) gyda'r bêl
bo		
rholio (<i>be</i>) i fyny	rugby ball <i>n</i>	run rate <i>n</i>
rotational style <i>n</i>	rg pêl (<i>eb</i>) rygbi	cr cyfradd (<i>eb</i>) sgorio
ath		
= shot put	rugby league <i>n</i>	runner <i>n</i>
dull (eg) cylchdro	rg rygbi (<i>eg</i>) tri ar ddeg	ath rhedwr (eg) / rhedwraig (<i>eb</i>) rhedwyr
dulliau cylchdro		
rough <i>n (the rough)</i>	rugby pitch <i>n</i>	running <i>n</i>
go	rg cae (eg) rygbi caeu rygbi, maes (eg) rygbi meisydd rygbi	rhedeg <i>be</i>
y garw eg		
rough play <i>n</i>	rugby player <i>n</i>	running commentary <i>n</i>
chwarae (eg) garw,	rg chwaraewr (eg) rygbi chwaraewyr rygbi	sylwebaeth (<i>eb</i>) fyw sylwebaethau byw
chwarae'n (<i>be</i>) arw		
round <i>n</i>	rugby union <i>n</i>	running stride <i>n</i>
rownd <i>eb</i>	rg rygbi'r (<i>eg</i>) undeb	ath cam (eg) rheedeg camau rheedeg
rowndiau		
round <i>n of golf</i>	rules <i>npl of golf</i>	running surface <i>n</i>
go	go rheolau (<i>ell</i>) golff	bo wyneb (eg) rheedeg wynebau rheedeg
rownd (<i>eb</i>) o golff <i>eb</i>		
rowndiau o golff	run <i>n</i>	running track <i>n</i>
round worm <i>n</i>	cr rhediad eg	ath, ro trac (eg) rheedeg traciau rheedeg
dg	rhediadau	
llyngyren <i>eb</i>	to score a run	run-out <i>n</i>
llyngyr	sgorio rhediad	cr rhedeg (<i>be</i>) allan
rounder <i>n</i>		
ro		run-up <i>n</i>
rownder eg		cr rhediad (eg) i fyny
rownderi		ro rhedeg (<i>be</i>) i fyny
		the bowler's run-up
		rhediad y bowliwr i fyny

runway *n*

ath

= long jump

rhedfa eb

rhedfeydd

rush *v*

tn

rhuthro be

to rush the net
rhuthro at y rhwyd

S

safety cage *n*

ath

caets (eg) diogelwch
caetsys diogelwch

safety netting *n*

ath

rhwyd (eb) ddiogelwch
rhwydi diogelwch

sand *n*

go

tywod eg

sand pit *n*

ath, dg

pwll (eg) tywod
pyllau tywod

sand-based green *n*

go

lawnt (eb) uwchdywod
lawntiau uwchdywod

save *n*

arbediad eg

arbediadau

save *v*

arbed be

scatter v the bowls

bo

gwasgaru'r (be) peli

scissor-jump *n*

ath

naid (eb) siswrn
neidiau siswrn

scoop *n*

ho

rhofiad eg
rhofiadau

scoop *v*

ho

rhofio be

score *n*

sgôr eb

sgorio

a good score

sgôr dda

score *v*

sgorio be

score v a goal

sgorio (be) gôl

score v a half rounder

ro

sgorio (be) hanner rownder

score v a hat-trick

sgorio (be) deirgwaith (yn olynol),
trithro be

score v a penalty

sgorio (be) o'r smotyn

score v a rounder

ro

sgorio (be) rownder

score v with a header

fb

sgorio (be) â'r pen / o beniad

score card *n*

bo

cerdyn (eg) sgorio
cardiau sgorio

score sheet *n*

bb

taflen (eb) sgorio
taflenni sgorio

scoreboard *n*

cr

sgorfwedd eg
sgorfyrddau

score-board *n*

sgorfwedd eg
sgorfyrddau

scorecard *n*

go

cerdyn (eg) / carden (eb)
sgorio
cardiau sgorio

score-card *n*

cerdyn (eg) sgorio
cardiau sgorio

score-draw *n*

fb

sgôr (eb) gyfartal

scorer *n*

= player / official

sgoriwr eg
sgorwyr

scoring *adj*

sgorio be

scoring bowl *n*

bo

pêl (eb) sgorio
peli sgorio

scoring draw *n*

gêm (eb) gyfartal gyda sgôr

scrum *n*

rg

sgrym eb
sgrymiau

scrum *v*

rg

sgrymio be

scrum-half *n*

rg

mewnwr eg
mewnwyd

scrummage <i>n</i>	second end <i>n</i>	seeded player <i>n</i>
rg sgrym <i>eb</i> sgrymiau	bo ail ben eg	tn chwaraewr (<i>eg</i>) dethol chwaraewyr dethol
scrummaging <i>n</i>	second half <i>n</i>	seeker <i>n</i>
rg sgrymio <i>be</i>	yr ail hanner eg	qu chwiliwr eg chwilwyr
seam <i>n</i>	second innings <i>n</i>	selection <i>n</i>
cr = of the ball	cr ail fatiad eg	dewis <i>be</i>
sêm <i>eb</i> semau	second post <i>n</i>	selector <i>n</i>
seam bowler <i>n</i>	ro ail bostyn eg	dewiswr eg dewiswyr
cr sêm-fowlwr <i>eg</i> sêm-fowlwyr	second round <i>n</i>	self-closing mechanism <i>n</i>
seam-bowling <i>n</i>	yr ail rownd <i>eb</i> a second-round win buddugoliaeth / ennill yn yr ail rownd	dg dyfais (<i>eb</i>) sy'n ei chau ei hun dyfeisiau sy'n eu cau hunain
cr sêm-fowlwr <i>be</i>	second row <i>n</i>	self-control <i>n</i>
seamer <i>n</i>	rg ail reng <i>eb</i> , clo eg	hunanreolaeth <i>eb</i>
cr = bowler	second service <i>n</i>	self-defence <i>n</i>
sêm-fowlwr <i>eg</i> sêm-fowlwyr	tn ail serfiad eg ail serfiadau	hunanamddiffyn <i>eg</i>
= ball	Second <i>n, the</i>	self-discipline <i>n</i>
pêl (<i>eb</i>) sêm peli sêm	bo = number two Ail eg	hunanddisgyblaeth <i>eb</i>
seating <i>n</i>	second-post fielder <i>n</i>	semi-final <i>n</i>
rg seddau ell seating for ten thousand spectators seddau i ddeg mil o wylwyr	ro maeswr (<i>eg</i>) (yr) ail bostyn maeswyr (yr) ail bostyn	gêm (<i>eb</i>) gynderfynol gemau cynderfynol
seating capacity <i>n</i>	secure v possession of the ball	send v off
nifer (<i>eg</i>) (y) seddau	bb mediannu'r (<i>be</i>) bêl	anfon (<i>be</i>) o'r cae to send a player off anfon chwaraewr(aig) o'r cae
second bowl <i>n</i>	seed <i>n</i>	serve <i>n</i>
bo ail bêl <i>eb</i> a good second bowl (bowlio) (<i>be</i>) ail bêl dda	tn detholyn eg detholion top seed y prif ddetholyn	tn serfiad eg serfiadau a big serve serfiad mawr first serve serfiad cyntaf
Second Division <i>n</i>	seed <i>v</i>	serve <i>v</i>
fb Ail Adran <i>eb</i> a second division team tîm yn yr Ail Adran, tîm o'r Ail Adran	tn cynnwys (<i>be</i>) ymysg / ymhlith y detholion	tn serfio <i>be</i>

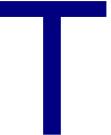
serve <i>v</i> for the match	seventh-player foul <i>n</i>	short bowl <i>n</i>
tn serfio (<i>be</i>) am yr ornest	bb trosedd (<i>egb</i>) seithfed chwaraewr troseddua seithfed chwaraewr	bo pêl (<i>eb</i>) fer peli byr
serve and volley <i>n</i>	severe penalty <i>n</i>	short corner <i>n</i>
tn serfiad (<i>eg</i>) a foli serfiadau a foli serve-and-volley game gêm o serfio a foli	cosb (<i>eb</i>) lem cosbau llym	fb cornel (<i>eg</i>) byr / cornel (<i>eb</i>) fer corneli byr
server <i>n</i>	shaft <i>n</i>	short game <i>n</i>
tn serfiwr eg serfwyr a big server serfiwr mawr	go = of club coes (<i>eb</i>) y clwb coesau clybiau	go gêm (<i>eb</i>) fer
service game <i>n</i>	shield <i>v</i>	short hit <i>n</i>
tn gêm (<i>eb</i>) serfiad gemau serfiad	gwarchod <i>be</i>	ro ergyd (<i>eb</i>) fer ergydion byr
service line <i>n</i>	shield v the ball	short-fine-leg <i>n</i>
tn llinell (<i>eb</i>) serfio llinellau serfio	gwarchod (<i>be</i>) y bêl	cr coes (<i>eb</i>) fain fer
set <i>n</i>	shin <i>n</i>	short-leg <i>n</i>
tn set eg two sets to one dwy set i un	crimog <i>eb</i> crimogau	cr ystlys (<i>eb</i>) agos
set!	shin guard <i>n</i>	shorts <i>npl</i>
ath parod!	gard (<i>eg</i>) crimog gardiau crimog	siorts <i>ell</i>
set all	shirt <i>n</i>	tn trowsus (<i>eg</i>) byr trowsusau byr
tn set yr un	crys eg crysau	
set point <i>n</i>	shoot <i>v</i>	shot <i>n</i>
tn pwynt (<i>eg</i>) set pwytiau set two / three set points dau bwynt / tri phwynt set	saethu <i>be</i>	ath maen eg meini
set shot <i>n</i>	shoot v at goal	bo ergyd <i>eb</i> ergydion
bb ergyd (<i>eb</i>) osod ergydion gosod	saethu (<i>be</i>) at y gôl	a split shot ergyd holtt shot selection dewis ergydion
	shooting circle <i>n</i>	
	ho cylch (<i>eg</i>) saethu cylchoedd saethu	
	short <i>adj</i>	shot n at goal
	bo, go byr ans	saethu (<i>be</i>) at y gôl
	short of the jack	
	yn fyr o'r jac	
	to hit the ball short	
	taro'r bêl yn fyr	
		shot put <i>n</i>
		ath taflu'r (<i>be</i>) maen

shotputter <i>n</i>	side-step <i>v</i>	sin bin <i>n</i>
ath taflwr (<i>eg</i>) maen taflwyr maen	rg ochrgamu be	ho cell (<i>eb</i>) cosb celloedd cosb
shoulder-height <i>adj</i>	sight-screen <i>n</i>	single <i>n</i>
ho uchder (<i>eg</i>) ysgwydd uchder ysgwydd	cr sgrin (<i>eb</i>) wen sgriniau gwyn	cr (un) rhediad eg a quick single (un) rhediad cyflym to take a single sgorio (un) rhediad
shoulder height <i>n</i>	signage <i>n</i>	single wicket tournament
ho uchder (<i>eg</i>) ysgwydd	dg arwyddion ell	<i>n</i> twrnamaint (<i>eg</i>) wiced sengl twrnameintiau wiced sengl
shouldering <i>n</i>	signal <i>n</i>	singles champion <i>n</i>
bb ysgwyddo be no shouldering dim ysgwyddo	arwydd eg arwyddion	tn pencampwr (<i>eg</i>)/ pencampwraig (<i>eb</i>) y senglau pencampwyr y senglau
shower <i>n</i>	signal <i>v</i>	singles player <i>n</i>
cawod eb cawodydd to take a shower cael cawod	arwyddo be	tn = male chwaraewr (<i>eg</i>) senglau = female chwaraewraid (<i>eb</i>) senglau chwaraewyr senglau
shower <i>v</i>	signal v a penalty	six <i>n</i>
cael (<i>be</i>) cawod	arwyddo (<i>be</i>) cic gosb / cic o'r smotyn	cr chwech to hit a bowler for six sgorio chwech oddi ar foliwr to hit a six taro chwech
shower cubicle <i>n</i>	silly mid-off <i>n</i>	Six nations' cup <i>n</i>
caban (<i>eg</i>) cawod cabanau cawod	cr = fielder maeswr (<i>eg</i>) canol-draw agos = position saflle (<i>eg</i>) canol-draw agos	rg cwpan (egb) y chwe gwlad
sick <i>adj as a parrot</i>	silly mid-on <i>n</i>	skilfulness <i>n</i>
sâl (<i>ans</i>) fel ci	cr = fielder maeswr (<i>eg</i>) canol-llawdde agos = position saflle (<i>eg</i>) canol-llawdde agos	medrusrwydd eg
side <i>n</i>	silly point <i>n</i>	Skip <i>n, the</i>
= team tîm eg timau a third division side tîm yn y Drydedd Adran	cr = fielder maeswr (<i>eg</i>) pwynt agos = position saflle (<i>eg</i>) pwynt agos	bo y Sgip eg
side line <i>n</i>	silver medal <i>n</i>	skipper <i>n</i>
llinell (<i>eb</i>) ymyl llinellau ymyl	medal (<i>eb</i>) arian medalau arian	capten eg capteiniaid
side-line <i>n</i>	silver whistle <i>n</i>	
ho ystlys eb ystlysau	qu pib (<i>eb</i>) arian pibau arian	
side-step <i>n</i>		
rg ochrgamiad eg ochrgamiadau		

skirt <i>n</i>	slip catch <i>n</i>	slow wicket <i>n</i>
tn sgert <i>eb</i> sgertiau	cr daliad (<i>eg</i>) yn y slipiau daliadau yn y slipiau	cr wiced (<i>eb</i>) araf wicedi araf
sky <i>v</i>	slip-fielder <i>n</i>	slump <i>n</i>
tn codi'n (<i>be</i>) uchel to sky the ball codi'r bêl yn uchel	cr maeswr (<i>eg</i>) slip maeswyr slip	cr colli (<i>be</i>) wicedi'n gyflym
sky v the ball	slog <i>n</i>	slump <i>v</i>
cr taro (<i>be</i>) pêl i'r awyr	cr uledrad <i>eg</i>	cr colli (<i>be</i>) wicedi'n gyflym
skywards <i>prep</i>	slog <i>v</i>	smash <i>n</i>
qu i fyny i'r awyr	cr uledro <i>be</i>	tn pwyad <i>eg</i> pwyadau
slap <i>n</i>	slogger <i>n</i>	smash <i>v</i>
ho taro'r (<i>be</i>) bêl yn galed slap hit trawiad caled	cr uledwr <i>eg</i> uledrwyd	tn pwyd <i>be</i>
slap <i>v</i>	slope <i>n</i>	socks <i>npl</i>
ho taro'r (<i>be</i>) bêl yn galed	go llethr <i>eg</i> , goledd <i>eg</i> goleddau	rg sanau <i>ell</i>
slice <i>n</i>	slope <i>v</i>	spectator <i>n</i>
tn sleisiad <i>eg</i> sleisiadau	go goleddfu <i>be</i>	rg gwyliwr <i>eg</i> gwylwyr
slice <i>v</i>	sloping ground <i>n</i>	sparkling performance <i>n</i>
go, tn slaesio <i>be</i> to slice the ball slaesio'r bêl	go tir (<i>eg</i>) ar oledd	perfformiad (<i>eg</i>) disglair
slicing shot <i>n</i>	slow bowler <i>n</i>	spectacular <i>adj</i>
tn ergyd (<i>eb</i>) sleisio ergydion sleisio	cr bowliwr (<i>eg</i>) araf bowlwyr araf	= striking trawiadol <i>ans</i>
slip <i>n</i>	slow court <i>n</i>	= excellent gwych <i>ans</i>
cr slip <i>eg</i> slipiau first / second / third slip slip cyntaf / ail slip / trydydd slip in the slips yn y slipiau	tn cwrt (<i>eg</i>) araf cyrtiau araf	= remarkable rhyfeddol <i>ans</i>
	slow green <i>n</i>	speed <i>n</i>
	bo llain (<i>eb</i>) araf	ath cyflymder <i>eg</i> , cyflymdra <i>eg</i>
	slow surface <i>n</i>	speed n of service
	tn wyneb (<i>eg</i>) araf wynebau araf	tn cyflymder y / cyflymdra'r (<i>eg</i>) serfio / serfiad
		speed n of the bowl
		bo cyflymdra'r (<i>eg</i>) bêl, cyflymder (<i>eg</i>) y bêl

speed <i>n of the green</i>	sprint race <i>n</i>	staggered start <i>n</i>
bo cyflymdra'r (eg) llain, cyflymder (eg) y llain	ath ras (eb) wibio rasys gwibio	ath hwnt gychwyn be
go cyflymder (eg) y lawnt, cyflymdra'r (eg) lawnt		
spin <i>n</i>	sprinter <i>n</i>	stance <i>n</i>
cr, tn sbin eg	ath gwibiwr eg / gwibwraig eb, gwibwyr	bo safiad eg
go sbin eg, troelliad eg		ro osgo eg
qu troelli be		
spin <i>v</i>	sprinting track <i>n</i>	stand-off <i>n</i>
cr, qu, tn troelli be to spin the ball troelli'r bêl	ath trac (eg) gwibio traciau gwibio	rg maswr eg maswyr
to spin off course troelli i ffwrdd		
spin bowler <i>n</i>	sprinting track shoe <i>n</i>	start line <i>n</i>
cr troellwr eg troellwyr	ath esgid (eb) trac gwibio esgidiau trac gwibio	ath llinell (eb) gychwyn llinellau cychwyn
spin bowling <i>n</i>	square <i>n</i>	start position <i>n</i>
cr troelli be ro bowlio (be) sbin	cr sgwâr egb the match square sgwâr y gêm	bb safle (eg) cychwyn safleoedd cychwyn
sports facility <i>n</i>	square ball <i>n</i>	starting block <i>n</i>
cyfleuster (eg) chwaraeon cyfleusterau chwaraeon	fb cic (eb) ar draws ciciau ar draws	ath bloc (eg) cychwyn bloclau cychwyn
spinner <i>n</i>	square cut <i>n</i>	starting gun <i>n</i>
cr troellwr eg troellwyr	cr slaes (eb) sgwâr slaesiau sgwâr'	ath gwn (eg) cychwyn gynnau cychwyn
sprint <i>n</i>	square-leg <i>n</i>	starting pistol <i>n</i>
ath gwibiad eg gwibiadau	cr coes (eb) sgwâr	ath dryll (eg) cychwyn drylliau cychwyn
sprint <i>v</i>	square-leg umpire <i>n</i>	stay v back
ath sbrintio be, gwibio be	cr dyfarnwr (eg) coes sgwâr	tn sefyll (be) yn ôl
	squeeze <i>v</i>	steeplechase <i>n</i>
	bo gwthio be to squeeze out of the head gwthio allan o'r pen	ath ras (eb) ffos a pherth rasys ffos a pherth
	stagger <i>n</i>	steeplechase barrier <i>n</i>
	ath = curved starting line hwnt gychwyniad eg hwnt gychwyniadau	ath clwyd (eb) ras ffos a pherth clwydi ras ffos a pherth

steeplechaser <i>n</i>	stray dog <i>n</i>	stud <i>n</i>
ath neidiwr (eg) ffos a pherth neidwyr ffos a pherth	dg ci (eg) crwydr cwn crwydr	cr styden eb stydiau
step <i>n</i>	stretch <i>v</i>	stuff <i>v</i>
ath cam eg camau	tn ymestyn be to stretch for the ball ymestyn am y bêl	bb dowc eg dowciau
step <i>v</i>	stride <i>n</i>	stump <i>n</i>
ath camu be	ath cam eg camau	cr stwmp eg stympliau
step out <i>v</i>	stride v out	stump <i>v</i>
ro camu (be) allan	ath camu (be) allan	cr stymplio be
stick <i>n</i>	strike <i>v</i>	stump v a post
ho ffon eb ffyn	go, rg ergyddio be to strike the ball ergyddio'r bêl	ro stymplio (be) postyn
sticky wicket <i>n</i>	striker <i>n</i>	substitute <i>n</i>
cr wiced (eb) anodd wicedi anodd	fb ergydiwr eg ergydwyr	eilyddio be eilyddion
stop board <i>n</i>	striking <i>n</i>	substitute <i>v</i>
ath bwrdd (eg) stopio byrddau stopio	bb taro be no striking dim taro	eilyddio be
straddle jump <i>n</i>	stroke <i>n</i>	substitutes' bench <i>n</i>
ath naid (eb) fforchog neidiau fforchog	cr ergyd eb ergydion to play a stroke chwarae ergyd	fb mainc (eb) (yr) eilyddion meinciau ('r) eilyddion
straight <i>adj</i>	stroke <i>v</i>	substitution <i>n</i>
go syth ans a straight hit trawiad syth	cr ergyddio be to stroke the ball ergyddio'r bêl	bb eilyddio be no substitution dim eilyddio
straight bat <i>n</i>	stroke play <i>n</i>	suction machine <i>n</i>
cr bat (eg) syth batiau syth to play a straight bat batio'n syth	cr chwarae (be) trawiadau	dg peiriant (eg) sugno peiriannau sugno
straight sets <i>npl</i>	go gêm (eb) ergydion	sudden-death play-off <i>n</i>
tn a straight sets victory ennill heb golli('r un) set to win in straight sets ennill heb golli('r un) set		go datglwm eg
		sun hat <i>n</i>
		cr het (eb) haul hetiau haul

sunblock <i>n</i>	swing <i>n</i>	take-off <i>n</i>
cr eli (eg) haul	ath, tn swing <i>eb</i> swingiadau	ath = jumping cychwyn <i>be</i>
supple <i>adj</i>	swing <i>v</i>	take-off board <i>n</i>
go = player hyblyg <i>ans</i> = chwaraewr	ath = vaulting swingio <i>be</i>	ath = long jump bwrdd (eg) cychwyn byrddau cychwyn
supportive strategy <i>n</i>	swing <i>n</i>	take-out shot <i>n</i>
bo strategaeth (<i>eb</i>) gefnogi strategaethau cefnogi	tn swing <i>eg</i> swingiadau	bo ergyd (<i>eb</i>) tynnu-allan ergydion tynnu-allan
suspend <i>v</i>	swing <i>v</i>	target area <i>n</i>
ho gwahardd <i>be</i>	tn swingio <i>be</i>	bb rhan (<i>eb</i>) darged rhannau targed
suspend v a player	synchronise <i>v</i>	bo man (eg) targed mannau targed
gwahardd (<i>be</i>) chwaraewr(aig)	cydamseru <i>be</i>	
suspension <i>n</i>	synthetic track <i>n</i>	team <i>n</i>
ho gwaharddiad <i>eg</i> gwaharddiadau	ath trac (eg) synthetig traciau synthetig	tim <i>eg</i> timau
suspension n of play		team game <i>n</i>
bb atal (<i>be</i>) y chwarae	tackle <i>n from behind</i>	gêm (<i>eb</i>) tim gemau tim
sweater <i>n</i>	fb tacl (<i>eb</i>) o'r tu ôl, taclo (<i>be</i>) o'r tu â	team passing game <i>n</i>
cr, tn siwmper <i>eb</i> siwmperi	tail-endner <i>n</i>	bb gêm (<i>eb</i>) pasio rhwng y tim gemau pasio rhwng y tim
sweeper <i>n</i>	cr un (eg) o'r batwyr olaf y batwyr olaf	team play <i>n</i>
fb ysgubwr <i>eg</i> ysgubwyr	tail-wind <i>n</i>	bo chwarae (eg) tim
sweeping action <i>n</i>	go gwynt (eg) o'r tu ôl	team-foul markers <i>npl</i>
bo symudiad (eg) sguob symudiadau sguob	take v a breather = have a pause / break cymryd (<i>be</i>) hoe (fach)	bb marcwyd (<i>ell</i>) troseddau tim
swerve <i>n</i>	take v off	technical foul <i>n</i>
tn gwyriad <i>eg</i> gwyriadau	ath = for a jump cychwyn <i>be</i>	bb trosedd (egb) technegol / dechnegol troseddau technegol
swerve <i>v</i>		tee <i>n</i>
fb crymanu <i>be</i>		go ti <i>eg</i> tiau
tn gwyro <i>be</i>		on the fourth tee ar y pedwerydd ti

tee <i>v off</i>	ten-seconds rule <i>n</i>	The Open Championship <i>n</i>
go tarō'r (<i>be</i>) bēl	bb rheol (<i>eb</i>) deg eiliad rheolau deg eiliad	go Y Bencampwriaeth (<i>eb</i>) Agored
tee <i>v up</i>	tentative shot <i>n</i>	Third Division <i>n</i>
go rhoi'r (<i>be</i>) bēl ar y ti	go ergyd (<i>eb</i>) betrus ergydion petrus	fb Trydedd Adran <i>eb</i> a third division team tîm yn y Drydedd Adran, tîm o'r Drydedd Adran
temporary suspension <i>n</i>	ten-yard box <i>n</i>	third man <i>n</i>
ho	fb blwch (<i>eg</i>) declath blychau declath	cr (y) trydydd dyn eg
= yellow card gwaharddiad (<i>eg</i>) dros dro	Test and County Cricket Board <i>n</i>	third post <i>n</i>
ten-metre line <i>n</i>	cr Bwrdd (<i>eg</i>) Criced y Gemau Prawf a'r Siroedd	ro y trydydd postyn eg y trydydd pysf
rg llinell (<i>eb</i>) deg metr	test captain <i>n</i>	Third <i>n, the</i>
tennis <i>n</i>	cr capten (<i>eg</i>) gemau prawf capteiniaid gemau prawf	bo = number three y Trydydd eg
tennis eg	test cricket <i>n</i>	third-post fielder <i>n</i>
tennis ball <i>n</i>	cr criced (<i>eg</i>) gemau prawf	ro maeswr (<i>eg</i>) (y) trydydd postyn maeswyr (y) trydydd postyn
pêl (<i>eb</i>) dennis peli tennis	test match <i>n</i>	thirty all
tennis court <i>n</i>	cr gêm (<i>eb</i>) brawf gemau prawf	tn deg ar hugain yr un
cwrt (<i>eg</i>) tennis cyrtiau tennis	test v positive for drugs <i>n</i>	thirty fifteen
tennis elbow <i>n</i>	rhoi (<i>be</i>) prawf cadarnhaol am gyffuriau	tn deg ar hugain i bymtheg
llid (<i>eg</i>) y penelin	test series <i>n</i>	thirty forty
tennis game <i>n</i>	cr cyfres (<i>eb</i>) brawf cyfresi prawf	tn deg ar hugain i ddeugain
gêm (<i>eb</i>) o dennis gemau o dennis	test side <i>n</i>	thirty love
tennis match <i>n</i>	cr tîm (<i>eg</i>) gemau prawf timau gemau prawf	tn deg ar hugain ddim
gornest (<i>eb</i>) tennis gornestau tennis	test team <i>n</i>	thirty-seCONDS operator <i>n</i>
tennis player <i>n</i>	cr tîm (<i>eg</i>) gemau prawf timau gemau prawf	bb gweithredwr (<i>eg</i>) tri deg eiliad gweithredwyr tri deg eiliad
= male chwaraewr (<i>eg</i>) tennis chwaraewyr tennis		
= female chwaraewraig (<i>eb</i>) tennis chwaraewragedd tennis		
tennis racquet <i>n</i>		
raced (<i>eb</i>) tennis racedi tennis		
tennis shoe <i>n</i>		
esgid (<i>eb</i>) tennis esgidiau tennis		

thirty-seconds rule <i>n</i>	throw <i>n</i> into the field	time-out <i>n</i>
bb	bb	pl/time-outs
rheol (<i>eb</i>) tri deg eiliad	tafliad (<i>eg</i>) i mewn i'r maes	bb
rheolau tri deg eiliad	tafliaidau i mewn i'r maes	amser (<i>eg</i>) allan
thirty-seconds signal <i>n</i>	throw <i>v</i> the ball from the spot	amserau allan
bb	bb	
arwydd (<i>eg</i>) tri deg eiliad	taflu'r (<i>be</i>) bêl o'r smotyn	
arwyddion tri deg eiliad		
three free throws <i>npl</i>	thrower-in <i>n</i>	time-out watch <i>n</i>
bb	bb	bb
tri thafliad (<i>eg</i>) rhydd	taflwr (<i>eg</i>) i mewn	oriawr (<i>eb</i>) amser allan
	taflwyr i mewn	
three-point attempt <i>n</i>	throw-in <i>n</i>	top spin <i>n</i>
bb	bb, cr	cr, tn
ymgais (<i>eb</i>) diphwynt	tafliad (<i>eg</i>) i mewn	top-sbin eg
ymgeisiau triphwynt	tafliaidau i mewn,	
three-point basket <i>n</i>	taflu (<i>be</i>) i mewn	
bb		
basged (<i>eb</i>) diphwynt	throwing <i>n</i>	toss <i>v</i> the coin
basgedi triphwynt	ath	taflu (<i>be</i>) ceiniog
three-point play <i>n</i>	taflu <i>be</i>	
bb		touch <i>n</i>
chwarae (<i>eg</i>) triphwynt	throwing event <i>n</i>	rg
	ath	ystlys <i>eb</i>
	cystadleuaeth (<i>eb</i>) daflu	ystlysau
three-quarters <i>npl, the</i>	cystadlaethau taflu	
rg		to kick into touch
y tri-chwarteri <i>ell</i>	throwing position <i>n</i>	cicio dros yr ystlys
three-seconds rule <i>n</i>	ro	to kick for touch
bb	safle (<i>eg</i>) taflu	cicio at yr ystlys
rheol (<i>eb</i>) tair-eiliad	safleoedd taflu	
rheolau tair-eiliad		
three-seconds rule - infraction <i>n</i>	tie break <i>n</i>	touch bowl <i>n</i>
bb	tn	bo
rheol (<i>eb</i>) tair-eiliad - torri	datglwm <i>eg</i>	pêl (<i>eb</i>) gyffwrdd
	datglymau	peli cyffwrdd
throw <i>n</i>	time!	touch down <i>n</i>
cr	tn	rg
tafliad eg	amser ar ben!	tirio'r (<i>be</i>) bêl
tafliaidau		
overarm throw	time v a pass	touch v down <i>n</i>
	amseru (<i>be</i>) pâs	rg
tafliad dros / tros ysgwydd		tirio'r (<i>be</i>) bêl
underarm throw	time in <i>n</i>	
	bb	
tafliad dan ysgwydd	amser (<i>eg</i>) chwarae	touch in goal <i>n</i>
throw <i>v</i>	time d <i>adj</i>	rg
ath, cr	wedi ei amseru <i>be</i>	yr ystlys (<i>eb</i>) gwsg
taflu <i>be</i>	a well-timed pass	
to throw the ball	pâs wedi ei hamseru'n dda	touch judge <i>n</i>
taflu'r bêl		rg
		ystlyswr <i>eg</i>
		ystlyswyr,
		llumanwr <i>eg</i>
		llumanwyr
		touch play <i>n</i>
		tn
		chwarae (<i>eg</i>) cyffwrdd

touch player <i>n</i>	trail shot <i>n</i>	tripping <i>n</i>
tn	bo	bb
= male chwaraewr (eg) cyffwrdd	ergyd (eb) lusgo ergydion llusgo	baglu be
= female chwaraewraig (eb) gyffwrdd chwaraewyr cyffwrdd		no tripping dim baglu
toucher <i>n</i>	trajectory <i>n</i>	trolley <i>n</i>
bo	tn	go
pêl (eb) gyffwrdd peli cyffwrdd	llwybr eg llwybrau a flat trajectory llwybr gwastad	troli eg troliau
touchline <i>n</i>	tramline <i>n</i>	try <i>n</i>
llinell (eb) (yr) ystlys llinellau ystlys along the touchline ar hyd yr ystlys	tn	rg
	llinell (eb) (yr) ystlys llinellau ystlys	cais eb ceisiau
tough opponent <i>n</i>	trial end <i>n</i>	to score a try sgorio cais
tn	bo	
gwirthwynebydd (eg) anodd gwirthwynebwyr anodd	pen (eg) profi pennau profi	
tournament <i>n</i>	tricky course <i>n</i>	try-line <i>n</i>
twrnaint eg twrnameintiau	go	rg
	cwrs (eg) anodd cyrsiau anodd	llinell (eb) gais llinellau cais
toxocariasis <i>n</i>	tricky shot <i>n</i>	tufty grass <i>n</i>
dg	go	go
tocsocariasis eg	ergyd (eb) anodd ergydion anodd	gwair (eg) tuswog
track <i>n</i>	Triple Crown <i>n</i>	tug of war <i>n</i>
ath	rg	ath
trac eg traciau	Y Goron (eb) Diphlyg Coronau Triphlyg	tynnu (be) rhaff
track <i>v</i>	triple jump <i>n</i>	turf pitch <i>n</i>
cr	ath	cr
tracio be to track the ball tracio'r bêl	naid (eb) diphlyg neidiau triphlyg	llain (eb) borfa lleiniau porfa
track athletics <i>n</i>	triple jump shoe <i>n</i>	turf wicket <i>n</i>
ath	ath	cr
athletau (ell) trac, mabolgampau (ell) trac	esgid (eb) naid diphlyg esgidiau naid diphlyg	wiced (eb) borfa wicedi porfa
track event <i>n</i>	triple jumper <i>n</i>	twelfth man <i>n</i>
ath	ath	cr
cystadleuaeth (eb) drac cystadlaethau trac	neidiwr (eg) triphlyg neidwyr triphlyg	(y) deuddegfed dyn eg
track kerb <i>n</i>	triples <i>npl</i>	twenty-three-metre line <i>n</i>
ath	bo	ho
yml (eb) palmant trac ymylon palmant trac	trioedd ell	llinell (eb) tri metr ar hugain llinellau tri metr ar hugain

two games all

tn
dwy gêm yr un

two points *npl*

bb
dau bwynt eg

two zero

tn
= in tie break
dau i ddim

three zero
tri i ddim

two-count rhythm *n*

bb
rhythm (eg) cyfrif dau
rhythmau cyfrif dau

two-handed *adj*

tn
dwy law *ans*
two-handed shot
ergyd ddwy law,
ergydd â'r ddwy law
two-handed player
chwaraewr naill law

two-wood pairs *npl*

bo
parau (ell) dwy-belen

two-wood singles *npl*

bo
senglau (ell) dwy-belen

U

UEFA Cup *n*

fb
Cwpan (eg) UEFA

umpire *n*

cr
dyfarnwr eg
dyfarnwyr

underarm action *n*

ro
taflu (be) dan (yr) ysgwydd

underarm bowling *n*

cr
bowlio (be) dan (yr) ysgwydd

underlay *n*

bo
is-haen eb
is-haenau

underweight *adj*

bo
rhy ysgafn ans

undulation *n*

go
toniad eg
toniadau

unfair play *n*

chwarae'n (be) annheg,
chwarae (eg) annheg

unintentional offence

ho
trosedd (egb) anfwriadol

unseated *adj*

qu
ysgyd be

unseeded player *n*

tn
= male
chwaraewr (eg) sydd heb ei
ddethol

= female
chwaraewraig (eb) sydd heb
ei dethol
chwaraewyr sydd heb eu
dethol

unsighted *adj*

tn
methu (be) gweld
the linesman was unsighted
roedd yr ystlyswr yn methu
gweld

unsportsmanlike**conduct** *n*

bb
ymddygiad (eg) cachgiidd /
annheilwng,
ymddygiad (eg) cachgiidd /
annheilwng

up-and-under *n*

rg
cic (eb) a chwrs
ciciau a chwrs

upgrade *v*

ho
uwchraddio be
to upgrade a penalty
uwchraddio gôl gosb

uphill *adj*

go
yn dringo

up-pass *n*

ath
= in relay race
pàs (eb) i fyny
pasiau i fyny,
pasio (be) i fyny

upright *n*

ath
= of jump barrier
ystlysbast eg
ystlysbyst

V

variation *n*

amrywiad eg
amrywiadau

vault *n*

ath
llofnaid eb
llofniediau

vault *v*

ath
llofnedio be

vault approach run *n*

ath
rhediad (eg) llofnedio
rhediadau llofnedio

vaulter *n*

ath
llofnediwr (eg) /
llofneidwraig (eb)
llofneidwyr

vaulting <i>n</i>	warning card <i>n</i>	wide line <i>n</i>
ath llofnedio <i>be</i>	ho cerdyn (eg) rhybudd cardiau rhybudd	bo llinell (eb) lydan llinellau llydan
vespachien <i>n</i>	water-jump <i>n</i>	wild card <i>n</i>
dg man (eg) toiled cwn mannau toiled cwn	ath naid (eb) ddwr neidiau dwr	tn cerdyn (eg) gwylt cardiau gwylt
vice-captain <i>n</i>	weight <i>n</i>	wild pass <i>n</i>
isgaptien eg isgapteiniaid	bo pwysau <i>ell</i>	bb pâs (eb) wylt pasiau gwylt
violation <i>n</i>	weight control	wild shot <i>adj</i>
torri <i>be</i> to violate the rules torri'r rheolau violation of the rules torri'r rheolau	bo rheoli'r (be) pwysau	go ergyd (eb) wylt ergydion gwylt
visualisation <i>n</i>	weight of the bowl	wild swing <i>n</i>
bo dychmygu <i>be</i>	bo pwysau'r (<i>ell</i>) bêl	cr ergyd (eb) wylt ergydion gwylt to take a wild swing at the ball anelu ergyd wylt at y bêl
volley <i>n</i>	Welsh Rugby Union <i>n</i> (WRU)	win <i>v the header</i>
cr, tn foli eg foliau	rg Undeb (eg) Rygbi Cymru	fb ennill (be) y bêl yn yr awyr ennill (be) peli yn yr awyr
volley <i>v</i>	wheelchair rounders <i>n</i>	wing <i>n</i>
tn folio <i>be</i>	ro rownderi (<i>ell</i>) cadair olwyn	rg = player asgellwr eg asgellwyr = position asgell esgyll
W		
walk <i>v</i>	wicket <i>n</i>	wing back <i>n</i>
dg = transitive cerdded <i>be</i> to walk a dog cerdded ci	cr wiced eb wicedi forty for no wicket deugain heb golli wiced	fb asgellwr (eg) cefn asgellwyr cefn
walking <i>n</i>	wicket-keeper <i>n</i>	wing half <i>n</i>
ath cerdded <i>be</i>	cr wicedwr eg wicedwyr	fb hanerwr (eg) asgell hanerwyr asgell
wall <i>n</i>	wide <i>n</i>	winger <i>n</i>
fb mur eg muriau	cr pêl (eb) bell peli pell	fb asgellwr eg asgellwyr
	wide arc <i>n</i>	
	bo arc (eg) llydan arcau llydan	

winner <i>n</i>	
tn	
= winning player	
enillydd <i>eg</i>	
enillwyr	
= winning shot	
ergyd (<i>eb</i>) lwyddiannus	
ergydion llwyddiannus	
winning shot <i>n</i>	
tn	
ergyd (<i>eb</i>) lwyddiannus	
ergydion llwyddiannus	
wobble <i>n</i>	
bo	
siglo <i>be</i> ,	
woblo <i>be</i>	
wobble <i>v</i>	
bo	
siglo <i>be</i> ,	
woblo <i>be</i>	
women's doubles <i>npl</i>	
tn	
parau'r (<i>ell</i>) merched	
women's singles <i>npl</i>	
tn	
senglau'r (<i>ell</i>) merched	
wooden crate <i>n</i>	
qu	
cawell (<i>eg</i>) pren	
cewyll pren	

working dog <i>n</i>	
dg	
ci (<i>eg</i>) gweithio	
cwn gweithio	
World Cup <i>n</i>	
fb	
Cwpan (<i>eg</i>) y Byd	
World Number One <i>n</i>	
go	
Rhif (<i>eg</i>) Un (yn) y Byd	
world ranking <i>n</i>	
tn	
safle (<i>eg</i>) yn y byd	
safleoedd yn y byd	
world record <i>n</i>	
record (<i>eb</i>) y byd	
recordiau'r byd	
worm <i>v</i>	
dg	
dilyngyru <i>be</i>	
worming <i>n</i>	
dg	
dilyngyru <i>be</i>	
wrist action <i>n</i>	
tn	
symudiad (<i>eg</i>) yr arddwrn	
symudiadau'r arddwrn	
wristband <i>n</i>	
tn	
rhwymyn (<i>eg</i>) garddwrn	
rhwymynnau garddwrn	

Y

yellow card <i>n</i>	
ho	
= temporary suspension	
cerdyn (<i>eg</i>) melyn	
cardiau melyn	
he got a yellow	
cafodd gerdyn melyn	

york <i>v</i>	
cr	
iorcio <i>be</i>	
to york a batsman	
iorcio batiwr	

Z

zig-zag <i>v</i>	
qu	
igam-ogamu <i>be</i>	
zone defence <i>n</i>	
bb	
amddiffyniad (<i>eg</i>) parth	
amddiffyniadau parth	

A

achosi <i>be anaf</i>	inflict (<i>v</i>) an injury
adeiladu'r <i>be pen</i>	
bo	build (<i>v</i>) the head
adlam <i>eg</i>	bounce <i>n</i>
adlamiad <i>eg</i>	
bb	rebound <i>n</i>
adlamu <i>be</i>	bounce <i>v</i> , rebound <i>v</i>
bb	rebound <i>n</i> , rebounding <i>n</i>
Adran <i>eb Gyntaf</i>	
fb	First Division <i>n</i>
	tîm yn yr Adran Gyntaf ,
	tîm o'r Adran Gyntaf
	a first division team
addasu <i>be</i>	
bo	adapt <i>v</i>
	i'w addasu
	adaptable
addysg <i>eb gorfforol</i>	physical education <i>n</i>
aerobeg <i>eb</i>	
ath	aerobics <i>npl</i>
aerobeg <i>eb uwch</i>	
ath	advanced aerobics <i>npl</i>

agor <i>be y pen</i>	second post <i>n</i>
bo	open (<i>v</i>) up the head
agos <i>ans</i>	
cr	close <i>adj</i>
agweddu <i>eb gadarnhaol</i>	positive approach <i>n</i>
anghyfreithlon <i>ans</i>	
	illegal <i>adj</i>
anghymhwysiad <i>eg</i>	disqualification <i>n</i>
anghymhwysyo <i>be</i>	disqualify <i>v</i>
	cael eich anghymhwysyo
	to be disqualified
anghytundeb <i>eg</i>	dissent <i>n</i>
anghytuno <i>be</i>	dissent <i>v + n</i>
	eich bod yn anghytuno
	to show dissent
Ail <i>eg</i>	
bo	the Second <i>n</i>
Ail Adran <i>eb</i>	
fb	Second Division <i>n</i>
	tîm yn yr Ail Adran ,
	tîm o'r Ail Adran
	a second division team
ail bêl <i>eb</i>	
bo	second bowl <i>n</i>
	(bowlio) ail bêl dda
	a good second bowl
ail ben <i>eg</i>	
bo	second end <i>n</i>
ail bostyn <i>eg</i>	
ro	

resume <i>v</i> , resumption <i>n</i>	amddiffyniad <i>eg parth</i> bb zone defence <i>n</i>	anabledd <i>eg</i> disability <i>n</i> pobl ag anabledd people with disabilities
ailgychwyn <i>be (y) chwarae</i> resume (<i>v</i>) play, resumption (<i>n</i>) of play	amddiffynnol <i>ans</i> defending <i>adj</i> , defensive <i>adj</i>	anadl <i>egb</i> breath <i>n</i>
ailgychwyn <i>be y gêm</i> bb restart (<i>v</i>) the game	amddiffynnwr <i>eg</i> defender <i>n</i>	anaf <i>eg</i> injury <i>n</i>
ailgymryd <i>be</i> bb re-take <i>v</i>	amddiffynnwr <i>eg canol (y)</i> cae fb central defender <i>n</i>	anaf <i>eg sy'n analluogi</i> incapacitating injury <i>n</i>
ailosod <i>be y cloc tri deg</i> eiliad bb resetting (<i>n</i>) of thirty-seconds clock	amddiffynnraig <i>eg</i> defender <i>n</i>	anafu <i>be</i> injure <i>v</i> wedi ei anafu, wedi ei hanafu injured
albatros <i>eg</i> go albatros <i>n</i>	amddiffynwyr <i>ell llaw</i> ho hand protectors <i>npl</i>	anafu <i>be gwrthwynebydd</i> injure (<i>v</i>) an opponent
alinio'r <i>be corff</i> bo line (<i>v</i>) up the body	amlwg <i>ans</i> blatant <i>adj</i>	analluog <i>ans</i> incapacitated <i>adj</i>
allan <i>adf</i> out <i>adj + adv</i> allan! out! ei gael allan to be dismissed	amodau <i>ell chwarae</i> playing conditions <i>npl</i>	analluogi <i>be</i> incapacitate <i>v</i> , incapacitating <i>adj</i>
allan o'r cwrt <i>ardd</i> tn out of court <i>prep</i>	amser <i>eg allan</i> bb time-out <i>n</i> <i>pl</i> time-outs	anfantais <i>eb</i> disadvantage <i>n</i> dan anfantais disadvantaged
allfaes <i>eg</i> cr out-field <i>n</i>	amser <i>eg allan am hyrddio</i> bb charged time-out <i>n</i>	anfon <i>be o'r cae</i> send (<i>v</i>) off anfon chwaraewr(aig) o'r cae to send a player off
amddiffyn <i>be</i> defend <i>v</i> , defence <i>n</i>	amser <i>eg chwarae</i> bb time in <i>n</i>	anffawd <i>eb</i> mishap <i>n</i>
amddiffyn <i>be y</i> bencampwriaeth defence (<i>n</i>) of the championship	amser <i>eg ychwanegol</i> extra time <i>n</i>	anobaith <i>eg</i> despair <i>n</i> , desperation <i>n</i>
amddiffyniad <i>eg</i> defence <i>n</i>	amser ar ben! tn time!	anobeithio <i>be</i> despair <i>v</i>
	anabl <i>ans</i> disabled <i>adj</i>	Ar eich marciau! ath On your marks!

Ar eich ysgubau!	lead <i>v</i>	asgell <i>eb</i>
qu Mount your brooms!		rg wing <i>n</i>
ar y blaen in the lead		asgell <i>eb chwith</i>
arafu <i>be</i> falter <i>v</i>		fb left wing <i>n</i>
arbed <i>be</i> save <i>v</i>		asgell <i>eb dde</i>
arbennig o dda <i>ans</i> fine <i>adj</i> chwaraewr arbennig o dda a fine player		fb right wing <i>n</i>
arc <i>eg</i> bo arc <i>n</i>		asgellwr <i>eg</i>
arc eb gornel fb corner arc <i>n</i>		fb winger <i>n</i>
arc eg llydan bo wide arc <i>n</i>		rg wing <i>n</i>
arddangosiad <i>eg</i> syfrdanol / rhyfeddol breath-taking display <i>n</i>		asgellwr <i>eg cefn</i>
arddull eb daflu bo delivery style <i>n</i>		fb wing back <i>n</i>
arddull eb linellol ath = taflu'r maen linear style <i>n</i>		asgellwr <i>eg chwith</i>
arena <i>eb ryngwladol</i> international arena <i>n</i>		fb left winger <i>n</i>
artiffisial <i>ans</i> artificial <i>adj</i>		asgellwr <i>eg de</i>
aruthrol <i>ans</i> awesome <i>adj</i> , prodigious <i>adj</i>		fb right winger <i>n</i>
arwain <i>be</i>		astroturf <i>eg</i> astroturf <i>n</i>
		atal <i>be</i> block <i>v</i>
		atal gwirthwynebydd rhag cael y bêl deny an opponent the ball
		atal be y chwarae
		bb suspension (<i>n</i>) of play
		atal be yn gyfreithlon
		bb legal stop <i>n</i>
		atalydd <i>eg cwn</i>
		dg dog repellent <i>n</i>
		ateb <i>be yr her</i> rise (<i>v</i>) to a challenge
		atmosfferig <i>eg</i>

atmospheric *adj*

athletau *ell*
athletics *n*

athletau *ell maes*
ath
field athletics *n*

athletau *ell trac*
ath
track athletics *n*

athletwr *eg*
athlete *n*

athletwraig *eb*
athlete *n*

awyr *eb*
qu
air *prep*,
sky *prep*
i fyny i'r awyr
skywards

awyr-agored *ans*
outdoor *adj*

awyrgylch *eb*
atmosphere *n*

B

bacio *be*
back *v*
bacio i mewn i wrthwynebydd
back into an opponent

bachgen *eg y bêl*
tn
ball boy *n*

bachiad *eg*
cr
hook *n*

bachu *be*
cr, ho
hook *v*
bachu gwrthwynebydd
to hook an opponent

bachwr *eg*

rg
hooker *n*

baddon *eg llaid*
mudbath *n*

baeddu *be*
dg

foul *v*(soil / dirty)
baeddu man chwarae
to foul a play area

bag *eg*

go
bag *n*

bag *eg golff*

go
golf bag *n*

bag *eg plastig*

dg
plastic bag *n*

baglu *be*

bb

trip *v*

dim baglu

tripping *n*

dim baglu

no tripping

bancyn *eg*

go
bank *n*

baner *eb*

flag *n*

bar *eg*

crossbar *n*

barnu *be*

bo

gauge *v*

basged *eb*

bb

basket *n*

basged *eb diphwynt*

bb

three-point basket *n*

bat *eg*

cr
bat *n*

bat *eg criced*

cr
cricket bat *n*

bat *eg syth*

cr
straight bat *n*

batiad *eg*

cr
batting,
innings *n*

batiad *eg cyntaf*

cr
first innings *n*

batio *be*

cr

bat *v*

batio'n syth

to play a straight bat

batio ymlaen (ar y wiced)

play on (to wicket)

batiwr *eg*

cr
batsman *n*

ro
batter *n*

batiwr *eg byw*

ro
live batter *n*

batiwr *eg cyntaf*

cr
opener *n*,
opening batsman *n*

batiwr *eg olaf*

ro
last batter *n*

baw *eg cwn*

dg
dog faeces / mess *npl*

bei *eb*

cr	penalty area <i>n</i> , protector <i>n</i>	cr	bowl (<i>v</i>) over the wicket
bei eb i'r goes	yn y blwch in the box	bowlio be dros (yr) ysgwydd	
cr		cr	overarm bowling <i>n</i>
leg bye <i>n</i>			
bin eg baw cwn	blwch eg cosbi	bowlio be o amgylch y wiced	
dg	fb	cr	bowl (<i>v</i>) round the wicket
dog-dirt bin <i>n</i> , dog-poop bin <i>n</i>	penalty area <i>n</i>	bowlio be rownd y wiced	
bin eg gwaredu	blwch eg declath	cr	bowl (<i>v</i>) round the wicket
dg	fb	bowlio be sbin	
disposal bin <i>n</i>	ten-yard box <i>n</i>	ro	spin bowling <i>n</i>
bin eg gwaredu baw cwn	blwch eg sylwebu	bowlio be tros (yr) ysgwydd	
dg	commentary box <i>n</i>	cr	overarm bowling <i>n</i>
dog faeces deposit bin <i>n</i>	bogi eg	bowliwr eg	
bin eg gwastraff cwn	go	bowler <i>n</i>	
dg	bogey <i>n</i> <i>pl</i> bogeys		
dog-waste bin <i>n</i>	bogi saith		
bin eg sbwriel	a bogey seven	bowliwr eg araf	
dg	bogi eg dwbl	cr	slow bowler <i>n</i>
litter bin <i>n</i>	go	bowliwr eg cyflym	
blaen asgellwr <i>eg</i>	double bogey <i>n</i>	cr	fast bowler <i>n</i>
rg	bowliad eg	bowliwr eg cyntaf	
flanker <i>n</i>	bo	cr	opening bowler <i>n</i>
blaenllaw <i>eg</i>	bowlio be	bowliwr eg lled-gyflym	
bo	bo, cr	cr	medium -pace bowler <i>n</i>
forehand <i>n</i>	bowl <i>v</i> , deliver <i>v</i> , bowling <i>n</i>	bowls ell	
blaenwr <i>eg</i>	delivery <i>n</i>	bo	bowls <i>n</i>
rg	bowlio be at y corff	bowls ell lawnt gefngrom	
forward <i>n</i>	cr	bo	crown green bowls <i>n</i>
bloc eg cychwyn	bodyline bowling <i>n</i>	bowls ell lawnt wastad	
ath	bowlio be cynghrair		
starting block <i>n</i>	bo		
blocio be	league bowling <i>n</i>		
bb	bowlio be dan (yr) ysgwydd		
block <i>v</i> , blocking <i>n</i>	cr		
blwch eg	underarm bowling <i>n</i>		
fb	bowlio be dros y wiced		
box <i>n</i> ,			

bo flat green bowls <i>n</i>	dyfarnu bwli to award a bully	tn drop volley <i>v</i>
bownsar <i>eg</i> cr bouncer <i>n</i>	cymryd bwli to take a bully	bygi <i>eg</i> go buggy <i>n</i>
bownsio <i>be</i> bb bouncing <i>n</i>	bwlio <i>be</i> ho bully (<i>v</i>) off	bygi eg golff go golf buggy <i>n</i>
braich <i>eb daflu</i> bo delivery arm <i>n</i>	bwrdd eg cefn bb, ho backboard <i>n</i>	bympio <i>be</i> bo bump <i>v</i>
braich <i>eb fowlio</i> bo bowling arm <i>n</i>	Bwrdd eg Cricedy Gemau Prawf a'r Siroedd cr Test and County Cricket Board <i>n</i>	byncer <i>eg</i> go bunker <i>n</i>
braich <i>eb nad yw'n bowllo</i> bo non-bowling arm <i>n</i>	bwrdd eg cychwyn ath = naid hir take-off board <i>n</i>	byr <i>ans</i> bo, go short <i>adj</i> taro'r bêl yn fyr to hit the ball short yn fyr o'r jac short of the jack
brwdfrydedd <i>eg</i> enthusiasm <i>n</i>	bwrdd eg dangos lapiau ath lap indicator board <i>n</i>	byrdi <i>eg</i> go birdie <i>n</i>
brwydr <i>eg saethu</i> fb penalty shoot-out <i>n</i>	bwrdd eg stopio ath stop board <i>n</i>	C
brwydro'n <i>be ôl</i> fight (<i>v</i>) back, fight-back <i>n</i>	bwrdd eg yr arweinwyr go leader board <i>n</i>	caban <i>eg cawod</i> shower cubicle <i>n</i>
budd <i>eg</i> benefit <i>n</i>	bwriadol <i>ans</i> deliberate <i>adj</i> , intentional <i>adj</i> yn fwriadol deliberately	cadarnhaol <i>ans</i> positive <i>adj</i>
buddugoliaeth <i>eb ddiamheuol</i> convincing victory <i>n</i>	bwrw <i>be</i> hit <i>v</i> , knock <i>v</i> , hit <i>n</i>	cadi <i>egb</i> go caddy <i>n</i>
buddugoliaeth <i>eb enwog</i> famous victory <i>n</i>	bwrw chwaraewr oddi ar y bêl to knock a player off the ball	cadio <i>be</i> go caddy <i>v</i>
buddugoliaeth <i>eb lwyd</i> convincing victory <i>n</i>	bwrw be foli bwt	cadw be wiced cr keep (<i>v</i>) wicket
buddugoliaeth <i>eb ysgubol</i> emphatic victory <i>n</i>		
bwli <i>eg</i> ho bully <i>n</i>		

cadw'ch <i>be hyder</i>	he has been 'carded'	miss-hit <i>v</i> , missed hit <i>n</i>
keep (<i>v</i>) one's nerve		
cadw'n <i>be heini</i>		
keep (<i>v</i>) fit		
cadw'r <i>be amser</i>		
keep (<i>v</i>) the time		
cadw'r <i>be serfiad</i>		
<i>tn</i>		
hold (<i>v</i>) serve		
cadwyn <i>eb</i>		
<i>cr</i>		
chain <i>n</i>		
= 22 yards		
cae <i>eg</i>		
field <i>n</i>		
cae <i>eg pêl-droed</i>		
<i>fb</i>		
football field <i>n</i>		
cae <i>eg pob-tywydd</i>		
all-weather area <i>n</i>		
cae <i>eg rygbi</i>		
<i>rg</i>		
rugby pitch <i>n</i>		
cae <i>eg Quidditch</i>		
<i>qu</i>		
Quidditch pitch <i>n</i>		
cael <i>be allan</i>		
<i>cr</i>		
dismiss <i>v</i> ,		
dismissal <i>n</i>		
cael batiwr allan		
to dismiss a batsman		
cael <i>be byrdi / pluen</i>		
<i>go</i>		
birdie <i>v</i>		
cael <i>be cawod</i>		
shower <i>v</i>		
cael <i>be cerdyn</i>		
<i>ho</i>		
card <i>v</i>		
mae (ef) wedi cael cerdyn		
cael <i>be gêmgyfartal</i>		
	draw (<i>v</i>) a game / match	
cael <i>be hyd i linell</i>		
<i>bo</i>		
find (<i>v</i>) a line		
cael <i>be mantais dros</i>		
	gain (<i>v</i>) an advantage	
cael <i>be profiad</i>		
	experience <i>v</i>	
cael <i>be twll mewn un go</i>		
	hole (<i>v</i>) in one	
caets <i>eg diogelwch</i>		
<i>ath</i>		
safety cage <i>n</i>		
cais <i>eb</i>		
<i>rg</i>		
try <i>n</i>		
sgorio cais		
to score a try		
cais <i>eg cosb</i>		
<i>rg</i>		
penalty try <i>n</i>		
cam <i>eg</i>		
<i>ath</i>		
step <i>n</i> ,		
stride <i>n</i>		
cam-ddarllen <i>be</i>		
<i>go</i>		
misread <i>v</i>		
cam-fesur <i>be</i>		
<i>go</i>		
misjudge <i>v</i>		
cam <i>eg rhedeg</i>		
<i>ath</i>		
running stride <i>n</i>		
cam <i>eg ymlaen</i>		
<i>bo</i>		
forward stride <i>n</i>		
camdarlo <i>be</i>		

caniatáu <i>be gôl</i>	Canolfan <i>eb y Mileniwm</i>	lenient <i>adj</i>
fb, ho award (<i>v</i>) a goal	Millennium Centre <i>n</i>	
canlyniad <i>eg</i>	canolwr <i>eg</i>	caredigrwydd <i>eg</i>
result <i>n</i>	centre <i>n</i>	leniency <i>n</i>
cael canlyniad		
to get a result		
canol <i>ans</i>	canolwr <i>eg</i>	cario'r <i>be clybiau</i>
bb pivoting <i>n</i>	bb	go
	pivot <i>n</i>	caddy <i>v</i>
canol <i>eg</i>	fb	carped <i>eg</i>
rg centre <i>n</i>	centre half <i>n</i>	bo
	rg	carpet <i>n</i>
canol <i>eg y cae</i>	centre <i>n</i> (player),	carthion <i>ell</i>
midfield <i>n</i>	inside centre <i>n</i> (player)	dg
canol <i>eg y lawnt</i>	outside centre <i>n</i> (player)	dog excreta <i>npl</i> , excrement <i>npl</i>
go centre (<i>n</i>) of the green	canolwr <i>eg blaen</i>	cat <i>eb</i>
canol <i>eg y maes</i>	fb	cr
cr mid-field <i>n</i>	centre forward <i>n</i>	bail <i>n</i>
canol <i>eg y rhestr fatio</i>	canolwr <i>eg cefn</i>	caten <i>eb</i>
cr middle-order <i>n</i>	fb	cr
	centre back <i>n</i>	bail <i>n</i>
canolbwytio <i>be</i>	canon <i>eg</i>	cawell <i>eg pren</i>
concentrate <i>v</i> ,	bo	qu
focus <i>v</i> ,	cannon <i>n</i>	wooden crate <i>n</i>
concentration <i>n</i>	cap <i>eg</i>	cawod <i>eb</i>
canolbwytio <i>be dwys</i>	cap <i>n</i>	shower <i>n</i>
intense concentration <i>n</i>	chwaraewr â dau gap	cael cawod
canolbwytio'n <i>be ddwys</i>	a twice-capped player	to take a shower
intense concentration <i>n</i>	cap <i>eg pêl-fas</i>	cefn <i>ans</i>
canolfan <i>eb ddatblygu</i>	baseball cap <i>n</i>	fb
development centre <i>n</i>	capteiniaeth <i>eb</i>	back <i>adj</i>
canolfan <i>eb hamdden</i>	captaincy <i>n</i>	cefn <i>eg llaw</i>
leisure centre <i>n</i>	capten <i>eg</i>	bo
canolfan <i>eb hyfforddi</i>	captain <i>n</i>	backhand <i>n</i>
genedlaethol	capten <i>eg gemau prawf</i>	cefn <i>eg y ffon</i>
national training centre <i>n</i>	cr	ho
	test captain <i>n</i>	back (<i>n</i>) of the stick
capten <i>eg undydd</i>	capten <i>eg undydd</i>	cefnen <i>eg</i>
	cr	go
	one-day captain <i>n</i>	ridge <i>n</i>
capten <i>eg wedi cymryd lle</i>	capten <i>eg wedi cymryd lle</i>	cefnoŵr <i>eg</i>
	replacement captain <i>n</i>	fan <i>n</i>
caredig <i>ans</i>		

cefnogwraig <i>eb</i>	cerdyn <i>eg</i> card <i>n</i>	cic <i>eb ar</i> draws <i>fb</i> square ball <i>n</i>
cefnwr <i>eg</i> full-back <i>n</i>	cerdyn <i>eg coch</i> red card <i>n</i>	cic <i>eb bwt</i> <i>rg</i> grubber kick <i>n</i>
cefnwr eg chwith <i>fb</i> left back <i>n</i>	cerdyn <i>eg gwyllt</i> <i>tn</i> wild card <i>n</i>	cic <i>eb godi</i> <i>fb</i> chip <i>n</i>
cefnwr eg de <i>fb</i> right back <i>n</i>	cerdyn <i>eg gwyrdd</i> <i>ho</i> green card <i>n</i>	cic <i>eb gôl</i> <i>fb</i> goal kick <i>n</i>
cefnwr eg gorgyffwrdd <i>fb</i> overlapping full-back <i>n</i>	cerdyn <i>eg melyn</i> <i>ho</i> yellow card <i>n</i> = temporary suspension cafodd gerdyn melyn he got a yellow	cic <i>eb gornel</i> <i>fb</i> corner kick <i>n</i>
ceg eb ygôl <i>fb</i> goal-mouth <i>n</i>	cerdyn <i>eg rhybudd</i> <i>ho</i> warning card <i>n</i>	cic <i>eb gosb</i> <i>fb</i> penalty kick <i>n</i>
ceidwad <i>eg</i> <i>qu</i> keeper <i>n</i>	cerdyn <i>eg sgorio</i> score card <i>n</i>	cic <i>eb gychwyn</i> kick-off <i>n</i>
cell eb cosb <i>ho</i> sin bin <i>n</i>	ci <i>eg</i> <i>dg</i> dog <i>n</i>	cic <i>eb letraws</i> <i>rg</i> diagonal kick <i>n</i>
cerdded <i>be</i> <i>dg</i> walk <i>v</i>	ci <i>eg crwydr</i> <i>dg</i> stray dog <i>n</i>	cic <i>eb o'r smotyn</i> <i>fb</i> penalty kick <i>n</i>
<i>ath</i> walking <i>n</i>	ci <i>eg gweithio</i> <i>dg</i> working dog <i>n</i>	cic <i>eb rydd</i> free kick <i>n</i>
cerdded ci to walk a dog	ci <i>eg tywys</i> <i>dg</i> guide dog <i>n</i>	rhoi cic rydd to award a free kick
cerdded cwn <i>dg</i> dog-walking <i>n</i>	cic <i>eb</i> kick <i>n</i>	cymryd cic rydd to take a free kick
cerdded <i>be grymus</i> <i>ath</i> power walking <i>n</i>	cic <i>eb a chwrs</i> <i>rg</i> up-and-under <i>n</i>	cic <i>eb rydd</i> anuniongyrchol <i>fb</i> indirect free kick <i>n</i>
cerdded <i>be rasio</i> <i>ath</i> race walking <i>n</i>	cic <i>eb adlam</i> <i>rg</i> drop-kick <i>n</i>	cic <i>eb rydd union</i> <i>fb</i> direct free kick <i>n</i>
cerddwr <i>eg rasio</i> <i>ath</i> race walker <i>n</i>		cic <i>eb sgrech</i> <i>rg</i>

cic <i>eb wib</i>	go chip (shot) <i>n</i>	clwb <i>eg carbon graffit</i>
cic <i>fly kick n</i>	clipio <i>be</i>	go carbon graphite club <i>n</i>
cic <i>rg</i> <i>fly kick n</i>	go chip <i>v</i>	clwb <i>eg golff</i>
cicio <i>be</i> kick <i>v</i>	clirio <i>be</i>	go golf club <i>n</i>
cic <i>rg</i> <i>punt v</i>	clear v	clwb <i>eg metel</i>
ciciwr <i>eg</i> kicker <i>n</i>	clirio oddi ar y llinell	go metal-headed club <i>n</i>
cildaro <i>be</i> cr glance <i>v</i>	clirio baw yn fecanyddol	clwstwr <i>eg</i>
cildrawiad <i>eg</i> cr glance <i>n</i>	dg mechanical uplifting (<i>n</i>) of faeces	bo cluster <i>n</i>
cildrawiad i'r goes fain a glance to fine-leg	clirio'r be bêl	clwstwr o gwmpas / amgylch y jac a cluster round the jack
cildrawiad o'r goes leg-glance	fb clear (<i>v</i>) (the ball)	clwyd <i>eb</i>
	clirio'r bêl oddi ar y llinell	ath hurdle <i>n</i>
	to clear off the line	clwyd <i>eb ras ffos a pherth</i>
cilio <i>be</i> bo fade <i>v</i>	clo <i>eg</i>	ath steeplechase barrier <i>n</i>
clawdd <i>eg</i> dg hedge <i>n</i> , hedging <i>n</i>	rg lock <i>n</i> , second row <i>n</i>	clwyd <i>eb symudol</i>
cledr <i>eg llaw</i> tn forehand <i>n</i>	cloc <i>eg</i>	ath = ras ffos a pherth
ennill ag ergyd cledr llaw a forehand winner	bb clock <i>n</i>	portable barrier <i>n</i>
	cloc amseru electronig	clystyru <i>be</i>
	electronic timing display	bo cluster <i>v</i>
	clock <i>eb</i>	clystyru o gwmpas / amgylch y jac to cluster round the jack
	ath	
	= am gylchedro terfynol	cnoc <i>eb</i>
	bell <i>n</i>	ho knock <i>n</i>
	= for the final lap	cnocio <i>be</i>
aledrad <i>eg</i> cr slog <i>n</i>	clun <i>eb</i>	ho knock <i>v</i>
aledro <i>be</i> cr slog <i>v</i>	bo hip <i>n</i>	cnocio chwaraewr oddi ar y bêl
aledrwr <i>eg</i> cr slogger <i>n</i>	clwb <i>eg</i>	to knock a player off the ball
clip <i>eb</i>	go club <i>n</i> , clubhouse <i>n</i>	Codau'r eil Cyfreithiau
	clwb <i>eg bowlio</i>	cr Codes (<i>npl</i>) of Laws
	bo bowling club <i>n</i>	codi <i>be</i>

rise <i>v</i>	loss <i>n</i>	cornel <i>eb fer</i>
codi <i>be baw</i>	ugain heb golled twenty without loss	<i>fb</i>
<i>dg</i>		short corner <i>n</i>
poop-scoop <i>v</i>		
codi <i>be safon eich gêm</i>	colli <i>be</i>	cornel <i>eb gosb</i>
raise (<i>v</i>) one's game	lose <i>v</i> , losing <i>n</i>	<i>ho</i>
	y tîm a sy'n colli	penalty corner <i>n</i>
codiad <i>eg (tir)</i>	the losing side	
<i>go</i>	ugain heb golli wiced	Coron <i>eb Driphlyg</i>
rise <i>n</i>	twenty without loss	<i>rg</i>
codi'r <i>be bêl</i>	colli be balans	Triple Crown <i>n</i>
<i>ho</i>	<i>tn</i>	
raise (<i>v</i>) the ball	off-balance <i>adj</i>	
codi'r <i>be bêlyn uchel</i>	colli be cysylltiad	cortyn <i>eg y rhwyd</i>
sky (<i>v</i>) the ball	<i>ro</i>	<i>tn</i>
	lose (<i>v</i>) contact	net cord <i>n</i>
coes <i>eb fain</i>	colli be dwr	cosb <i>eb</i>
<i>cr</i>	dehydrate <i>v</i>	penalty <i>n</i>
fine-leg <i>n</i>	colli'ch be hyder	<i>cael cosb</i>
	lose (<i>v</i>) one's nerve	to incur a penalty
coes <i>eb fain fer</i>	colli'r be tafliad	cosb <i>eb lem</i>
<i>cr</i>	lose (<i>v</i>) the toss	severe penalty <i>n</i>
short-fine-leg <i>n</i>	collwr <i>eg</i>	cosb <i>eb tafliad rhydd</i>
	loser <i>n</i>	<i>bb</i>
coes o flaen wiced (c.f.w.)	corff <i>eg rheoli</i>	free throw penalty <i>n</i>
<i>cr</i>	governing body <i>n</i>	
leg before wicket (l.b.w.)	corfforol <i>ans</i>	cosb <i>eb un-ac-un</i>
	physical <i>adj</i>	<i>bb</i>
coes <i>eb ôl</i>	cornel <i>egb</i>	one-and-one penalty <i>n</i>
<i>bo</i>	<i>fb</i>	
rear leg <i>n</i>	corner <i>n</i>	cosbi <i>be</i>
	ildio cornel	penalise <i>v</i>
coes <i>eb sgwâr</i>	to concede a corner	cost <i>eb gwaredu</i>
<i>cr</i>	cymryd cic gornel	<i>dg</i>
square-leg <i>n</i>	to take a corner	disposal cost <i>n</i>
coes <i>eb y clwb</i>	cornel <i>eg byr</i>	criced <i>eg dosbarth cyntaf</i>
<i>go</i>	<i>fb</i>	<i>cr</i>
shaft (<i>n</i>) of club	short corner <i>n</i>	first class cricket <i>n</i>
cofrestru <i>be</i>	cornel <i>eg cosb</i>	criced <i>eg</i>
<i>dg</i>	<i>ho</i>	<i>cr</i>
registration <i>n</i>	penalty corner <i>n</i>	cricket <i>n</i>
cofrestru <i>be cwn</i>		criced <i>eg gemau prawf</i>
<i>dg</i>		<i>cr</i>
dog registration <i>n</i>		test cricket <i>n</i>
colled <i>eb</i>		criced <i>eg undydd</i>
<i>cr</i>		

cr	one-day cricket <i>n</i>	awesome strength <i>n</i>	links course <i>n</i>
cricedwr <i>eg</i>		crys <i>eg</i> shirt <i>n</i>	cwrs <i>eg golff glan môr</i>
cr	cricketer <i>n</i>	crys <i>eg a rhif arno</i> numbered shirt <i>n</i>	go golf links <i>n</i>
crimog <i>eb</i>	shin <i>n</i>	crymanu <i>be</i> pd swerve <i>v</i>	cwrs <i>eg mewndirol</i>
cris <i>eg</i>		crymanu'r <i>be bêl</i> pd bend (<i>v</i>) the ball	go inland course <i>n</i>
cr	crease <i>n</i>	cwbllhau <i>be rownd</i> go complete (<i>v</i>) a round	cwrt <i>eg</i>
cris <i>eg batio</i>	batting crease, popping crease <i>n</i>	Cwpan <i>eg Ewrop</i> pd European Cup <i>n</i>	tn court <i>n</i>
criw'r <i>eg cwrt</i>	ground crew <i>n</i>	Cwpan <i>eg Quidditch, y</i> qu Quidditch Cup <i>n</i>	o fewn y cwrt on court
croesfar <i>eg</i>	cross-bar <i>n</i>	Cwpan <i>eg UEFA</i> pd UEFA Cup <i>n</i>	cwrt <i>eg araf</i>
croesi <i>be</i>		Cwpan <i>eg y Byd</i> pd World Cup <i>n</i>	tn slow court <i>n</i>
fb	cross <i>v</i>	cwpan <i>egb y chwe gwlad</i> rg six nations' cup <i>n</i>	cwrt <i>eg blaen</i>
croesi'r bêl	to cross the ball	Cwpan <i>eg yr FA</i> pd FA Cup <i>n</i>	pf front court <i>n</i>
croesiad <i>eg</i>		cwrs <i>eg anodd</i> go tricky course <i>n</i>	cwrt <i>eg caled</i>
fb	cross <i>n</i>	cwrs <i>eg cwn ystwyth</i> cn agility dog course <i>n</i>	tn hard court <i>n</i>
croesiad wedi'i amseru'n dda / gelfydd	a well-timed cross	cwrs <i>eg glan môr</i> go	Cwrt <i>eg Canol</i>
croesiad uchel			tn Centre Court <i>n</i>
fb	high cross <i>n</i>		cwrt <i>eg cefn</i>
cryfder <i>eg aruthrol</i>	awesome strength <i>n</i>		pf back court <i>n</i>
			cwrt <i>eg clai</i>
crwb <i>eg</i>			tn clay court <i>n</i>
go	hump <i>n</i>		cwrt <i>eg cyflym</i>
cryfder <i>eg aruthrol</i>			tn fast court <i>n</i>

cwrt eg pêl-fasged	joint leader <i>n</i>	average <i>n</i>
pf basketball court <i>n</i>		
cwrt eg porfa	cydbwysedd eg bo balance <i>n</i>	cyfartaledd eg batio cr batting average <i>n</i>
tn grass court <i>n</i>		
Cwrt eg Rhif Un	cydbwyso <i>be</i> bo balance <i>v</i>	cyfartaledd eg bowlio cr bowling average <i>n</i>
tn Number One Court <i>n</i>		
cwrt eg tennis	cydio <i>be</i> grasp <i>v</i>	cyffur eg drug <i>n</i>
tn tennis court <i>n</i>		
cwrt eg y gôl	cydlyniant eg co-ordination <i>n</i>	cyffyddiad eg rhydd
pd goal area <i>n</i>	cydlynu <i>be</i> co-ordination <i>n</i>	bo front toucher <i>n</i>
cwrt eg ymarfer	cyfar eg cr cover <i>n</i>	cyflawni <i>be</i> accomplish <i>v</i>
tn practice court <i>n</i>		
cwrteisi eg bo courtesy <i>n</i>	cyfar eg ychwanegol cr extra-cover <i>n</i>	cyflawni <i>be</i> tafliad bo execute (<i>v</i>) a shot
cwt eg cn kennel <i>n</i>	cyfar-dreif eg cr cover-drive <i>n</i>	cyflawni <i>be</i> trosedd commit (<i>v</i>) a foul / an offence
cwymp eg fall <i>n</i>	cyfarpar eg apparatus <i>n</i>	cyflawniad eg bo execution <i>n</i>
cwympo <i>be</i> fall <i>v + n</i>	cyfarpar eg cludadwy portable apparatus <i>n</i>	cyfle eg am fyrdi / am bluen go birdie opportunity <i>n</i>
cychwyn <i>be</i> ath = naid take (<i>v</i>) off <i>n</i>	cyfarpar eg diwedd clos ath photo-finish equipment <i>n</i>	cyflwr <i>eg</i> condition <i>n</i> mae cyflwr y maes / llain yn sâl / wael conditions are poor mewn cyflwr da in good condition
= neidio take-off <i>n</i>		
cychwyniad eg ho bully-off <i>n</i>	cyfar-pwynt eg cr cover-point <i>n</i>	
cydamseru <i>be</i> synchronise <i>v</i>	cyfartal <i>ans</i> equal adj dod yn gyfartal â'r record equal the record	cyflym <i>ans</i> go quick adj lawnt gyflym a quick green
cydarweinydd eg go	cyfartaledd eg cr	cyflymder eg

pace <i>n</i> , speed <i>n</i> go = <i>y lawnt</i> pace <i>n</i> (of the green)	cyflymdra'r <i>eg lawnt</i> <i>go</i> speed (<i>n</i>) of the green	participant <i>n</i>
cyflymder <i>eg aruthrol</i> awesome speed <i>n</i>	cyflymdra'r <i>eg llain</i> <i>bo</i> speed (<i>n</i>) of the green	cyfreithlon <i>ans</i> legitimate <i>adj</i> <i>yn gyfreithlon</i> legitimately
cyflymder <i>eg dan reolaeth</i> <i>bo</i> controlled pace <i>n</i>	cyflymdra'r <i>eg serfio / serfiad</i> <i>tn</i> speed (<i>n</i>) of service	cyfres <i>eb brawf</i> <i>cr</i> test series <i>n</i>
cyflymder <i>eg y bêl</i> <i>bo</i> speed (<i>n</i>) of the bowl	cyflymiad <i>eg</i> acceleration <i>n</i>	cyfres <i>eb undydd</i> <i>cr</i> one-day series <i>n</i>
cyflymder <i>eg y lawnt</i> <i>go</i> speed (<i>n</i>) of the green	cyflymu <i>be</i> accelerate <i>v</i> , acceleration <i>n</i>	cyfrif <i>eg cyntaf</i> <i>pf</i> first count <i>n</i>
cyflymder <i>eg y llain</i> <i>bo</i> speed (<i>n</i>) of the green	cyfnewid <i>eg</i> <i>ath</i> = <i>mewn ras gyfnewid</i> change-over <i>n</i>	cyfyngiad <i>eg</i> <i>cn</i> restriction <i>n</i>
cyflymder <i>eg y serfio / serfiad</i> <i>tn</i> speed (<i>n</i>) of service	<i>tn</i> exchange <i>n</i>	cyfyngiad <i>eg cwn</i> <i>cn</i> dog restriction <i>n</i>
cyflymder <i>eg ychwanegol</i> additional pace / speed <i>n</i>	cyfnewid <i>be</i> <i>tn</i> exchange <i>v</i>	cyfyngu <i>be</i> <i>cn</i> restrict <i>v</i> cyfyngu mynediad to restrict access
cyflymdra <i>eg</i> pace <i>n</i> , speed <i>n</i> go = <i>y lawnt</i> pace <i>n</i> (of the green)	cyfnod <i>eg ychwarae</i> duration (<i>n</i>) of play	cynghrair <i>eb coleol</i> <i>pf</i> collegiate league <i>n</i>
cyflymdra <i>eg aruthrol</i> awesome speed <i>n</i>	cyfnod <i>eg ychwanegol</i> <i>pf</i> extra period <i>n</i>	Cynghrair <i>eb Fawr</i> <i>pf</i> Major League <i>n</i>
cyflymdra <i>eg dan reolaeth</i> <i>bo</i> controlled pace <i>n</i>	cyfosod <i>be</i> <i>bo</i> juxtaposition <i>n</i>	Cynghrair <i>eb Pêl-droed</i> <i>pd</i> Football League <i>n</i>
cyflymdra <i>eg ychwanegol</i> additional pace / speed	cyfradd <i>eb sgorio</i> <i>cr</i> run rate <i>n</i>	Cynghrair <i>eb y Pencampwyr</i> <i>pd</i> Champions' League <i>n</i>
cyflymdra'r <i>eg bêl</i> <i>bo</i> speed (<i>n</i>) of the bowl	cyfranogwr <i>eg</i> participant <i>n</i>	Cynghrair <i>eb Sirol</i> <i>bo</i> County League <i>n</i>
	cyfranogwraig <i>eb</i>	

Cynghrair <i>eb Trioedd Sirol bo</i> County Triples League <i>n</i>	cymell <i>be daliad ro</i> induce (<i>v</i>) a catch	cynrychioli <i>be represent v</i>
cyhuddo <i>be chwaraewr(aig) o dro sedd</i> charge (<i>v</i>) a player with an offence	cymeriad <i>eg character n</i>	cyrraedd <i>be tn reach v</i>
cyhyr <i>eg muscle n</i>	cymhelliant <i>eg motivation n</i>	cysgod <i>eg llygaid tn eye-shade n</i>
cyhyrog <i>ans muscular adj</i>	cymhwys o <i>be adapt, adjust v</i> cymhwys o'r cyflymder / cyflymdra adjustment in pace	cystadleuaeth <i>eb competition n, contest n</i>
cylch <i>eg qu hoop n</i>	cymryd <i>be cyffuriau doping n</i>	cystadleuaeth <i>eb bellter ath distance event n</i>
cylch <i>eg atal pf restraining circle n</i>	cymryd <i>be lle replace v, replacement n</i>	cystadleuaeth <i>eb daflu ath throwing event n</i>
cylch <i>eg canol pd centre circle n</i>	cymryd <i>be cic gosb take (<i>v</i>) a penalty (kick)</i>	cystadleuaeth <i>eb drac ath track event n</i>
cylch <i>eg saethu ho shooting circle n</i>	cymryd <i>be cic o'r smotyn take (<i>v</i>) a penalty (kick)</i>	cystadleuaeth <i>eb maes ath field event n</i>
cymdeithas <i>eb association n</i> Y Gymdeithas Pêl-fasged Genedlaethol (NBA) National Basketball Association (NBA)	cynel <i>eg cn kennel n</i>	cystadleuaeth <i>eb traws-gwlad ath cross-country event n</i>
Cymdeithas <i>eb Athletau Cymru</i> Athletics Association of Wales <i>n</i>	cynllun <i>eg (ar gyfer) gêm game plan n</i>	cystadleuol <i>ans competitive adj</i>
Cymdeithas <i>eb Dyfarnwyr a Sgorwyr Criced cr</i> Association of Cricket Umpires and Scorers	cynllun <i>eg rhofiau codi baw cn poop-scoop scheme n</i>	cystadleuydd <i>eg competitor n</i>
Cymdeithas <i>eb Dyfarnwyr Criced cr</i> Association of Cricket Umpires	cynnal <i>be a chadw maintenance n</i>	cystadlu <i>be compete v, contest v</i>
	cynnal a chadw('r) maes grounds' maintenance <i>n</i>	cystal <i>ans equal adj</i> bod cystal â gwrt hwynebydd to match an opponent
	cynnwys <i>be ymysg / ymhli th y detholion tn seed v</i>	cyswilt <i>eg contact n</i>

cyswllt eg corfforol

bodily contact *n*

cysylltu be â

contact *v*

cywir ans

accurate *adj*

cywirdeb eg

accuracy *n*

Ch

chwarae be

play *v*,
playing *n*

chwarae gydag arddeliad

to play with character

chwarae'n dda

to play well

y chwarae

play

chwarae be adlamu

pf

rebound play *n*

chwarae be am y bwlch

bo

play (*v*) for the gap

chwarae eg amddiffynnol

defensive play *n*

chwarae be at y bêl

bo

play (*v*) on to the bowl

chwarae eg brwnt cyson

persistent foul play *n*

chwarae eg budr

foul play *n*

chwarae eg corfforol

physical play *n*

chwarae eg cyffwrdd

tn

touch play *n*

chwarae eg garw

rough play *n*

chwarae be grymus

tn

powerful play *n*

chwarae be gyda

tn

partner *v*

chwarae be i mewn i'r

gwynt

go

play (*v*) into the wind

chwarae eg llyfn

fluent play *n*

chwarae be o'r naill ben i'r

llall

pd

end-to-end play *n*

chwarae eg peryglus

dangerous play *n*

chwarae be rali

tn

rally *v*

chwarae be rheol fantais

play (*v*) the advantage

chwarae eg teg

fair play *n*

chwarae eg tîm

bo

team play *n*

chwarae be trawiadau

cr

stroke play *n*

chwarae eg triphwynt

pf

three-point play *n*

chwarae eg ymosodol

aggressive play *n*,

attacking play *n*

chwarae'n eg

amddiffynnol

defensive play *n*

chwarae'n be arw

rough play *n*

chwarae'n be fudr

foul play *n*

chwarae'n be gorfforol

physical play *n*

chwarae'n eg llyfn

fluid movement *n*,
fluid play *n*

chwarae'n be ymosodol

aggressive play *n*,
attacking play *n*

chwarae'n be well (na)

outplay *v*

chwarae'n well na

gwrthwynebydd

outplay an opponent

chwarae'r be bêl

play (*v*) the ball

chwarae'r be gêm

play (*v*) the game

chwarae'r be rheol fantais

play (*v*) the advantage

chwaraewr eg

player *n*

chwaraewr a gollod yn

rownd olaf

beaten finalist

chwaraewr (sy'n)

gwrthwynebu

opposing player

chwaraewr eg allfaes

pd

outfield player *n*

chwaraewr eg allweddol

key player *n*

chwaraewr <i>eg amddiffyn</i> defending player <i>n</i>	pf basketballer <i>n</i>	chwaraewr <i>eg yn methu chwarae</i> incapacitated player <i>n</i>
chwaraewr <i>eg amddiffynnol</i> pf defensive player <i>n</i>	chwaraewr <i>eg penderfynol</i> determined player <i>n</i>	chwaraewr <i>eg llaw dde</i> right-hander <i>n</i>
chwaraewr <i>eg amryddawn</i> all-round player <i>n</i> , all-rounder <i>n</i>	chwaraewr <i>eg profiadol</i> experienced player <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb</i> player <i>n</i> chwaraewraig a gollod yn y rownd olaf beaten finalist
chwaraewr <i>eg bowls</i> bo bowls player <i>n</i>	chwaraewr <i>eg proffesiynol y clwb</i> go club pro <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb bowls</i> bo bowls player <i>n</i>
chwaraewr <i>eg canol cae</i> midfield player <i>n</i> , midfielder <i>n</i>	chwaraewr <i>eg rygbi</i> rg rugby player <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb allweddol</i> key player <i>n</i>
chwaraewr <i>eg cyffwrdd</i> tn touch player <i>n</i>	chwaraewr <i>eg rhyngwladol</i> international <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb amryddawn</i> all-round player <i>n</i> , all-rounder <i>n</i>
chwaraewr <i>eg dethol</i> tn seeded player <i>n</i>	chwaraewr <i>eg senglau</i> tn singles player <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb amddiffynnol</i> pf defensive player <i>n</i>
chwaraewr <i>eg hociai</i> ho hockey-player <i>n</i>	chwaraewr <i>eg sy'n ymosod</i> ho attacking player <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb benderfynol</i> determined player <i>n</i>
chwaraewr <i>eg llaw chwith</i> left-handed player <i>n</i> , left-hander <i>n</i>	chwaraewr <i>eg sydd heb fod yn neidio</i> pf non-jumper <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb cyffwrdd</i> tn touch player <i>n</i>
chwaraewr <i>eg medrus</i> accomplished player	chwaraewr <i>eg sydd heb ei ddethol</i> tn unseeded player <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb fedrus</i> accomplished player
chwaraewr <i>eg nad yw'n neidio</i> pf non-jumper <i>n</i>	chwaraewr <i>eg tennis</i> tn tennis player <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb gwrthwynebu</i> opposing player <i>n</i>
chwaraewr <i>eg parau</i> tn doubles player <i>n</i>	chwaraewr <i>eg tynnu</i> bo drawing player <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb law chwith</i> left-handed player
chwaraewr <i>eg pêl-fasged</i> pf basketball player <i>n</i>	chwaraewr <i>eg ymosodol</i> aggressive player <i>n</i> , attacking player <i>n</i>	chwaraewraig <i>eb law chwith</i> left-hander <i>n</i>
chwaraewr <i>eg pêl-fasged</i>		

chwaraewraig <i>eb parau tn</i>	doubles player <i>n</i>
chwaraewraig <i>eb pêl-fasged pf</i>	basketballer <i>n</i>
chwaraewraig <i>eb sy'n gwrthwynebu</i>	opposing player <i>n</i>
chwaraewraig <i>eb sydd heb ei dethol tn</i>	unseeded player <i>n</i>
chwaraewraig <i>eb sydd wedi ennill cap(iau)</i>	capped player <i>n</i>
chwaraewraig <i>eb tennis tn</i>	tennis player <i>n</i>
chwaraewraig <i>eb tynnu bo</i>	drawing player <i>n</i>
chwaraewraig <i>eb wedi ennill cap(iau)</i>	capped player <i>n</i>
chwaraewraig <i>eb ymosodol</i>	aggressive player <i>n</i> , attacking player <i>n</i>
chwaraewraig <i>eg hocia ho</i>	hockey-player <i>n</i>
chwaraewraig <i>eb llaw dde</i>	right-hander <i>n</i>
chwaraewraig <i>eg senglau tn</i>	singles player <i>n</i>
chwech <i>cr</i>	

six <i>n</i>	six <i>n</i>
sgorio chwech oddi ar foliwr	to hit a bowler for six <i>v</i>
taro chwech	to hit a six <i>v</i>
chwiliwr <i>eg qu</i>	seeker <i>n</i>
chwythu <i>be</i>	blow <i>v</i>
chwythu'r chwiban (olaf)	to blow the (final) whistle <i>v</i>
D	
dadansoddi <i>be</i>	analyse <i>v</i>
dadansoddiad <i>eg</i>	analysis <i>n</i>
dal <i>be</i>	catch <i>v</i>
dal y bêl	to catch the ball <i>v</i>
pf	
dim dal	no holding <i>n</i>
dal <i>be ati</i>	persevere <i>v</i>
cr	
daliad <i>eg</i>	catch <i>n</i>
daliad hawdd / rhwydd	an easy catch <i>n</i>
daliad yn y slipiau	slip catch <i>n</i>
damwain <i>eb</i>	accident <i>n</i>
damweiniol <i>ans</i>	accidental <i>adj</i>
dan <i>do</i>	

indoor <i>adj</i>	indoor <i>adj</i>
chwaraeon <i>dan do</i>	indoor games <i>n</i>
darllen <i>be y llain bo</i>	read (<i>v</i>) the green <i>n</i>
darllen <i>be y llinell bo</i>	read (<i>v</i>) the line <i>n</i>
datglwm <i>eg go</i>	sudden-death play-off <i>n</i>
tn	tie break <i>n</i>
dau bwynt <i>eg pf</i>	two points <i>npl</i>
dau dafliad <i>eg rhydd pf</i>	two free throws <i>npl</i>
dau i ddim <i>tn</i>	= mewn datglwm two zero <i>n</i>
dawn <i>eb naturiol eb</i>	natural talent <i>n</i>
decathlon <i>eg ath</i>	decathlon <i>n</i>
dechrau'r <i>be chwarae</i>	game on <i>n</i>
dechrau'r <i>be gêm pd</i>	kick (<i>v</i>) off <i>n</i>
defnydd <i>eg cymunedol</i>	community use <i>n</i>
defnydd <i>eg gan y gymuned</i>	community use <i>n</i>
defnyddio <i>be gan y gymuned</i>	community use <i>n</i>

defnyddio'r be dwylo'n anghyfreithlon	detholyn <i>eg</i> tn seed <i>n</i> y prif ddetholyn the top seed	digwyddiad <i>eg ar y cyd</i> ath = decathlon, heptathlon, pentathlon combined event <i>n</i>
pf illegal use (<i>n</i>) of hands		
defod <i>eb</i> bo etiquette <i>n</i>		
deg ar hugain i bymtheg	deuddegfed dyn <i>eg, (y)</i> cr twelfth man <i>n</i>	dillad <i>eg</i> kit <i>n</i> , clothes <i>n</i>
tn thirty fifteen		
deg ar hugain i ddeugain	deugain i bymtheg	dillad <i>e/ diogelu</i> protective clothing <i>n</i>
tn thirty forty	tn forty fifteen	
deg ar hugain i ddim	deugain i ddeg ar hugain	dillad <i>e/ Quidditch</i> qu Quidditch robes <i>npl</i>
tn thirty love	tn forty thirty	
deg ar hugain yr un	deugain i ddim	dilyn <i>be</i> bo follow <i>v</i>
tn thirty all	tn forty love	
dehongli <i>be</i> interpret <i>v</i> dehongli'r rheolau to interpret the rules	dewis <i>be</i> ho choose <i>v</i> , selection <i>n</i> dewis cael (y) mediant to choose possession dewis pen to choose end(s) bo dewis ergydion shot selection	dilyn <i>be drwodd / trwodd</i> follow-through <i>n</i> follow (<i>v</i>) through
dehongliad <i>eg</i> interpretation <i>n</i> dehongliad o'r rheolau interpretation of the rules	dewiswr <i>eg</i> selector <i>n</i>	dilyn <i>be ymlaen</i> cr follow (<i>v</i>) on, follow-on <i>n</i> osgoi dilyn ymlaen to avoid the follow-on
deifio <i>be</i> dive <i>v</i> + <i>n</i>	dewr <i>ans</i> brave <i>adj</i>	
derby <i>eg lleol</i> pd local derby <i>n</i>	diddymu <i>be sgôr</i> pf cancel (<i>v</i>) score	dilyngryu <i>be</i> cn worm <i>v</i> , worming <i>n</i>
derbyn <i>be yn ôl</i> ho reinstate <i>v</i> , reinstatement <i>n</i> derbyn yn ôl ar wedi gwaharddiad to reinstate after suspension	diddymu'r <i>be chwarae</i> pf cancel (<i>v</i>) play	dilynwyr <i>eg</i> follower <i>n</i> qu bludger <i>n</i> dilynwyr castiog a rogue bludger
derbynnydd <i>eg</i> pf receiver <i>n</i>	diffyg <i>eg</i> tn default <i>n</i> ennill drwy ddiffyg to win by default	dim <i>eg</i> nil tn love
	digalonni <i>be</i> lose (<i>v</i>) confidence / heart <i>n</i>	dim cystadleuaeth no contest
		dim gêm oherwydd y glaw rained off

dim i bymtheg tn love fifteen	doctor eg doctor <i>n</i>	driblo <i>be</i> pf, pd dribble <i>v</i> , dribbling <i>n</i>
dim i ddeg ar hugain tn love thirty	dod <i>be at be</i> ath = neidio approach <i>v + n</i>	driblo <i>be dwbl</i> pf double dribble <i>v</i>
dim i ddeugain tn love forty	dod oddi ar <i>be</i> deflect <i>v (off / from)</i>	dringo, yn go uphill <i>adj</i>
dimensiwn eg dimensions <i>npl</i>	dolennu <i>be</i> qu loop-the-loop <i>v + n</i>	dros yffin go out of bounds <i>adj</i>
diogelydd eg cr protector <i>n</i>	dowc eg pf dunk <i>n</i> , stuff <i>n</i>	dryll eg cychwyn ath starting pistol <i>n</i>
dirwy eb fine <i>n</i> gosod dirwy to impose a fine	dowcio <i>be</i> pf dunk <i>v</i>	dull eg cylchdro ath = taflu'r maen rotational style <i>n</i>
dirwyo <i>be</i> fine <i>v</i> dirwyo chwaraewr to fine a player	dreif eg cr drive <i>n</i>	dull eg llyfn fluid style <i>n</i>
disgen eb ath discus <i>n</i>	dreif eg draw cr off-drive <i>n</i>	dull eg taflu bo delivery action <i>n</i>
disgyn <i>be</i> ath land <i>v</i> , landing <i>n</i>	dreifar eg go driver <i>n</i>	dwy ergyd eb dros y safon go double bogey <i>n</i>
diwedd eg end <i>n</i> , finish <i>n</i>	dreifio <i>be</i> go drive <i>v</i>	dwy gêm yr un tn two games all
diwedd eg clos (iawn / dros ben) ath photo finish <i>n</i>	dribl eg pf, pd dribble <i>n</i>	dwy law ans tn two-handed <i>adj</i> ergyd ddwy law , ergyd â'r ddwy law two-handed shot
diwr nod eg gorffwys rest day <i>n</i>	dribl eg anghyfreithlon pf illegal dribble <i>n</i>	dwys ans intense <i>adj</i>
diws eg tn deuce	dribl eg dwbl pf double dribble <i>n</i>	dwyster eg intensity <i>n</i>
		dychmygu <i>be</i> bo visualisation <i>n</i>

E

dychweliad <i>eg</i>	
<i>tn</i>	
return <i>n</i>	
dychwelyd <i>be</i>	
<i>tn</i>	
return <i>v</i>	
dycnwch <i>eg</i>	
endurance <i>n</i>	
dycnwch <i>eg</i>	
perseverance <i>n</i>	
dyfais <i>eb</i> sy'n ei chau ei hun	
<i>cn</i>	
self-closing mechanism <i>n</i>	
dyfalbarhau <i>be</i>	
persevere <i>v</i>	
dyfarnwr <i>eg</i>	
<i>pd, ho, rg</i>	
referee <i>n</i>	
<i>cr, ro, tn</i>	
umpire <i>n</i>	
dyfarnwr <i>eg batio</i>	
<i>ro</i>	
batter's umpire <i>n</i>	
dyfarnwr <i>eg bowllo</i>	
<i>ro</i>	
bowler's umpire <i>n</i>	
dyfarnwr <i>eg coes sgwâr</i>	
<i>cr</i>	
square-leg umpire <i>n</i>	
dyfarnwr <i>eg cynorthwyol</i>	
assistant referee <i>n</i>	
dygnu <i>be arni</i>	
persevere <i>v</i>	
dynesiad <i>eg</i>	
<i>ath</i>	
= neidio	
approach <i>n</i>	
dynesu <i>be</i>	
approach <i>v</i> ,	
approach <i>n</i>	

effro <i>ans</i>	
alert <i>adj</i>	
egwyl <i>eb</i>	
halftime <i>n</i> ,	
interval <i>n</i>	
eiliad <i>(ebg) rhyddhau / ryddhau</i>	
<i>bo</i>	
moment (<i>n</i>) of release	
eilydd <i>eg</i>	
reserve <i>n</i>	
eilyddio <i>be</i>	
substitute <i>v</i>	
substitution <i>n</i>	
dim eilyddio	
no substitution	
eli <i>eg haul</i>	
<i>cr</i>	
sunblock <i>n</i>	
élite <i>ans</i>	
élite <i>adj</i>	
élite <i>eg</i>	
élite <i>n</i>	
elwa <i>be o</i>	
benefit (<i>v</i>) from / by	
ennill <i>be</i>	
win <i>v</i>	
ennill <i>be gartref</i>	
home win <i>n</i>	
ennill <i>be oddi cartref</i>	
away win <i>n</i>	
ennill <i>be y bêl</i>	
gain (<i>v</i>) possession	
of the ball	

ennill <i>be y bêl yn yr awyr</i>	
<i>pd</i>	
win (<i>v</i>) the header	
ennill <i>be y meddiant</i>	
gain (<i>v</i>) possession	
enillydd <i>eg</i>	
<i>tn</i>	
winner <i>n</i> ,	
winning player <i>n</i>	
enwi <i>be troseddwr</i>	
<i>pf</i>	
designate (<i>v</i>) an offender	
ergyd <i>eb</i>	
blow <i>n</i> ,	
shot <i>n</i>	
ergyd dda!	
good shot!	
dewis ergydion	
shot selection	
<i>cr</i>	
stroke <i>n</i>	
chwarae ergyd	
to play a stroke	
<i>ho</i>	
knock <i>n</i>	
ergyd <i>eb anodd</i>	
<i>go</i>	
tricky shot <i>n</i>	
ergyd <i>eb ar draws y cwrt</i>	
<i>tn</i>	
cross-court shot <i>n</i>	
ergyd <i>eb betrus</i>	
<i>go</i>	
tentative shot <i>n</i>	
ergyd <i>eb bwt</i>	
<i>tn</i>	
drop shot <i>n</i>	
ergyd <i>eb danio</i>	
<i>bo</i>	
firing shot <i>n</i>	
ergyd <i>eb dynnu</i>	
<i>bo</i>	
draw shot <i>n</i>	

ergyd <i>eb fawr</i>	ergyd <i>eb lusgo</i>	ergyd <i>eb wylt</i>
<i>tn</i> big hit <i>n</i>	<i>bo</i> trail shot <i>n</i>	<i>cr</i> wild swing <i>n</i>
ergyd <i>eb fer</i>	ergyd <i>eb lwyddiannus</i>	anelu ergyd wylt at y bêl
<i>ro</i> short hit <i>n</i>	<i>tn</i> winner <i>n</i> , winning shot <i>n</i>	to take a wild swing at the ball
ergyd <i>eb flaenllaw</i>	ergyd <i>eb o'r tywod / o'r</i>	go
<i>tn</i> forehand stroke <i>n</i>	byncer	wild shot <i>adj</i>
ergyd <i>eb fyrbwyl</i>	ergyd <i>eb osod</i>	ergyd <i>eb ymosodol</i>
<i>cr</i> rash stroke <i>n</i>	<i>bo</i> plant shot <i>n</i> , set shot <i>n</i>	<i>tn</i> attacking shot <i>n</i>
ergyd <i>eb gam</i>	ergyd <i>eb ry bell</i>	ergydio <i>be</i>
<i>pf</i> hook shot <i>n</i>	<i>tn</i> over-hit <i>n</i>	<i>cr</i> stroke <i>v</i>
ergyd <i>eb glos</i>	ergyd <i>eb rydd</i>	ergydio'r bêl
<i>pf</i> close-in shot <i>n</i>	<i>ho</i> free hit <i>n</i>	to stroke the ball
ergyd <i>eb gosb</i>	<i>pf</i> free shot <i>n</i>	<i>go, rg</i> strike <i>v</i>
<i>ho</i> penalty stroke <i>n</i>	ergyd <i>eb sleisio</i>	ergydio'r bêl
cymryd ergyd gosb	<i>tn</i> slicing shot <i>n</i>	to strike the ball
to take a penalty stroke	ergyd <i>eb tafliad rhydd</i>	ergydiwr <i>eg</i>
cystadleuaeth ergydion	<i>pf</i> free-throw shot <i>n</i>	<i>pd</i> striker <i>n</i>
cosb	ergyd <i>eb tuag yn ôl</i>	erygydiwr <i>eg mawr</i>
penalty stroke competition	<i>ro</i> backward hit <i>n</i>	<i>tn</i> big hitter <i>n</i>
ergyd <i>eb gyfreithlon</i>	ergyd <i>eb tynnu-allan</i>	eryr <i>eg</i>
<i>bo</i> legitimate shot <i>n</i>	<i>bo</i> take-out shot <i>n</i>	<i>go</i> eagle <i>n</i>
ergyd <i>eb heibio</i>	ergyd <i>eb uchelgeisiol</i>	eryr <i>eg mewn tair ergyd</i>
<i>tn</i> passing shot <i>n</i>	<i>go</i> ambitious shot <i>n</i>	<i>go</i> eagle three <i>n</i>
ergyd <i>eb hollt</i>	ergyd <i>eb wrthlaw</i>	eryru <i>be</i>
<i>bo</i> split shot <i>n</i>	<i>ro</i> backhand stroke <i>n</i>	<i>go</i> eagle <i>v</i>
ergyd <i>eb i'r pen</i>	<i>tn</i> backhand hit <i>n</i>	esgid <i>eb bêl-droed</i>
blow (<i>n</i>) to the head	<i>tn</i> backhand <i>n</i>	<i>pd</i> football boot <i>n</i>
ergyd <i>eb i'w balchder</i>	ergyd wrthlaw â'r ddwy law	esgid <i>eb gwaywffon</i>
blow (<i>n</i>) to their pride	a two-handed backhand	<i>ath</i> javelin shoe <i>n</i>
ergyd <i>eb isel</i>		esgid <i>eb naid driphlyg</i>
<i>tn</i> ground shot / stroke <i>n</i>		<i>ath</i> triple jump shoe <i>n</i>

esgid *eb naid hir*

ath

long jump shoe *n*

esgid *eb naid uchel*

ath

high jump shoe *n*

esgid *eb tennis*

tn

tennis shoe *n*

esgid *eb trac dycnwch*

ath

endurance track shoe *n*

esgid *eb trac gwibio*

ath

sprinting track shoe *n*

estyniad *eg*

tn

reach *n*

estyniad pell

a long reach

ethos *eg*

bo

ethos *n*

ethos y llain
ethos of the rink

F

foli *eg*

volley *n*

foli *eb bwt*

tn

drop volley *n*

foli *eb dreif*

tn

drive volley *n*

folios *be*

tn

volley *v*

Ff

ffawt *eg*

tn

fault *n*

ffawt *eg dwbwl*

tn

double fault *n*

ffawt *eg troed*

tn

foot fault *n*

ffefrym *eg*

favourite *n*

y ffefrym i ennill

the favourite to win

ffeinal *eb*

final *n*

ffens *eg*

cn

fence *n*,

fencing *n*

ffens *eb y ffin* *eb*

go

out-of-bounds fence *n*

ffensio *be*

cn

fence *v*

ffin *eb*

cr

boundary *n*

cyrfaedd y ffin

to reach the boundary

dal (y bêl) ar y ffin

a catch on the boundary

ffin *eb gwsg*

rg

dead-ball line *n*

ffiniau *ell*

pf

bounds *npl*

o fewn y ffin

in bounds

ffisiotherapi *eg*

physiotherapy *n*

ffisiotherapydd *eg*

physiotherapist *n*

ffit *ans*

fit *adj*

ffitrywydd *eg*

fitness *n*

fflic *eg*

ho

flick *n*

trawiad fflic

a flick shot

ffilio *be*

ho

flick *v*

ffliwc *eg*

bo

fluke *n*

Fflop *eg Fosbury*

ath

= neidio uchel

Fosbury Flop *n*

ffocws *eg*

bo

focus *n*

ffon *eb*

ath

baton *n*

ho

stick *n*

ffon *eb gyfnewid*

ath

relay baton *n*

ffon *eb hoci*

ho

hockey stick *n*

fforffedu *be*

pf

forfeit *n*

ffos *eb*

bo

ditch *n*

G

ffowl <i>eg Quidditch</i>	
qu	
<i>Quidditch foul n</i>	
ffrwydro <i>be</i>	
bo	
<i>explode v</i>	
ffug <i>ans</i>	
<i>artificial adj</i>	
ffugiad <i>eg</i>	
<i>feint n</i>	
ffugio <i>be</i>	
<i>feint v,</i>	
<i>feint n</i>	
ffugio chwarae'r bêl	
<i>to feint at playing the ball</i>	
ffugio i'r chwith	
<i>feint to the left</i>	
pf	
<i>dummy v</i>	
fyddiog <i>ans</i>	
<i>confident adj</i>	

gafael <i>eb crud</i>	
bo	
<i>cradle grip n</i>	
galw <i>be i mewn</i>	
ro	
<i>calling in n</i>	
galwad <i>eb dda</i>	
tn	
<i>= gan yr ystlyswr</i>	
<i>good call n</i>	
galwad <i>eb i mewn</i>	
ro	
<i>calling in n</i>	
gambl <i>eb</i>	
<i>gamble n</i>	
gard <i>eg</i>	
pf, cr	
<i>guard n</i>	
gard <i>eg ceg</i>	
<i>mouth guard n</i>	
gard <i>eg coes</i>	
ho	
<i>leg guard n</i>	
gard <i>eg crimog</i>	
<i>shin guard n</i>	
garw <i>eg, y</i>	
go	
<i>rough n (the rough)</i>	
garw <i>eg ysgafn</i>	
go	
<i>light rough n</i>	
gêm <i>eb</i>	
<i>game n,</i>	
<i>match n</i>	
gêm i Miss Williams	
<i>game, Miss Williams</i>	
gêm fawr / bwysig	
<i>a big match</i>	
gêm <i>eb ail-gyfle</i>	
<i>play-off n</i>	
gêm <i>eb bêl</i>	
<i>ball game n</i>	

gêm <i>eb brawf</i>	
cr	
<i>test match n</i>	
gêm <i>eb dyllau</i>	
go	
<i>match play n</i>	
Gêm <i>eb Derfynol Cwpan</i>	
yr FA	
pd	
<i>FA Cup Final n</i>	
gêm <i>eb dderby</i>	
pd	
<i>derby game n</i>	
gêm <i>eb ddi-sgôr</i>	
pd	
<i>goal-less draw n</i>	
gêm <i>eb ergydion</i>	
go	
<i>stroke play n</i>	
gêm <i>eb fawr</i>	
<i>big match n</i>	
gêm <i>eb fer</i>	
go	
<i>short game n</i>	
gêm <i>eb fudd</i>	
<i>benefit match n</i>	
gêm <i>eb gartref</i>	
<i>home fixture / game n</i>	
gêm <i>eb gogynderfynol</i>	
<i>quarter-final n</i>	
gêm <i>eb gwpan</i>	
<i>cup game n,</i>	
<i>cup-tie n</i>	
gêm <i>eb gyfartal</i>	
<i>drawn game n</i>	
gêm <i>eb gyfartal gyda sgôr</i>	
<i>scoring draw n</i>	
gêm <i>eb gynderfynol</i>	
<i>semi-final n</i>	
gêm <i>eb gyswilt</i>	
<i>contact game n</i>	

gêm eb heb gyswilt no-contact game <i>n</i>	Gemau ell Olympaidd Olympic Games <i>npl</i>	gôl eb gosb rg penalty goal <i>n</i>
gêm eb o barau bo game (<i>n</i>) of pairs	glanhau be cn clean (<i>v</i>) up glanhau ar ôl ci to clean up after a dog	gôl eb oddi cartref pd away goal <i>n</i>
gêm eb o dennis tn tennis game/ match <i>n</i>	glaniad eg ath landing <i>n</i>	goledd eg go slope <i>n</i>
gêm eb o droedd bo game (<i>n</i>) of triples	glanwaith ans cn hygienic <i>adj</i>	goleddfu be go slope <i>v</i>
gêm eb o rinciau bo game (<i>n</i>) of rinks	glaswellt eg grass <i>n</i>	goleuadau ell artiffisial artificial lighting <i>n</i>
gêm eb pasio rhwng y tîm pf team passing game <i>n</i>	glaswellt eg sych dry grass <i>n</i>	goleuo be artiffisial artificial lighting <i>n</i>
gêm eb ryngwladol international <i>n</i> = game / match	glaw eg rain <i>n</i> glaw wedi atal y chwarae rain stopped play	gôl-geidwad eg goalkeeper <i>n</i> pd goalie <i>n</i>
gêm eb serfiad tn service game <i>n</i>	glendid eg cn hygiene <i>n</i>	golff eg go golf <i>n</i>
gêm eb tîm team game <i>n</i>	goddiweddyd be overtake <i>v</i>	golffiwr eg go golfer <i>n</i> (male)
gêm eb undydd cr one-day game / match <i>n</i>	gôl eb goal <i>n</i>	golffwraig eb go golfer <i>n</i> (female)
gêm eg dan lifoleuadau cr floodlit game / match <i>n</i>	gôl eb adlam rg drop-goal <i>n</i>	golwr eg goalkeeper <i>n</i> pd goalie <i>n</i>
gêm a set gyntaf tn game and first set	gôl eb bendant ho definite goal <i>n</i>	gollwng / ildio be ergyd go drop (<i>v</i>) a shot
gêm i ddim tn game to love	gôl eb euraid(d) pd golden goal <i>n</i>	gollwng be y bêl drop (<i>v</i>) a catch / the ball
gêm, set a gornest tn game, set and match	gôl eb faes pf field goal <i>n</i>	gollyngiad eg asyn ro donkey drop <i>n</i>
gemau ell dan do indoor games <i>npl</i>		

gonestrwydd <i>eg</i> integrity <i>n</i>	gosod <i>be y droed</i> bo place (<i>v</i>) the foot	gwaharddiad <i>eg dros dro</i> ho temporary suspension
goramser <i>eg</i> pf overtime <i>n</i>	grid <i>eg cwn</i> cn dog grid <i>n</i>	gwair <i>eg</i> grass <i>n</i>
gorchuddion <i>ell</i> tn covers <i>npl</i>	grip <i>eg</i> go grip <i>n</i> (part of club)	gwair <i>eg sych</i> dry grass <i>n</i>
gorchuddio'r <i>be cwrt</i> tn cover (<i>v</i>) the court	grym <i>eg</i> power <i>n</i> , force <i>n</i>	gwair <i>eg tuswog</i> go tufty grass <i>n</i>
gordafliad <i>eg</i> cr overthrow <i>n</i>	grym <i>eg allgyrchol</i> ath centrifugal force <i>n</i>	gwall <i>eg</i> error <i>n</i>
gordaflu <i>be</i> cr overthrow <i>v</i>	grymus <i>ans</i> powerful <i>adj</i>	gwangalonni <i>be</i> lose (<i>v</i>) confidence / heart
gorffen <i>be</i> end <i>v</i>	gwag <i>ans</i> cr maiden <i>n</i> (over) bowlio pelawd wag to bowl a maiden over	gwarchod <i>be</i> bo cover <i>v</i>
gorfodi <i>be</i> enforce <i>v</i>	gwahardd <i>be</i> ho ban <i>n</i> , suspend <i>v</i> gwahardd heb ganiatáu apêl to ban without appeal yn cael ei wahardd gan y rheolau forbidden by the rules	gwarchod <i>be</i> qu guard <i>v</i> gwarchod pyst y gôl to guard the goalposts
gorgamu <i>be</i> bo over-striding <i>n</i>	gwahardd <i>be cwn</i> cn dog ban <i>n</i>	gwarchod <i>be</i> shield <i>v</i>
gorgyffwrdd <i>be</i> ath encroach <i>v</i> , encroachment <i>n</i>	gwaharddedig <i>ans</i> forbidden <i>adj</i>	gwarchod <i>be postyn</i> ro cover (<i>v</i>) a post
gornest <i>eb gwpan</i> pd cup tie <i>n</i>	gwaharddiad <i>eg</i> ho ban <i>n</i> , suspension <i>n</i>	gwarchod <i>be tir</i> land protection <i>n</i>
gornest <i>eb tennis</i> tn tennis match <i>n</i>	gwaharddiad <i>eg ar gwn</i> cn dog ban <i>n</i>	gwarchod <i>be y bêl</i> shield (<i>v</i>) the ball
gosod <i>be</i> position <i>v</i>		gwaredu <i>be</i> cn disposal <i>n</i>
gosod <i>be cyflymder / cyflymdra i redwr</i> pace (<i>v</i>) a runner		gwasgaru'r <i>be peli</i> bo scatter (<i>v</i>) the bowls
gosod <i>be dirwyo</i> impose (<i>v</i>) a fine		gwastad <i>ans</i> level <i>adj</i> cae chwarae gwastad level playing field

gwaywffon <i>eb</i> ath javelin <i>n</i>	gwibio <i>be</i> ath sprint <i>v</i>	gwrthwynebwyr <i>ell</i> opposition <i>n</i> , the opposing team <i>n</i>
gweinydd <i>eg</i> attendant <i>n</i>	gwibiwr <i>eg</i> ath sprinter <i>n</i>	gwrthwynebydd <i>eg</i> adversary <i>n</i> , opponent <i>n</i>
gweithgar <i>ans</i> active <i>adj</i>	gwibwraig <i>eb</i> ath sprinter <i>n</i>	gwrthwynebydd <i>eg anodd</i> tough opponent <i>n</i>
gweithgaredd <i>eg</i> activity <i>n</i>	gwisg <i>eb</i> tn dress <i>n</i>	gwthiad <i>eg</i> push <i>n</i>
gweithgaredau <i>ell</i> awyr-agored outdoor pursuits <i>n</i>	gwn <i>eg cychwyn</i> ath starting gun <i>n</i>	gwthio <i>be</i> jostle , <i>v</i> push <i>v + n</i>
gweithgarwch <i>eg</i> activity <i>n</i>	gwneud <i>be camgymeriad</i> make (<i>v</i>) a mistake	pf pushing <i>n</i> dim gwthio no pushing
gweithio'n <i>be galed</i> high workrate <i>n</i>	gwneud <i>be ffawt dwbwl</i> tn double-fault <i>v</i>	bo squeeze <i>v</i> gwthio allan o'r pen to squeeze out of the head
gweithredu <i>be</i> execute <i>v</i> , execution <i>n</i>	gwneud <i>be yn gyfartal</i> cr level <i>v</i> gwneud y gyfres yn gyfartal to level the series	gwyliwr <i>eg</i> rg spectator <i>n</i>
gweithredwr <i>eg tri deg</i> eiliad pf thirty-seconds operator <i>n</i>	gwobr <i>eb ariannol</i> prize money <i>n</i>	gwyliwr <i>eg nos</i> cr night watchman <i>n</i>
gwely <i>eg disgyn / glanio</i> ath landing-bed <i>n</i>	gwrthbwyo <i>be</i> bo counter-balance <i>v</i>	gwylit <i>ans</i> desperate <i>adj</i>
gwely <i>eg disgyn o ewyn</i> ath = naid uchel foam landing-bed <i>n</i>	gwrthdaro <i>eb, be</i> confrontation <i>n</i>	gwynt <i>eg o'r cefn</i> go following wind <i>n</i>
gwella <i>be</i> improve <i>v</i>	gwrthwynebu <i>be</i> oppose <i>v</i> y tîm sy'n gwrthwynebu the opposing team	gwynt <i>eg o'r tu ôl</i> go tail-wind <i>n</i>
gwelliant <i>eg</i> improvement <i>n</i>		gwyriad <i>eg</i> deflection <i>n</i>
gwgli <i>eg</i> cr googly <i>n</i>		gwyriad <i>eg coes</i> swerve <i>n</i>
gwbiad <i>eg</i> ath sprint <i>n</i>	gwrthwynebus <i>ans</i> adversarial <i>adj</i> , opposing <i>adj</i>	gwyriad <i>eg leg-break</i> <i>n</i>

gwyro <i>be</i>	gyrru <i>be beic</i>	hanner <i>eg rownder cosb</i>
deflect <i>v</i>	bicycle riding <i>n</i>	<i>ro</i>
bo		penalty half rounder <i>n</i>
drift <i>v</i>		
tn		
swerve <i>v</i>		
gwyro <i>be allan</i>		hanner foli <i>eg</i>
cr		<i>cr, tn</i>
out-swing <i>n</i>		half-volley <i>n</i>
gwyro'r <i>be bêl</i>		heb fod allan (h.f.a.)
pd		<i>cr</i>
bend (<i>v</i>) the ball		not out (n.o.)
gwytnwch <i>eg</i>		heb sgorio <i>be</i>
endurance <i>n</i>		<i>cr</i>
prawf o / ar wytnwch		duck <i>n</i>
test of endurance		allan heb sgorio (dim)
gyli <i>eg</i>		out for a duck
cr		
gully <i>n</i>		heini <i>ans</i>
gymnasteg <i>eb</i>		fit <i>adj</i>
gymnastics <i>npl</i>		helmed <i>eb</i>
gymnastwr <i>eg</i>		<i>cr</i>
gymnast <i>n</i>		helmet <i>n</i>
gymnastwraig <i>eb</i>		heptathlon <i>eg</i>
gymnast <i>n</i>		<i>ath</i>
gyriad <i>eg</i>		heptathlon <i>n</i>
bo		her <i>eb</i>
drive <i>n</i>		challenge <i>n</i>
gyriad gwirioneddol		herio <i>be</i>
out and out drive		challenge <i>v</i>
gyriad <i>eg coes</i>		het <i>eb haul</i>
cr		<i>cr</i>
leg-cutter <i>n</i>		sun hat <i>n</i>
gyriad <i>eg draw</i>		hocí <i>eg</i>
cr		ho
off-cutter <i>n</i>		hockey <i>n</i>
gyriad <i>eg o'r goes</i>		hoe <i>eb</i>
cr		breather <i>n</i>
leg-drive <i>n</i>		cael hoe (fach)
gyrru <i>be</i>		take a breather
go		hofran <i>be</i>
drive <i>v</i>		qu
		glide <i>v</i>
	hanner <i>eg marathon</i>	hunanamddiffyn <i>eg</i>
	<i>ath</i>	self-defence <i>n</i>
	half marathon <i>n</i>	

hunanddisgyblaeth *eb*

self-discipline *n*

hunanreolaeth *eb*

self-control *n*

hwb *eg*

bo

impetus *n*

hwyl *eb*

fervour *n*

cael hwyl ar chwarae
to play well

hwnt gychwyn *be*

ath

staggered start *n*

hwnt gychwyniad *eg*

ath

stagger *n*,
curved starting line *n*

hwyliau *ell*

morale *n*

hyblyg *ans*

flexible *adj*

go

= **chwaraewr**
supple *adj*

hyblygrwydd *eg*

flexibility *n*

hyd *eg*

bo

length *n*

hyd y jac

length of jack

hyd eg olaf

ath

home straight *n*

hyder *eg*

confidence *n*

magu hyder

to develop confidence

colli hyder

to lose confidence

hyderus *ans*

confident *adj*

hyfforddi *be*

coach *v*,

train *v*

hyfforddiant *eg*

coaching *n*,

training *n*

hyfforddiant eg cylchol

circuit training *n*

hyfforddiant eg ffitrwydd

fitness training *n*

hyfforddwyr *eg*

coach *n*,

instructor *n*,

trainer *n*

hyfforddwyr eg cwn

cn

dog trainer *n*

hyfforddwyr eg cynorthwyol

assistant coach *n*

hyfforddwraig *eb*

coach *n*,

instructor *n*,

trainer *n*

hyfforddwraig eb gynorthwyol

assistant coach *n*

hyrddiad *eg*

charge *n*

hyrddio *be*

charge *v*,

charging *n*

hyrddio be yn erbyn

gwirthwynebydd

charge (*v*) an opponent

hysbyseb *eb*

advertising *n*

hysbysebu *be*

advertising *n*

iach *ans*

healthy *adj*

idlio *be*

yield *v*,

concede (*v*) defeat

iechyd *eg*

health *n*

igam-ogamu *be*

qu

zig-zag *v*

iorcio *be*

cr

york *v*

iorcio batiwr

to york a batsman

is-ddeddf *eb cwn ar dennyn*

cn

dog-on-lead byelaw *n*

is-ddeddf *eb gwahardd cwn*

cn

dog-ban byelaw *n*

is-ddeddf *eb rhofiau codi baw*

cn

poop-scoop byelaw *n*

is-haen *eb*

bo

underlay *n*

J

jac *eg*

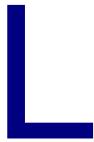
bo

jack *n*

jac uchel

jack high

jocstrap *eg*
jock strap *n*

lap *eg*
ath
lap *n*

lap *eg terfynol*
ath
final lap *n*

lapio *be*
ath
lap *v*

lapio *be gwrthwynebydd*
ath
lap (*v*) an opponent

larfâu *ell*
cn
larvae *npl*

lawnt *eb*
go
green *n*

lawnt *eb olaf*
go
finishing green *n*

lawnt *eb uchel*
go
elevated green *n*

lawnt *eb uwchdywod*
go
sand-based green *n*

lefel *eb*
level *n*

lein *eb*
rg
line-out *n*

lob *eb*
lob *n*

lobio *be*
lob *v*

locer *egb*
locker *n*

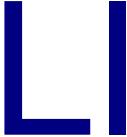
lôn *eb*
ath
lane *n*

lôn *eb allanol*
ath
outside lane *n*

lôn *eb fewnol*
ath
inside lane *n*

loncian *be*
jog *v*,
jog *n*,
jogging *n*
mynd i loncian
to go for a jog

lonciwr *eg*
jogger *n*

lladd *be gwair*
mowing *n*

lladd *be y pen*
bo
kill (*v*) the end

llain *eb*
pitch *n*
= cricket

llain *eb, y*
bo
the green *n*

llain *eb araf*
bo
slow green *n*

llain *eb artiffisial*
cr
artificial pitch *n*

llain *eb borfa*
cr
turf pitch *n*,
grass pitch *n*

llain *eb dan do*
bo
indoor green *n*

llain *eb fowlio*
bo
bowling green *n*

llain *eb griced*
cr
cricket pitch *n*

llain *eb gyflym*
bo
fast green *n*

llain *eb heb borfa*
cr
non-turf pitch *n*

llain *eb laswellt*
grass pitch *n*

llain *eb pob-tywydd*
all-weather pitch *n*
= cricket

llain *eb wair*
grass pitch *n*

llain *eb ymarfer*
cr
practice pitch *n*

llaw *eb chwith*
left-handed *adj*

llaw *eb gul*
bo
narrow hand *n*

llawio'r be bêl
pd
hand ball *n*
llawio'r bêl yn fwriadol
deliberate hand ball

llethr *eg*
go
slope *n*

Ilid eg y penelin	Ilinell eb gais	Ilinell eb i fatwyr yn aros eu tro
tn tennis elbow <i>n</i>	rg try-line <i>n</i>	ro line (<i>n</i>) for waiting batters
Ilif eg flow <i>n</i>	Ilinell eb gwsg	Ilinell eb lydan
Ilif y gêm flow of the game	rg dead-ball line <i>n</i>	bo wide line <i>n</i>
Ilifo be flow <i>v</i>	Ilinell eb fas	Ilinell eb ôl
	ath base line <i>n</i>	ro back line <i>n</i> , backward line <i>n</i>
Ilifolau eg floodlight <i>n</i>	Ilinell eb flaen	Ilinell eb ôl-stop
	ro front line <i>n</i>	ro backstop line <i>n</i>
Ilifoleuadau ell floodlighting <i>n</i>	Ilinell eb ffin	Ilinell eb orffen
dan lifoleuadau floodlit	pf, ro boundary line <i>n</i>	pf end line <i>n</i>
Ilifoleuo be floodlight <i>v</i> , floodlighting <i>n</i>	Ilinell eb ganol	Ilinell eb serfio
wedi ei lifoleuo floodlit	centre line <i>n</i>	tn service line <i>n</i>
Ilinell eb bo, go, tn	Ilinell eb gefn	Ilinell eb tafliad rhydd
line <i>n</i>	ho back-line <i>n</i>	pf free-throw line <i>n</i>
Ilinell dynn a tight line	tn baseline <i>n</i>	
ar hyd y Ilinell down the line	Ilinell eb gôl	Ilinell eb tri metr ar hugain
ar y Ilinell on the line	ho goal-line <i>n</i>	ho twenty-three-metre line <i>n</i>
Ilinell eb a hyd	Ilinell eb gul	Ilinell eb wedi ei thynnu
cr line and length <i>n</i>	bo narrow line <i>n</i>	bo drawn line <i>n</i>
Ilinell eb berffaith	Ilinell eb gychwyn	Ilinell eb y gôl
bo perfect line <i>n</i>	ath start line <i>n</i>	goal line <i>n</i>
Ilinell eb deg metr	Ilinell eb gylch	Ilinell eb ymyl
rg ten-metre line <i>n</i>	ho circle-line <i>n</i>	side line <i>n</i>
Ilinell eb derfyn	Ilinell eb gywir	Ilinell eb (yr) ystlys
ath finishing line <i>n</i>	bo correct line <i>n</i>	touchline <i>n</i>
Ilinell eb ddau ar hugain	Ilinell eb hanner	ar hyd yr ystlys along the touchline
rg 22 metre line <i>n</i>	allan ro line (<i>n</i>) for batters out	tn tramline <i>n</i>
		ro 2 metre line <i>n</i>
		Iliw eg colour <i>n</i>

lloches <i>eb</i> pd dug-out <i>n</i>	llwybr <i>eg gwastad</i> tn a flat trajectory <i>n</i>	maen <i>eg</i> ath shot <i>n</i>
llofnaid <i>eb</i> ath vault <i>n</i>	llwybr <i>eg loncian</i> ath jogging path <i>n</i> , jogging route <i>n</i>	maes <i>eg</i> field <i>n</i> , pitch <i>n</i>
llofnedio <i>be</i> ath vault <i>v</i> , vaulting <i>n</i>	llwybr <i>eg tro</i> bo curved path <i>n</i>	maes <i>eg agos</i> cr infield <i>n</i>
llofnediwr <i>eg</i> ath vaulter <i>n</i>	llwybr <i>eg y bêl</i> flight (<i>n</i>) of the ball	maes <i>eb criced</i> cr cricket ground <i>n</i>
llofnidwraig <i>eb</i> ath vaulter <i>n</i>	llyfn <i>ans</i> fluid <i>adj</i>	maes <i>eg chwarae</i> playground <i>n</i> , field (<i>n</i>) of play
llorio <i>be</i> overwhelm <i>v</i> llorio'r gwirthwynebwyr overwhelm the opposition	llynghyren <i>eb</i> cn round worm <i>n</i>	maes <i>eg dan ddwr</i> flooded pitch <i>n</i>
lluchiad <i>eg di-dor</i> cr full-pitch <i>n</i>	llyn <i>eg</i> go lake <i>n</i>	maes <i>eg glaswellt</i> grass pitch <i>n</i>
lluchio <i>be</i> qu buck <i>v</i>	llyncill <i>eg</i> qu quaffle <i>n</i>	maes <i>eg gwair</i> grass pitch <i>n</i>
Lludw <i>ell, y</i> cr the Ashes <i>npl</i>	M	maes <i>eg hoci</i> ho hockey pitch <i>n</i>
lluman <i>eg</i> flag <i>n</i>	mabolgampau <i>ell</i> athletics <i>n</i>	maes <i>eg meithrin</i> cr nursery ground <i>n</i>
lluman <i>eg cornel</i> corner flag <i>n</i>	mabolgampau <i>ell maes</i> ath field athletics <i>n</i>	maes <i>eg pêl-droed</i> pd football pitch <i>n</i>
llumanwr <i>eg</i> pd linesman <i>n</i> (obsolete)	mabolgampau <i>ell trac</i> ath track athletics <i>n</i>	maes <i>eg pob-twydd</i> all-weather pitch <i>n</i>
rg touch judge <i>n</i>	mabolgampwr <i>eg</i> athlete <i>n</i>	maes <i>eg porfa</i> grass pitch <i>n</i>
llwybr <i>eg</i> path <i>n</i> , flight <i>n</i>	mabolgampwraig <i>eb</i> athlete <i>n</i>	maes <i>eg redgra</i> redgra pitch <i>n</i>
		maes <i>eg rygbi</i> rg rugby pitch <i>n</i>
		maes <i>eg y chwarae</i> field (<i>n</i>) of play

maes eg ymarfer	maeswr eg coes sgwâr bell	man eg hamdden agored
go	cr	open recreation space <i>n</i>
practice range <i>n</i>	deep-square-leg <i>n</i>	
maes eg ymosodol	maeswr eg dwfñ	man eg hamdden cymunedol
cr	ro	community recreation
attacking field <i>n</i>	deep fielder <i>n</i>	space <i>n</i>
maesu <i>be</i>	maeswr eg pedwerydd postyn	man eg heb gwn
cr	ro	cn
field <i>v</i> , fielding <i>n</i>	fourth-post fielder <i>n</i>	dog-free area <i>n</i>
maesu <i>be</i> dwfñ	maeswr eg postyn cyntaf	man eg i gwn
ro	ro	cn
deep fielding <i>n</i>	first-post fielder <i>n</i>	dog area <i>n</i>
maeswr eg	maeswr eg pwynt	man eg penodol i ymarfer
cr	cr	cwn
fielder <i>n</i>	point <i>n</i>	cn
maeswr eg agos	maeswr eg pwynt agos	dedicated dog exercise
cr	cr	area <i>n</i>
close fielder <i>n</i>	silly point <i>n</i>	
maeswr eg ail bostyn	maeswr eg slip	man eg targed
ro	cr	bo
second-post fielder <i>n</i>	slip-fielder <i>n</i>	target area <i>n</i>
maeswr eg canol	maeswr eg (y) trydydd postyn	man eg toiled cwn
cr	ro	cn
mid-fielder <i>n</i>	third-post fielder <i>n</i>	dog toilet area <i>n</i>
maeswr eg canol-draw	magl <i>eb</i> camsefyll	man <i>eb</i> ymarfer
cr	pd	go
mid-off <i>n</i>	off-side trap <i>n</i>	practice area <i>n</i>
maeswr eg canol-draw agos	mainc <i>eb</i> (yr) eilyddion	man eg ymarfer cwn
cr	pd	cn
silly mid-off <i>n</i>	substitutes' bench <i>n</i>	dog-exercise zone <i>n</i>
maeswr eg canol-llawdde	man eg Cwn ar Dennyn	maneg <i>eb</i>
cr	cn	cr
mid-on <i>n</i>	Dogs on Leads area <i>n</i>	glove <i>n</i>
maeswr eg canol-llawdde agos	man eg cwn ystwyth	mantais <i>eb</i>
cr	cn	advantage <i>n</i>
silly mid-on <i>n</i>	agility area <i>n</i>	
maeswr eg canol-wiced	mân drosedd <i>egb</i>	mantais <i>eb</i> (chwareae)
cr	minor offence <i>n</i>	gartref
mid-wicket <i>n</i>		home advantage <i>n</i>
		manwl <i>ans</i>
		bo
		precise <i>adj</i>

marathon <i>eg</i>	mediannu'r <i>be bêl</i>	methu <i>be cic gosb</i>
ath	pf	miss (v) a penalty
marathon <i>n</i>	secure (v) possession of the ball	
marciau <i>ell</i>	meddiant <i>eg</i>	methu <i>be cic o'r smotyn</i>
markings <i>npl</i>	possession <i>n</i>	miss (v) a penalty
marciau <i>ell (ar y) cae</i>	meddiant o'r rinc	
field markings <i>npl</i>	possession of the rink	
marciau <i>ell maes chwarae</i>	meddu <i>be</i>	methu <i>be gweld</i>
playground markings <i>npl</i>	possess <i>v</i>	tn
marcio <i>be un-i-un</i>	meddyg <i>eg</i>	miss (v) a shot
pf	doctor <i>n</i>	
man-to-man marking <i>n</i>	medrus <i>ans</i>	
marciwr <i>eg</i>	accomplished <i>n</i> , skilled <i>adj</i>	
pf	medruswydd <i>eg aruthrol</i>	
marker <i>n</i>	awesome skill <i>n</i>	
marciwr pêl <i>eg</i>	melltith <i>eb</i>	mewnfaes <i>eg</i>
go	jinx <i>n</i> , curse <i>n</i>	cr
ball marker <i>n</i>	melltithio <i>be</i>	infield <i>n</i>
marciwr eg safle	jinx <i>n</i> , curse <i>v</i>	
bo	mae'r maes wedi ei felltithio	mewnfaeswr <i>eg</i>
rank marker <i>n</i>	the ground is jinxed	cr
marcwyr <i>ell troseddau tîm</i>	menter <i>eb</i>	infielder <i>n</i>
pf	gamble <i>n</i>	
team-foul markers <i>npl</i>	mentro <i>be</i>	mewnwr <i>eg</i>
maswr <i>eg</i>	gamble <i>v</i>	pd
rg	merch <i>eg y bêl</i>	inside forward <i>n</i>
fly-half <i>n</i> , outside half <i>n</i> , stand-off <i>n</i>	tn	rg
mat <i>eg</i>	ball girl <i>n</i>	scrum-half <i>n</i>
bo	mesur <i>be</i>	
mat <i>n</i> , matting <i>n</i>	bo	mewnwr <i>eg chwith</i>
medal <i>eb arian</i>	measure <i>v</i> , gauge <i>v</i>	pd
silver medal <i>n</i>	methiad <i>eg</i>	inside left <i>n</i>
medal <i>eb aur</i>	go, tn	
gold medal <i>n</i>	miss <i>n</i> (a shot)	mewnwr <i>eg de</i>
medal <i>eb efydd</i>	methu <i>be</i>	pd
bronze medal <i>n</i>	miss <i>v</i>	inside right <i>n</i>
		milltir <i>eb fetrig</i>
		ath
		= 1500 metr
		metric mile <i>n</i>
		mini-rownderi <i>ell</i>
		Incrediball
		ro
		Incrediball mini-rounders <i>n</i>
		momentwm <i>eg</i>
		momentum <i>n</i>

morâl <i>eg</i> morale <i>n</i>	naid <i>eb uchel</i> <i>ath</i> high jump <i>n</i> , high jumping <i>n</i>	nerf <i>eg</i> nerve <i>n</i>	
morthwyl <i>eg</i> <i>ath</i> hammer <i>n</i>	naw cyntaf <i>go</i> = <i>tyllau</i> front nine <i>n</i>	nerfus <i>ans</i> nervous <i>adj</i>	
mur <i>eg</i> <i>pd</i> wall <i>n</i>	neidio <i>be</i> jump <i>v</i> <i>qu</i> jerk <i>v</i>	nesáu <i>be</i> <i>ath</i> = <i>neidio</i> approach <i>v+n</i>	
mur eg aml-gêm multigames wall <i>n</i>	neidio be dros y clwydi <i>ath</i> hurdling <i>n</i>	newid <i>be</i> reverse <i>v</i> <i>tn</i> change <i>v</i> newid pen to change ends	
mynd <i>be drwodd</i> <i>tn</i> qualify <i>v</i>	neidio be hir <i>ath</i> long jumping <i>n</i>	newid <i>eg</i> <i>tn</i> change <i>n</i> newid pen change of ends	
mynediad <i>eg i'r jac</i> <i>bo</i> access (<i>n</i>) to the jack	neidio be polyn <i>ath</i> pole vault <i>v</i> , pole vaulting <i>v</i>	newid be cyflymder/ cyflymdra <i>tn</i> change (<i>n</i>) of pace	
N			
naid <i>eb</i> jump <i>n</i>	neidio'n be uchel <i>ath</i> high jumping <i>n</i>	newid be penderfyniad reverse (<i>v</i>) a decision	
naid <i>eb bolyn</i> <i>ath</i> pole vault <i>n</i>	neidiwr eg dros y clwydi <i>ath</i> hurdler <i>n</i>	nifer <i>eg seddau</i> seating capacity <i>n</i>	
naid <i>eb ddwr</i> <i>ath</i> water-jump <i>n</i>	neidiwr eg ffos a pherth <i>ath</i> steeplechaser <i>n</i>	nifer <i>eg y seddau</i> seating capacity <i>n</i>	
naid <i>eb driphlyg</i> <i>ath</i> triple jump <i>n</i>	neidiwr eg hir <i>ath</i> long jumper <i>n</i>	niwsans <i>eg cwn</i> <i>cn</i> dog nuisance <i>n</i>	
naid <i>eb fforchog</i> <i>ath</i> straddle jump <i>n</i>	neidiwr eg polyn <i>ath</i> pole vaulter <i>n</i>	O	
naid <i>eb hir</i> <i>ath</i> long jump <i>n</i>	neidiwr eg triphlyg <i>ath</i> triple jumper <i>n</i>	ochr <i>eb agos</i> <i>cr</i> on-side <i>n</i>	
naid <i>eb siswrn</i> <i>ath</i> scissor-jump <i>n</i>	neidiwr eg uchel <i>ath</i> high jumper <i>n</i>	ochr <i>eb gyferbyn</i> <i>cr</i> off-side <i>n</i>	

ochr *eb y goes*

cr
leg-side *n*

ochrgamiad *eg*

rg
side-step *n*

ochrgamu *be*

rg
side-step *v*

oedi *be*

pf
delay *n*
oedi cyn ailgychwyn y gêm, oedi cyn aildechrau'r gêm
delay in re-starting the game

offer *eg / ell*

kit *n*,
equipment *n*

offer *ell diogelu*

protective equipment *n*

ôl-droelliad *eg*

go
back spin *n*

ôl-stop *eg*

ro
backstop *n*

ôl-swing *eb*

ro
backswing *n*

olwyr *ell*

rg
backs *npl*

ongl *eb*

bo
angle *n*

oriawr *eb amser allan*

pf
time-out watch *n*

osgo *eg*

ro
stance *n*

osgoi *be*

duck *v*,
evade *v*,
evasion *n*,
evasive *adj*
cymryd camau i osgoi
to take evasive action

P

pad *eg*

cr
pad *n*

pafiliwn *eg*

pavilion *n*

pant *eg*

go
hollow *n*

pâr *eg*

tn
doubles pairing *n*

pâr eg agoriadol

cr
opening pair *n*

paratoad *eg*

preparation *n*

paratoad *eg corfforol*

physical preparation *n*

paratoad *eg meddyliol*

mental preparation *n*

paratoi *be*

prepare *v*
push *v + n*

paratoi *be*

prepare *v*
preparation *n*

paratoi *be corfforol*

physical preparation *n*

paratoi *be meddyliol*

mental preparation *n*

paratoi'n *be feddyliol*

mental preparation *n*

paratoi'n *be gorfforol*

physical preparation *n*

parau *ell*

bo

pairs *npl*

chwarae mewn parau

to play in pairs

parau *ell cymysg*

tn

mixed doubles *npl*

parau *ell dwy-belen*

bo

two-wood pairs *npl*

parau'r *ell dynion*

tn

men's doubles *npl*

parau'r *ell menywod*

tn

ladies' / women's doubles *npl*

parau'r *ell merched*

tn

ladies' / women's doubles *npl*

parod *ans*

prepared *adj*,
ready *adj*

bod yn barod
to take guard

Parod!

ath

Set!

parth *eg blaen*

ro

forward area *n*

parth *eg cefn*

ro

backward area *n*

parth *eg cyfnewid*

ath

= mewn ras gyfnewid
change-over zone *n*

partner <i>eg</i> cr, go, tn partner <i>n</i>	pàs eb sboncio pf bounce pass <i>n</i>	peidio be â rhedeg yn rhygyflym ath pace (<i>v</i>) oneself
partner eg parau tn doubles partner <i>n</i>	pàs eb wylt pf wild pass <i>n</i>	peiriant eg lladd gwair mower <i>n</i>
partneriaeth <i>eb</i> cr partnership <i>n</i> partneriaeth pedwaredd wiced fourth wicket partnership y bartneriaeth am y bedwaredd wiced the fourth wicket partnership	pàs eb yn ôl pd back pass <i>n</i>	peiriant eg sugno cn suction machine <i>n</i>
partneriaeth <i>eb</i> amlasiantaeth multi-agency partnership <i>n</i>	pàs eg canol ho centre pass <i>n</i>	pêl <i>eb</i> ball <i>n</i> pêl wedi ei dychwelyd i'r cwrt cefn ball returned to back court
partneru <i>be</i> cr, go, tn partner <i>v</i>	pasio <i>be</i> pass <i>v</i> pasio pêl to pass a ball	bo bowl <i>n</i>
pàs <i>eb</i> pass <i>n</i> pàs ymlaen forward pass pàs wrthol reverse pass	pasio be i fyny ath = mewn ras gyfnewid up-pass <i>n</i>	cr delivery <i>n</i> pêl ogwyddo a swinging delivery
pàs eb dros ben pf overhead pass <i>n</i>	pastwn <i>eg</i> qu broom <i>n</i>	pêl eb at y corff ro body ball <i>n</i>
pàs eb i fyny ath = mewn ras gyfnewid up-pass <i>n</i>	pedwar cr four <i>n</i> taro pedwar to hit a four sgorio pedwar rhediad to score four runs	pêl eb bell cr wide <i>n</i>
pàs eb i lawr ath = mewn ras gyfnewid down-pass <i>n</i>	pedwar <i>eg cefn</i> pd back four <i>npl</i>	pêl eb dennis tn tennis ball <i>n</i>
pàs eb o'r frest pf chest pass <i>n</i>	pedwar yn erbyn pedwar bo four against four	pêl eb dorri cr cutter <i>n</i>
pàs eb ollwng pf outlet pass <i>n</i>	pedwerydd postyn <i>eg</i> ro fourth post <i>n</i>	pêl eb dynnu bo drawing bowl <i>n</i>
	pedwerydd swyddog <i>eg</i> pd fourth official <i>n</i>	pêl eb farw dead ball <i>n</i> pêl eb fer bo dead bowl <i>n</i>
		pêl eb fewndro cr in-swinger <i>n</i>

pêl eb flocio	pêl eb o'r hyd iawn	pelawd eb
bo	cr	cr
blocking bowl <i>n</i>	length ball <i>n</i>	over <i>n</i>
pêl eb fyw	pêl eb ofer	pêl-droed eg
pf	cr	pd
alive ball <i>n</i>	no ball <i>n</i>	football <i>n</i>
pêl eb gefn	bowlio pêl ofer	pêl-droediwr eg
bo	to bowl a no ball	pd
back bowl <i>n</i>	pêl eb olaf	footballer <i>n</i> , football-player <i>n</i>
pêl eb golff	bo	
go	last bowl <i>n</i>	
golf ball <i>n</i>	pêl eb rwber	pelen eb lawn
pêl eb gosb	rubber ball <i>n</i>	cr
penalty shot <i>n</i>	pêl eb rydd	full-toss <i>n</i>
pêl eb griced	pf	
cr	loose ball <i>n</i>	pêl-fasged eb
cricket ball <i>n</i>	pêl eb rygbi	pf
pêl eb gyffwrdd	rg	basketball <i>n</i>
bo	rugby ball <i>n</i>	pêl-fasged eb canol-nos
touch bowl <i>n</i> ,	pêl eb safle	pf
toucher <i>n</i>	bo	midnight basketball <i>n</i>
pêl eb heibio	positional bowl <i>n</i>	pellter eg dreifio / gyrru
cr	pêl eb sêm	go
bye <i>n</i>	cr	driving distance <i>n</i>
pêl eb hir	seamer <i>n</i>	pen eg
tn	pêl eb sgorio	end <i>n</i>
long ball <i>n</i>	bo	go
pêl eb hocí	scoring bowl <i>n</i>	= o'r clwb
ho	pêl eb wedie i chodi	head <i>n</i>
hockey ball <i>n</i>	ho	pen eg, (y)
pêl eb lac	raised ball <i>n</i>	bo
cr	pêl eb wedie i dal	the head <i>n</i>
loose ball <i>n</i>	pf	pen eg cau
pêl eb ledr	held ball <i>n</i>	bo
leather ball <i>n</i>	pêl eb y gwrthwynebydd	dead end <i>n</i>
pêl eb neidio	bo	pen eg cyntaf
pf	opponent's bowl <i>n</i>	bo
jump ball <i>n</i>	pêl eb ymarfer	first end <i>n</i>
pêl eb newydd	medicine ball <i>n</i>	pen eg profi
tn	pêl eb yn gwyro allan	bo
new ball <i>n</i>	cr	trial end <i>n</i>
	out-swinger <i>n</i>	pen eg y bowliwr
		cr
		bowler's end <i>n</i>

pen eg ychwanegol bo extra end <i>n</i>	pendantrwydd eg decisiveness <i>n</i>	performiwr eg performer <i>n</i>
pencampwrr eg tn champion <i>n</i>	penderfyniad eg decision <i>n</i> mae penderfyniad y dyfarnwr yn derfynol the umpire's decision is final	performwraig eb performer <i>n</i>
pencampwrr eg parau tn doubles champion <i>n</i>	penderfyniad eg terfynol bo final decision <i>n</i>	perygl eg danger <i>n</i>
pencampwrr eg sy'n amddiffyn tn defending champion <i>n</i>	penderfynol ans decisive <i>adj</i> , determined <i>adj</i>	peryglu be endanger <i>v</i>
pencampwrr eg y senglau tn singles champion <i>n</i>	payerfynu'r be gêm tn decide (<i>v</i>) the tie break	peryglus ans dangerous <i>adj</i>
pencampwraig eb tn champion <i>n</i>	peniad eb pd header <i>n</i>	pib eb arian qu silver whistle <i>n</i>
pencampwraig eb parau tn doubles champion <i>n</i>	penio'r be bêl pd head (<i>v</i>) the ball	pin eg go pin <i>n</i>
pencampwraig eb sy'n amddiffyn tn defending champion <i>n</i>	peniwr eg pd header <i>n</i>	pitsh eg go pitch (shot) <i>n</i>
pencampwraig eb y senglau tn singles champion <i>n</i>	pentathlon eg ath pentathlon <i>n</i>	pitsh a pyt eg + eg go pitch and putt <i>n</i>
pencampwriaeth eb championship <i>n</i> go Y Bencampwriaeth eb Agored The Open Championship <i>n</i>	penwisg eb ddiogelu protective headgear <i>n</i>	plant eg y bêl tn ball kids <i>npl</i>
pencampwriaeth eb y siroedd cr county championship <i>n</i>	performiad eg performance <i>n</i>	plentyn eg athrylithgar child prodigy <i>n</i>
Pencampwriaeth eb y Tai qu House Championship <i>n</i>	performiad eg trawiadol impressive performance <i>n</i>	pluen eb go birdie <i>n</i>
	performiad eg i dorri'r record record-breaking performance <i>n</i>	plwca eg qu jerk <i>n</i>
	performio be perform <i>v</i>	plymiad eg dive <i>n</i>
		plymio be dive <i>v + n</i>
		polyn eg ath pole <i>n</i>

polyn eg euraid(d) qu golden pole <i>n</i>	profi <i>be</i> experience <i>v</i> , test <i>v</i>	pwynt eg hollbwysig tn crucial point <i>n</i>
polyn eg ffibr gwydr ath fibreglass pole <i>n</i>	profi <i>be am gyffuriau</i> drug testing <i>n</i>	pwynt eg rhwyd tn net point <i>n</i>
polyn eg lluman flag-post <i>n</i>	profi <i>be ar hap am</i> gyffuriau random drug testing <i>n</i>	pwynt eg set tn set point <i>n</i> dau bwynt / tri phwynt set two / three set points
porfa eb grass <i>n</i>	profiad eg experience <i>n</i>	pwyto <i>be</i> tn smash <i>v</i>
porfa eb artiffisial artificial turf <i>n</i>	profiadol ans experienced <i>adj</i>	pwysau ell pressure <i>n</i>
porfa eb sych dry grass <i>n</i>	prop eg rg prop <i>n</i>	bo weight <i>n</i> bod (o) dan bwysau to be under pressure rholi pwysau ar to put on pressure
posibl ans potential <i>adj</i>	prysur ans active <i>adj</i>	pwysau ell cywir bo correct weight <i>n</i>
postyn eg post <i>n</i> taro'r postyn to hit the post	pwer eg power <i>n</i>	pwysau ell dan reolaeth bo controlled weight <i>n</i>
postyn eg agosaf near post <i>n</i>	pwll eg dwr / o ddwr bo puddle <i>n</i>	pwysau'r ell bêl bo weight (<i>n</i>) of the bowl
postyn eg cyntaf ro first post <i>n</i>	pwll eg tywod ath, cn sand pit <i>n</i>	pwysos ar <i>be</i> pressurise <i>v</i>
postyn eg lluman flag-post <i>n</i>	go bunker <i>n</i>	pymtheg i ddeugain tn fifteen thirty
postyn eg pellaf pd far post <i>n</i>	pwyad eg tn smash <i>n</i>	pymtheg i ddegar hugain tn fifteen forty
postyn eg y gôl goal-post <i>n</i>	pwyllgor eg rheoli management committee <i>n</i>	pymtheg i ddim tn fifteen love
potensial eg potential <i>n</i>	pwynt eg point <i>n</i> o fewn pwynt i ennill y gêm game point	
prif dirmon eg go head greenkeeper <i>n</i>	pwynt eg gornest tn match point <i>n</i>	
prif eisteddle eg grandstand <i>n</i>		

pymtheg yr un

tn

fifteen all

pyt eb

go

putt *n*

pyt eb am fyrdi / am bluen

go

birdie putt *n*

pyt eb am y safon

go

par putt *n*

ptyio be

go

putt *v*

ptyiwr eg

go

putter *n*

R

raced eb

tn

racquet *n*

raced eb **graffit**

tn

graphite racquet *n*

raced eb **ry fawr**

tn

oversize racquet *n*

raced eb **tennis**

tn

tennis racquet *n*

rali eb

tn

rally *n*

rali o ddeg ergyd
a ten-shot rally

ras eb

ath

race *n*

ras eb dros y clwydi

ath

hurdles race *n*

**100 metr dros y clwydi
(merched / menywod)**

100 metres hurdles

(women)

**110 metr dros y clwydi
(dynion)**

110 metres hurdles (men)

ras eb ddycnwch ar drac

ath

endurance track race *n*

ras eb ffos a pherth

ath

steeplechase *n*

ras eb gyfnewid

ath

relay (race) *n*

ras eb hirbell oddi ary

trac

ath

non-track distance event *n*

ras eb pellter canol

ath

middle-distance race *n*

ras eb rwystrau

ath

obstacle race *n*

ras eb traws-gwlad

ath

cross-country race *n*

ras eb wibio

ath

sprint race *n*

ratio be

ath

race *v*

ratio be ffyrdd

ath

road racing *n*

record eb

record *n*

i dorri'r record

record-breaking

rinc eb

bo

rink *n*

rownd eb

round *n*

rownd eb **derfynol**

final *n*

rownd eb **gyntaf, y**

first round *n*

ennill yn y rownd gyntaf
a first-round win

rownd eb **o golff**

go

round (*n*) of golf

rownd eb **ymarfer**

go

practice round *n*

rownder eg

ro

rounder *n*

rownderi ell

ro

rounders *n*

rownderi ell **cadair olwyn**

ro

wheelchair rounders *n*

rownderi ell **dando**

ro

indoor rounders *n*

rownderi ell **mat**

ro

mat rounders *n*

ryc eg

rg

ruck *n*

ryc a sgarmes

ruck and maul

rycio be

rg

ruck *v*

rygbi eg

rg

rugby *n*

rygbi eg cyffwrdd	rhedeg <i>be allan</i>	rhediad eg at y naid
rg touch rugby <i>n</i>	bo, cr run (<i>v</i>) out	ath approach run <i>n</i>
rygbi eg cynghrair	cr run-out <i>n</i>	rhediad eg i fyny
rg league rugby	rhedeg <i>be am hwyl</i>	cr run-up <i>n</i>
rygbi eg tag	ath fun-running <i>n</i>	rhediad y bowliwr i fyny the bowler's run-up
rg tag rugby <i>n</i>	rhedeg <i>be dros y llain</i>	rhediad eg llofnedio
rygbi eg tri ar ddeg	over-run <i>n</i>	ath vault approach run <i>n</i>
rg rugby league <i>n</i>	rhedeg <i>be ffyrdd</i>	rhediad eg y chwarae
rygbi'r eg undeb	ath road running <i>n</i>	run (<i>n</i>) of play
rg rugby union <i>n</i>	rhedeg <i>be gyda'r bêl</i>	rhediad eg ychwanegol
	run (<i>v</i>) with the ball	cr extra <i>n</i>
rhaglen <i>eb cynnal a chadw</i>	rhedeg <i>be i fyny</i>	hedwr eg
maintenance programme <i>n</i>	ro run-up <i>n</i>	ath runner <i>n</i>
rhagoriaeth <i>eb</i>	rhedeg <i>be lap</i> <i>be</i>	hedwr eg allan
excellence <i>n</i>	ath lap <i>v</i> run (<i>v</i>) a lap	ath = mewn ras gyfnewid outgoing runner <i>n</i>
rhan <i>eb darged</i>	rhedeg <i>be traws-gwlad</i>	hedwr eg marathon
pf target area <i>n</i>	ath cross-country running <i>n</i>	ath marathon runner <i>n</i>
rhan <i>eb gyfyngedig</i>	rheda <i>eb</i>	hedwr eg pellter canol
pf restricted area <i>n</i>	ath = naid <i>hir</i> runway <i>n</i>	ath middle-distance runner <i>n</i>
rhaniad eg	rhediad eg	hedwr eg pellter hir
go cut <i>n</i> (selection of players), halfway cut <i>n</i> (selection)	run <i>n</i> mynd am rediad to go for a run	ath long-distance runner <i>n</i>
rhaw <i>eb faw</i>	yn erbyn rhediad y chwarae	hedwr eg sy'n dod i mewn
cn poop scoop <i>n</i>	against the run of play	ath = mewn ras gyfnewid incoming runner <i>n</i>
rhedeg <i>be</i>	sgorio un rhediad	hedwraig <i>eb</i>
run <i>v</i> , running <i>n</i>	to take a single	ath runner <i>n</i>
	cr single <i>n</i>	rheol <i>eb deg eiliad</i>
	(un) rhediad cyflym a quick single	pf ten-seconds rule <i>n</i>
	sgorio rhediad to score a run	

rheng <i>eb flaen</i>	rheoli'r <i>be gêm</i> control (<i>v</i>) the game	rhoi <i>be prawf cadarnhaol</i> am gyffuriau test (<i>v</i>) positive for drugs
<i>rg</i> front row <i>n</i>		<i>yr oedd canlyniad y</i> <i>prawf cyffuriau arni'n</i> <i>gadarnaol, cafwyd</i> <i>canlyniad cadarnhaol i'r</i> <i>prawf cyffuriau arni</i> she tested positive for drugs
rheng <i>eb ôl</i>	rheoli'r <i>be pwysau</i> <i>bo</i> weight (<i>n</i>) control	
<i>rg</i> back row <i>n</i>		
rheol <i>eb fantais, y</i> advantage rule <i>n</i>	rheolwr <i>eg canolfan / y</i> ganolfan centre manager <i>n</i>	rhoi <i>be cyffuriau</i> doping <i>n</i>
rheol <i>eb pum eiliad</i>	rheolwr <i>eg cynorthwyol</i> assistant manager <i>n</i>	rhoi'r <i>be bêl ar y ti</i>
<i>pf</i> five-seconds rule <i>n</i>		<i>go</i> tee (<i>v</i>) up
rheol <i>eb tair eiliad</i>	rheolwraig <i>eb canolfan / y</i> ganolfan centre manager <i>n</i>	holio <i>be</i>
<i>pf</i> three-seconds rule <i>n</i>	rheolwraig <i>eb</i> gynorthwyol assistant manager <i>n</i>	<i>roll v</i>
rheol <i>eb tair eiliad - torri</i>	rhif <i>eg adnabod</i> <i>ath</i> identification number <i>n</i>	<i>go</i> roll <i>n</i> = tending the green
<i>pf</i> three-seconds rule - infraction <i>n</i>	Rhif <i>eg Un (yn) y Byd</i>	
rheol <i>eb tri degeiliad</i>	<i>go</i> World Number One <i>n</i>	holio <i>be i fyny</i>
<i>pf</i> thirty-seconds rule <i>n</i>	rhodfa <i>eb</i>	<i>bo</i> roll-up <i>n</i>
rheolaeth <i>eb</i> control <i>n</i>	<i>go</i> fairway <i>n</i>	holio'r <i>be lawnt</i>
rheolaeth <i>eb ar y bêl</i>	rhofiad <i>eg</i>	<i>go</i> roll <i>v</i>
ball control <i>n</i>	<i>ho</i> scoop <i>n</i>	= tending the green
bod â rheolaeth ar / dros	rhofio <i>be</i>	
y bêl	<i>ho</i> scoop <i>v</i>	holio'r <i>be llain</i>
to be in control of the ball	rhei <i>be ar dennyn</i>	<i>cr</i> roll (<i>v</i>) the pitch
rheolau <i>ell golff</i>	<i>cn</i> leash <i>v</i> , leashing <i>n</i>	
<i>go</i> rules (<i>npl</i>) of golf	rhei <i>be cap</i>	holiwr <i>eg</i>
	cap <i>v</i>	roller <i>n</i>
rheolau'r <i>ell gêm</i>	rhei <i>be cic gosb</i>	holiwr trwm
laws of the game <i>npl</i>	<i>pd, ho</i> award (<i>v</i>) a penalty	heavy roller
rheoli <i>be</i>	rhei <i>be cyffur</i>	
control <i>v</i>	drug <i>v</i>	rhuthro <i>be</i>
rheoli <i>be cwn</i>		<i>tn</i> rush <i>v</i>
<i>cn</i> dog control <i>n</i>		rhuthro at y rhwyd
rheoli'r <i>be bêl</i>		to rush the net
control (<i>v</i>) the ball, ball control <i>n</i>		rhwyd <i>eb</i>
		net <i>n</i>
		yn y rhwyd
		in the net
		yng nghefn y rhwyd
		in the back of the net

rhwyd!	rhyddhau <i>be</i>	saethu <i>be at y gôl</i>
tn net!	ath = llofnedio fly-away <i>n</i>	shoot (<i>v</i>) at goal, shot (<i>n</i>) at goal
rhwyd eb ddiogelwch	rhyddhau <i>be</i>	safiad <i>eg</i>
ath safety netting <i>n</i>	bo to release <i>v</i> , release <i>n</i>	ro positioning <i>n</i>
rhwydi ell	rhyddhau'r <i>be bêl</i>	bo stance <i>n</i>
cr nets <i>npl</i>	bo release (<i>n</i>) of the bowl	safiad <i>eg cyntaf</i>
rhwydo'r be bêl	rhyn-gipiad <i>eg</i>	bo fixed stance <i>n</i>
pd, ho strike (<i>v</i>) the ball into the back of the net	interception <i>n</i>	safle <i>eg</i>
rhwymyn eg braich	rhyn-gipio <i>be</i>	position <i>n</i>
armband <i>n</i>	intercept <i>v</i>	ro base <i>n</i>
rhwymyn braich y capten	rhyn-gipio'r <i>be bêl</i>	safle <i>eg</i>
captain's armband	intercept (<i>v</i>) a pass / the ball	tn rank <i>n</i> , ranking <i>n</i>
rhwymyn eg garddwrn	rhyn-gipio <i>be</i>	safle'r pumed yn y byd ranked fifth in the world
tn wristband <i>n</i>	pf intercept <i>v</i>	safle eg ar y cae
rhwymyn eg pen	rhyngwladol <i>ans</i>	position (<i>n</i>) on the field
tn headband <i>n</i>	international <i>adj</i>	gosod chwaraewyr to position players
rhwystr eg	rhythm <i>eg</i>	safle eg canol-draw
obstruction <i>n</i>	go rhythm <i>n</i>	cr mid-off <i>n</i>
rhwystro be	rhythm <i>eg cyfrif dau</i>	safle eg canol-draw agos
block <i>v</i> , obstruct <i>v</i> , obstruction <i>n</i>	pf two-count rhythm <i>n</i>	cr silly mid-off <i>n</i>
rhwystro gwrthwynebydd rhag cael y bêl	S	safle eg canol-llawdde
deny an opponent the ball	saethiad <i>eg i mewn</i>	cr mid-on <i>n</i>
rhy ysgafn	ho injection <i>n</i>	safle eg canol-llawdde agos
bo underweight <i>adj</i>	saethu <i>be</i>	cr silly mid-on <i>n</i>
rhybudd <i>eg</i>	qu fly <i>v</i> , shoot <i>v</i>	safle eg canol-wiced
caution <i>n</i>	saethu i mewn o'r llinell	cr mid-wicket <i>n</i>
rhybuddio <i>be</i>	gefn	safle eg coes sgwâr bell
caution <i>v</i>	injection from the back-line	cr deep-square-leg <i>n</i>
issue (<i>v</i>) a caution		
rhyddau'n be isel		
ro low release <i>n</i>		

safle eg cychwyn	sbonc <i>eb</i>	senglau'r <i>ell</i> merched
pf start position <i>n</i>	ath hop <i>n</i>	tn women's singles <i>npl</i>
safle eg gât	sboncio <i>be</i>	seremoni <i>eb</i> wobrwyd
ro gate position <i>n</i>	ath hop <i>v</i>	awards ceremony <i>n</i>
safle eg pwynt	pf bouncing <i>n</i>	serfiad <i>eg</i>
cr point <i>n</i>	sbrintio <i>be</i>	tn serve <i>n</i>
safle eg pwynt agos	ath sprint <i>v</i>	serfiad <i>eg</i> a foli
cr silly point <i>n</i>	sbwriel <i>eg</i>	tn serve and volley <i>n</i>
safle eg taflu	cn litter <i>n</i>	serfiad <i>eg</i> cyntaf
ro throwing position <i>n</i>	seddau <i>ell</i>	tn first service <i>n</i>
safle eg yn y byd	rg seating <i>n</i>	serfiad <i>eg</i> mawr
tn world ranking <i>n</i>	seddau i ddeg mil o wylwyr	tn big serve <i>n</i>
safon eg, y go	seating for ten thousand spectators	serfio <i>be</i>
par <i>n</i> pedair (ergyd) yn well na'r safon four under par	sefyll <i>be</i> yn ôl	tn serve <i>v</i>
safon eg pedwar	tn stay (<i>v</i>) back	gêm o serfio a foli serve-and-volley game
go par four <i>n</i>	sefyllfa <i>eb</i> pêl farw	serfio <i>be</i> am yr ornest
safonwr eg	ro dead-ball situation <i>n</i>	tn serve (<i>v</i>) for the match
ath pace-maker <i>n</i>	sêm <i>eb</i>	serfiwr <i>eg</i>
sail <i>eb</i>	cr seam <i>n</i>	tn server <i>n</i>
base <i>n</i>	sêm-fowlion <i>be</i>	serfiwr mawr a big server
sâl ans fel ci	cr seam-bowling <i>n</i>	sesiwn <i>eg</i> chwarae
sick (<i>adj</i>) as a parrot	sêm-fowlwr <i>eg</i>	bo playing session <i>n</i>
sawdl <i>egb</i>	cr seam bowler <i>n</i> , seamer <i>n</i>	set <i>eg</i>
rg heel <i>n</i>	senglau <i>ell</i> dwy-belen	tn set <i>n</i>
sbin <i>eg</i>	bo two-wood singles <i>npl</i>	dwy set i un two sets to one
spin <i>n</i>	senglau'r <i>ell</i> dynion	set i fyny
sbin <i>eg o'r goes</i>	tn men's singles <i>npl</i>	tn one set up
cr leg-spin <i>n</i>		dwy set i fyny two sets up

set i lawr tn one set down	sgorio be score v, scoring n	sgwâr egb cr square n
dwy set i lawr two sets down	sgorio dim to score / make a duck	sgwâr y gêm the match square
set yr un tn set all	sgorio be â'r pen / o beniad pd score (v) with a header	sgwâr eg batio ro batting square n
sgarmes eb rg maul n	sgorio be deirgwaith (yn olynol) / trithro score (v) a hat-trick	sgwâr eg bowllo ro bowling square n
sgarmes eb rydd rg loose maul n	sgorio be gôl score (v) a goal	sgwâr eb fatio ro batting square n
sgert eb tn skirt n	sgorio be hanner rownder ro score (v) a half rounder	sgwâr eb fowlio ro bowling square n
sgîl eb aruthrol awesome skill n	sgorio be o gic gosb score (v) (from) a penalty	siglo be bo wobble n, wobble v
sgîl eg bywyd life skill n	sgorio be o'r smotyn score (v) (from) a penalty	siom eb anti-climax n
sgilio be tn cover v	sgorio be rownder ro score (v) a rounder	siorts ell shorts npl
sgilio dros bartner to cover for a partner	sgoriwr eg scorer n	siwmper eb cr, tn sweater n
Sgip eg, y bo the Skip n	sgoriwr eg y gôl goal scorer n	slaes eb cr cut n
sgôr eb score n	sgoriwr y gôl / sgoriwr goliau the goal scorer	slaes eb hwyr cr late cut n
sgôr dda a good score	sgrin eb wen cr sight-screen n	slaes eb i'r goes cr leg cut n
sgôr eb ar yr egwyl halftime score n	sgrym eb rg scrum n, scrummage n	slaes eb sgwâr cr square cut n
sgôr eb gyfartal pd score-draw n	sgrymio be rg scrum v, scrummaging n	
sgorfwrdd eg score board n		

slaesio <i>be</i>	strategaeth <i>eb gefnogi</i>	swing <i>eb cefn</i>
cr cut <i>v</i>	bo supportive strategy <i>n</i>	bo backswing <i>n</i>
go, tn slice <i>v</i>	strategaeth <i>eb genedlaethol</i>	swingio <i>be</i>
sleisio'r bêl to slice the ball	national strategy <i>n</i>	ath, tn = <i>llofnaid</i>
sleisiad <i>eg</i>	stwmp <i>eg</i>	swing <i>v</i>
tn slice <i>n</i>	cr stump <i>n</i>	swing <i>v</i>
slip <i>eg</i>	stwmp <i>eg coes</i>	swyddog <i>eg</i>
cr slip <i>n</i>	cr leg stump <i>n</i>	official <i>n</i>
slip cyntaf / ail slip / trydydd slip first / second / third slip	stwmp y goes the leg stump	swyddogol <i>ans</i>
yn y slipiau in the slips	stwmp eg canol	official <i>adj</i>
smotyn <i>eg (cosbi), y</i> penalty spot <i>n</i>	cr middle stump <i>n</i>	sy'n troseddu <i>be</i>
smotyn <i>eg gwyn</i> pd penalty spot <i>n</i>	stwmp eg pellaf	offending <i>adj</i>
Snichyn <i>eg Aur, y</i> qu the Golden Snitch <i>n</i>	cr off stump <i>n</i>	y chwaraewr(aig) sy'n tramgyocco / troseddu the offending player
sodli <i>be</i>	styden <i>eb</i>	syfrdanol <i>ans</i>
rg heel <i>v</i>	cr stud <i>n</i>	breath-taking <i>adj</i>
Stadiwm <i>eg y Mileniwm</i> Millennium Stadium <i>n</i>	stympio <i>be</i>	sylwebaeth <i>eb</i>
staff <i>eg (y) cae / maes</i> grounds staff <i>n</i>	cr stump <i>v</i>	commentary <i>n</i>
statws <i>eg elusennol</i> charitable status <i>n</i>	stympio <i>be postyn</i>	sylwebaeth <i>eb fyw</i>
steroid <i>eg anabolig</i> anabolic steroid <i>n</i>	ro stump (<i>v</i>) a post	running commentary <i>n</i>
straen <i>eg cesail y</i> forddwyd groin strain <i>n</i>	suddo <i>be</i>	sylwebu <i>be</i>
strapen <i>eg migwrn</i> tn ankle strap <i>n</i>	go hole <i>v</i>	commentate <i>v</i>
	swing <i>eb</i>	sylwebydd <i>eg</i>
	= <i>llofnaid</i>	commentator <i>n</i>
	ath swing <i>n</i>	sylwedd <i>eg gwaharddedig</i>
	tn swing <i>n</i>	ath banned substance <i>n</i>
	swing <i>eb ymlaen</i>	symud <i>be</i>
	bo forward swing <i>n</i>	bo dislodge <i>v</i>
	swing <i>eb bowliwr</i>	symud <i>be (yn gelfydd)</i>
	ro bowler's swing <i>n</i>	execute (<i>v</i>) a (clever) move
		symudiad <i>eg</i>
		symudiadau
		movement <i>n</i>
		symudiad <i>eg llyfn</i>
		fluid movement <i>n</i>

symudiad eg pendil	taclo be o'r tu ôl	tafliad eg tynnu
bo pendulum movement <i>n</i>	pd tackle (<i>v</i>) from behind	bo drawing shot <i>n</i>
symudiad eg sgrubo	taflen eb sgorio	tafliad eg wedi ei dynnu
bo sweeping action <i>n</i>	pf score sheet <i>n</i>	bo drawn shot <i>n</i>
symudiad eg yr arddwrrn	taflen eb sgorio	taflu be
tn wrist action <i>n</i>	swyddogol	bo deliver <i>v</i>
syrrhio be	pf official score sheet <i>n</i>	delivery <i>n</i>
cr fall <i>v</i> , fall <i>n</i>	tafliad eg	ath, cr throw <i>v</i>
wicedi'n syrrhio	cr, bo, ro delivery <i>n</i> (of the ball), throw <i>n</i>	taflu'r bêl
fall of wickets	tafliad eg ar ongl	to throw the ball
syth ans	ro angled delivery <i>n</i>	ath throwing <i>n</i>
go straight <i>adj</i>	tafliad eg cyflym	taflu be ceiniog
trawiad syth	ro fast delivery <i>n</i>	toss (<i>v</i>) the coin
a straight hit	tafliad eg dal	taflu be dan (yr) ysgwydd

T

tacl eb anghyfreithlon	tafliad eg dan ysgwydd	taflu be dros ysgwydd
illegal tackle <i>n</i>	underarm throw <i>n</i>	ro overarm throwing <i>n</i>
tacl eb deg	tafliad eg dros ysgwydd	taflu be gwaywffon
fair tackle <i>n</i>	overarm throw <i>n</i>	ath javelin throwing <i>n</i>
tacl eb deifio	tafliad eg gyrru	taflu be i mewn
diving tackle <i>n</i>	bo drive shot <i>n</i>	pf throw-in <i>n</i>
tacl eb fudr	tafliad eg i mewn	taflu be tros ysgwydd
foul tackle <i>n</i>	cr, pf throw-in <i>n</i>	ro overarm throwing <i>n</i>
tacl eb hwyr	tafliad eg i mewn i'r maes	taflu'r be bêl
late tackle <i>n</i>	pf throw (<i>n</i>) into the field	ro deliver (<i>v</i>) the ball
tacl eb o'r ochr	tafliad eg rhydd	taflu'r be bêl o'r smotyn
diving tackle <i>n</i>	pf (one) free throw <i>n</i>	pf throw (<i>v</i>) the ball from the spot
tacl eb o'r tu ôl	tafliad eg tros ysgwydd	taflu'r be jac
pd tackle (<i>n</i>) from behind	overarm throw <i>n</i>	bo cast (<i>v</i>) the jack, casting (<i>n</i>) the jack
tacl eb wyllt		
desperate tackle <i>n</i>		

tacl eb o'r tu ôl	tafliad eg tros ysgwydd	tafliad eg tros ysgwydd
pd tackle (<i>n</i>) from behind	overarm throw <i>n</i>	overarm throw <i>n</i>
tacl eb wyllt		
desperate tackle <i>n</i>		

tafliad eg tynnu	tafliad eg wedi ei dynnu	taflu be ceiniog
bo drawing shot <i>n</i>	bo drawn shot <i>n</i>	toss (<i>v</i>) the coin
tafliad eg wedi ei dynnu	taflu be dan (yr) ysgwydd	taflu be dan (yr) ysgwydd
bo drawn shot <i>n</i>	ro underarm action <i>n</i>	ro underarm action <i>n</i>
taflu be	taflu be dros ysgwydd	taflu be dros ysgwydd
bo deliver <i>v</i>	ro overarm throwing <i>n</i>	ro overarm throwing <i>n</i>
taflu be gwaywffon	taflu be gwaywffon	taflu be gwaywffon
ath javelin throwing <i>n</i>	ath javelin throwing <i>n</i>	ath javelin throwing <i>n</i>
taflu be i mewn	taflu be i mewn	taflu be i mewn
pf throw-in <i>n</i>	pf throw-in <i>n</i>	pf throw-in <i>n</i>
taflu be tros ysgwydd	taflu be tros ysgwydd	taflu be tros ysgwydd
ro overarm throwing <i>n</i>	ro overarm throwing <i>n</i>	ro overarm throwing <i>n</i>
taflu'r be bêl	taflu'r be bêl	taflu'r be bêl
ro deliver (<i>v</i>) the ball	ro deliver (<i>v</i>) the ball	ro deliver (<i>v</i>) the ball
taflu'r be bêl o'r smotyn	taflu'r be bêl o'r smotyn	taflu'r be bêl o'r smotyn
pf throw (<i>v</i>) the ball from the spot	pf throw (<i>v</i>) the ball from the spot	pf throw (<i>v</i>) the ball from the spot
taflu'r be jac	taflu'r be jac	taflu'r be jac
bo cast (<i>v</i>) the jack, casting (<i>n</i>) the jack	bo cast (<i>v</i>) the jack, casting (<i>n</i>) the jack	bo cast (<i>v</i>) the jack, casting (<i>n</i>) the jack

taflu'r <i>be maen</i>	taro <i>be dwy bêl</i>	îm <i>eg</i>
ath	bo	team <i>n</i>
put (<i>v</i>) the shot, shot put <i>n</i>	cannon <i>v</i>	
taflu'r <i>be morthwyl</i>	taro <i>be hanner foli</i>	îm <i>eg dwbl</i>
ath	tn	pf
hammer throwing <i>n</i>	half volley <i>v</i>	double team <i>n</i>
taflwr <i>eg gwaywffon</i>	taro oddi ar be	îm <i>eg gemau prawf</i>
ath	deflect <i>v</i> (off / from)	cr
javelin thrower <i>n</i>	taro be pêl i'r awyr	test side <i>n</i> , test team <i>n</i>
taflwr <i>eg i mewn</i>	cr	
pf	sky (<i>v</i>) the ball	îm <i>eg ras gyfnewid</i>
thrower-in <i>n</i>	taro'n eb ôl	ath
taflwr <i>eg maen</i>	retaliation <i>n</i>	relay team <i>n</i>
ath	taro'r be bêl yn galed	îm <i>eg sy'n amddiffyn</i>
shotputter <i>n</i>	ho	defending team <i>n</i>
talent <i>eb naturiol</i>	slap <i>v + n</i>	
natural talent <i>n</i>	taro'r be rhwyd	îm <i>eg sy'n ymosod</i>
tanio <i>be</i>	pd	pf
bo	hit (<i>v</i>) the net	attacking team <i>n</i>
fire <i>v</i>	taro'r be targed	îm <i>eg ymosodol</i>
tanio'n <i>be gywir</i>	hit (<i>v</i>) the target	attacking team <i>n</i>
bo	taro'n be rhy bell	tir <i>eg ar oledd</i>
fire (<i>v</i>) accurately	tn	go
tâp <i>eg terfyn</i>	over-hit <i>v</i>	sloping ground <i>n</i>
ath	teg <i>ans</i>	tir <i>eg glas</i>
finishing tape <i>n</i>	fair <i>adj</i>	go
tarfu <i>be ar</i>	tennis <i>eg</i>	fairway <i>n</i>
interrupt <i>v</i> , interruption <i>n</i>	tn	tir <i>eg ymarfer</i>
tarfu <i>be ar y chwarae</i>	tennis <i>n</i>	go
interrupt (<i>v</i>) play	tennyn <i>eg</i>	practice ground <i>n</i>
tarfu <i>be ar y gêm</i>	cn	
interruption (<i>n</i>) to the game	lead <i>n</i> , leash <i>n</i>	tirio <i>be</i>
targed <i>eg performio</i>	tennyn <i>eg tynnu i mewn</i>	rg
ath	cn	ground
performance target <i>n</i>	retractable lead <i>n</i>	tirio'r bêl
taro <i>be</i>	terfynol <i>ans</i>	to ground the ball, to touch down, touch down <i>n</i>
hit <i>v + n</i> , striking <i>n</i>	decisive <i>adj</i>	
dim taro	ti <i>eg</i>	tirmon <i>eg</i>
no striking	go	go
go	tee <i>n</i>	greenkeeper <i>n</i>
tee (<i>v</i>) off	ar y pedwerydd ti	tocsocariasis <i>eg</i>
	on the fourth tee	cn
		toxocariasis <i>n</i>

toiled eg cwn	torri'r be record break (v) the record	trawiad eg
cn dog loo n, dog toilet n	torri'r be rheolau breach (n) of the rules	tn delivery n, hit n
toniad eg	torri'r be rheolau breach (v) the rules, offend (v) against the rules	bo impact n
go undulation n	torri'n be ôl tn break (v) back	
top-sbin eg	torri'r be serfiad tn break (n) of serve, break (v) serve / service	trawiad eg caled
cr, tn top spin n	torrwr eg record record-breaker n	ho slap hit n
torbwyt eg	trac eg	trawiadol ans
tn break point n	ath track n	impressive adj
torf eb	trac eg gwibio	traws-gwlad ans
rg crowd n	ath sprinting track	ath cross-country adj
toriad eg	trac eg rhedeg	trawst eg
pd break n	ath, ro running track n	crossbar n
ar y toriad on the break	trac eg synthetig	taro'r trawst
go cut n = a shot	ath synthetic track n	to hit the crossbar
toriad eg cyflym	trac eg syth ôl	trechafwriaeth eb
pf fast break n	ath back straight n	bo gamesmanship n
torri be	tracio be	trechu be
breach v + n, infringe v breach n	cr track v	beat n, defeat n, overcome v
torri be drwedd	tracio'r bêl to track the ball	trechu anfantais overcome a handicap
break (v) through, break-through n, make (v) a break-through	tramgyddo be	trechu gwrthwynebydd overcome an opponent
torri be i lawr	offend v	
ho break (v) down	tramgyddus ans	trefn eb fatio
torri be rheol	offending adj	ro batting order n
infringe (v) a rule, infringement (n) of a rule		trefn eb (y) batio
torri'r be chwarae		cr batting order n
break (v) down play		trefn eb y chwarae
		go draw n = order of play
		treigl eg
		go roll n = movement of ball

treiglo <i>be</i>	troed <i>eb ôl</i>	trosedd <i>eb broffesiynol</i>
go	cr	professional foul <i>n</i>
roll <i>v</i>	back foot <i>n</i>	
= movement of ball	oddi ar y droed ôl	
treisio'r <i>be</i> cwrt cefn	off the back foot	
pf		
back court violation <i>n</i>	troedfedd <i>eb</i>	trosedd <i>eg bwriadol</i>
tri i ddim	foot <i>n</i>	deliberate offence <i>n</i> , intentional foul <i>n</i> , intentional offence <i>n</i>
tn		
= mewn datglwm	troelli <i>be</i>	trosedd <i>eb dechnegol</i>
three zero	cr, tn, qu	technical foul <i>n</i>
tri thafliad <i>eg rhydd</i>	spin <i>v</i>	
pf	troelli'r bêl	trosedd <i>egb dwbl / ddwbl</i>
three free throws <i>npl</i>	to spin the ball	double foul <i>n</i>
tri-chwarteri <i>ell, y</i>	troelli i ffwrdd	
rg	to spin off course	
three-quarters <i>npl</i> , the	cr	trosedd <i>eb fwriadol</i>
trioedd <i>ell</i>	spin bowling <i>n</i>	ho
bo		deliberate offence <i>n</i> , intentional foul <i>n</i> , intentional offence <i>n</i>
triples <i>npl</i>	troellwr <i>eg</i>	trosedd (egb) gan y tîm
triongl <i>eg maesu</i>	cr	sy'n rheoli'r bêl
ro	spin bowler <i>n</i> , spinner <i>n</i>	pf
fielding triangle <i>n</i>	troi <i>be i mewn</i>	foul (<i>n</i>) by the team in control of the ball
trithro <i>eg</i>	cr	
cr	in-swing <i>n</i>	trosedd <i>eg personol</i>
hat-trick <i>n</i>	troli <i>eg</i>	pf
cyflawni trithro,	go	personal foul <i>n</i>
cymryd tair wiced yn	trolley <i>n</i>	trosedd personol - dim
olynol / o'r bron		ergydion rhydd
to score a hat-trick	troli <i>eg golff</i>	personal foul - no free throws
trithro <i>eg</i>	go	
hat-trick <i>n</i>	golf trolley <i>n</i>	trosedd <i>eg proffesiynol</i>
sgorio tair	trosedd <i>egb</i>	professional foul <i>n</i>
to score a hat-trick	foul <i>n</i> , offence <i>n</i>	
troad <i>eg</i>	trosedd <i>egb amlwg</i>	trosedd <i>eg seithfed</i>
bo	blatant foul <i>n</i>	chwaraewr
curve <i>n</i>		pf
troed <i>eb</i>	trosedd <i>egb anfwriadol</i>	seventh-player foul <i>n</i>
foot <i>n</i>	ho	
	unintentional offence	trosedd <i>eg technegol</i>
troed <i>eb arwain</i>		pf
bo	trosedd <i>eb bersonol</i>	technical foul <i>n</i>
leading foot <i>n</i>	pf	
troed <i>eb flaen</i>	personal foul <i>n</i>	troseddi'n <i>be fwriadol</i>
bo	trosedd bersonol - dim	deliberate foul <i>n</i>
forward leg <i>n</i>	ergydion rhydd	
	personal foul - no free throws	troseddol <i>ans</i>
		offending <i>adj</i>
		nad yw'n droseddol
		non-offending

troseddu <i>be</i>	trydydd postyn <i>eg</i>	twyn <i>eg</i>
foul <i>v</i> , offend <i>v</i>	ro third post <i>n</i>	go hummock <i>n</i>
nad yw'n troseddu non-offending	tsip <i>eg</i>	tymor <i>eg</i> Quidditch
troseddu yn erbyn gwrthwynebydd to foul an opponent	go, tn chip <i>n</i>	qu Quidditch season <i>n</i>
troseddwr <i>eg</i>	pd chip shot <i>n</i>	tynnu <i>be</i>
offender <i>n</i>	tsipio <i>be</i>	bo draw <i>v</i>
troseddwraig <i>eg</i>	pd, go, tn chip <i>v</i>	cr pull <i>v</i>
offender <i>n</i>	ergyd tsipio a chip shot	tynnu <i>be at be</i>
trosgais <i>eg</i>	tu hwnt i'r ffin	= neidio
rg converted try <i>n</i>	pf out-of-bounds <i>adj</i>	approach <i>v</i> , approach <i>n</i>
trosi <i>be</i>	tuchan <i>be</i>	tynnu <i>be at y jac</i>
rg convert <i>v</i>	tn grunt <i>v</i>	bo draw (<i>v</i>) to the jack
trosi cais to convert a try	tuedd <i>eb</i>	tynnu <i>be ergyd</i>
trosiad <i>eg</i>	bo bias <i>n</i>	go pull (<i>v</i>) a shot
rg conversion <i>n</i>	twll <i>eg</i>	tynnu <i>be i aros</i>
trowsus <i>eg byr</i>	go hole <i>n</i>	bo draw (<i>v</i>) to rest
tn shorts <i>npl</i>	twll eg mewn un	tynnu <i>be pêl</i>
trugaredd <i>eg</i>	go hole (<i>n</i>) in one	cr pull <i>n</i>
leniency <i>n</i>	twmpath <i>eg</i>	tynnu <i>be rhaff</i>
trugarog <i>ans</i>	go mound <i>n</i>	ath tug of war <i>n</i>
lenient <i>adj</i>	twrnaint <i>eg cenedlaethol</i>	tynnu'r <i>be bêl</i>
trychineb <i>eb</i>	bo national tournament <i>n</i>	bo draw (<i>v</i>) the shot
disaster <i>n</i>	twrnaint <i>eg sirol</i>	tynnu'r <i>be enw o'r het</i>
Trydedd Adran <i>eb</i>	bo county tournament <i>n</i>	draw v + n
pd Third Division <i>n</i>	twrnaint <i>eg wiced</i> sengl	tyrfa <i>eb</i> crowd <i>n</i>
tîm yn y Drydedd Adran, tîm o'r Drydedd Adran a third division team	cr single wicket tournament <i>n</i>	tyrfa <i>eb gartref</i> home crowd <i>n</i>
Trydydd <i>eg, y</i>	Twrnaint <i>eg y Gamp</i> Lawn	tyrfa <i>eb lond y lle</i> capacity crowd <i>n</i>
bo the Third <i>n</i>	tn Grand Slam Tournament <i>n</i>	
trydydd dyn <i>eg, (y)</i>		
cr third man <i>n</i>		

tyrru *be cwrt llawn*

pf
full court press *n*

tywod *eg*

go
sand *n*

U

uchafbwynt *eg*
climax *n*

uchder *eg ysgwydd*
ho
shoulder height *n + adj*

un dros y safon *eg*
go
bogey *n*

un rhediad *eg*
cr
single *n*
(un) rhediad cyflym
a quick single
sgorio (un) rhediad
to take a single

un set i fyny
tn
one set up
dwy set i fyny
two sets up

un set i lawr
tn
one set down
dwy set i lawr
two sets down

un tafliad *eg rhydd*
pf
one free throw *n*

Undeb *eg Rygbi Cymru*
rg
Welsh Rugby Union *n*
(WRU)

unplygrwydd *eg*
integrity *n*

Uwch-Gynghrair *eb*

pd
Premiership *n*
tîm yn yr Uwch-Gynghrair, tîm o'r Uwch-Gynghrair
a premiership team

uwchraddio *be*
ho
upgrade *v*
uwchraddio gôl gosb
to upgrade a penalty

W

warden *eg cwn*
cn

dog warden *n*

wiced *eb*
cr
wicket *n*
deugain heb golli wiced
forty for no wicket

wiced *eb anodd*
cr
sticky wicket *n*

wiced *eb araf*
cr
slow wicket *n*

wiced *eb borfa*
cr
turf wicket *n*

wicedwr *eg*
cr
wicket-keeper *n*

woblo *be*
bo
wobble *v + n*

wrth ei fodd
over the moon

wyneb *eg araf*
tn
slow surface *n*

wyneb *eg artiffisial*

artificial surface *n*

wyneb *eg chwarae*
playing surface *n*

wyneb *eg cyflym*
tn
fast surface *n*

wyneb *eg pob-tywydd*
all-weather surface *n*

wyneb *eg rhedeg*
bo
running surface *n*

wyneb *eg y clwb*
go
club face *n*

wyneb *eg yffon*
ho
face (*n*) of the stick

wynebu *be*
confront *v*
wynebu her
rise to a challenge

wythwr *eg*
rg
number 8 *n*

Y

ymarfer *be*

exercise *v*

tn
knock (*v*) up

ymarfer *eg*
exercise *n*

tn
knock-up *n*

ymarfer *eg awyr-agored*
outdoor exercise *n*

ymarfer *eg hyd*
bo
line practice *n*

ymarfer <i>eg iach</i> healthy exercise <i>n</i>	ymestyn <i>be am y bêl</i> stretch (<i>v</i>) for the ball	ymyl <i>eb palmant trac</i> <i>ath</i> track kerb <i>n</i>
ymarfer <i>eg Quidditch</i> <i>qu</i> Quidditch practice <i>n</i>	ymestyn <i>be y gêm</i> prolong (<i>v</i>) the game	ymyl <i>eb y ffon</i> <i>ho</i> edge (<i>n</i>) of the stick
ymarfer <i>eg yn y rhwydi</i> <i>cr</i> net practice <i>n</i>	ymgais <i>eb diphwynt</i> <i>pf</i> three-point attempt <i>n</i>	ymyl <i>egb y lawnt</i> <i>go</i> edge (<i>n</i>) of the green
ymarfer <i>be yn yr awyr agored</i> outdoor exercise <i>n</i>	ymgiprys <i>be o flaen y gôl</i> <i>pd</i> goal-mouth scramble <i>n</i>	ymyrryd <i>be</i> interfere <i>v</i>
ymddwyn <i>be yn annheilwng</i> <i>pf</i> unsportsmanlike conduct <i>n</i>	Ymgyrch <i>eb Ci Da</i> <i>cn</i> Good Dog Campaign <i>n</i>	<i>pf</i> interfering <i>n</i>
ymddwyn <i>be yn dda</i> good behaviour <i>n</i>	ymladd <i>be yn ôl</i> fight (<i>v</i>) back, fight-back <i>n</i>	ymyrryd <i>be â'r gêm</i> interfere (<i>v</i>) with the game
ymddwyn <i>be yn gachgiâidd</i> <i>pf</i> unsportsmanlike conduct <i>n</i>	ymlaen <i>ans</i> forward <i>adj</i>	ysbryd <i>eg</i> morale <i>n</i>
ymddwyn <i>be yn wael</i> bad behaviour <i>n</i>	ymliediwr <i>eg</i> <i>qu</i> chaser <i>n</i>	ysgogi <i>be</i> motivate <i>v</i>
ymddygiad <i>eg annheilwng</i> <i>pf</i> unsportsmanlike conduct <i>n</i>	ymorchestu <i>be</i> bravado <i>n</i>	ysgogiad <i>eg</i> motivation <i>n</i>
ymddygiad <i>eg annheilwng</i> <i>pf</i> unsportsmanlike conduct <i>n</i>	ymosod <i>be</i> attack <i>v</i> , charge <i>v</i> , attack <i>n</i>	ysgrifennydd <i>eg clwb</i> <i>go</i> club secretary <i>n</i>
ymddygiad <i>eg cachgiâidd</i> <i>pf</i> unsportsmanlike conduct <i>n</i>	ymosodedd <i>eg</i> aggression <i>n</i>	ysgub <i>eb</i> <i>qu</i> broomstick <i>n</i>
ymddygiad <i>eg da</i> good behaviour <i>n</i>	ymosodiad <i>eg</i> attack <i>n</i> , charge <i>n</i>	ysgubwr <i>eg</i> <i>pd</i> sweeper <i>n</i>
ymddygiad <i>eg gwael</i> bad behaviour <i>n</i>	ymosodol <i>ans</i> aggressive <i>adj</i> , attacking <i>adj</i>	ysgwyd <i>be</i> <i>qu</i> unseated <i>adj</i>
ymestyn <i>be</i> prolong <i>v</i>	ymosodwr <i>eg</i> attacker <i>n</i>	ysgwyddo <i>be</i> <i>pf</i> shouldering <i>n</i>
<i>tn</i> stretch <i>v</i>	ymyl <i>eb</i> <i>cr</i> edge <i>n</i>	dim ysgwyddo no shouldering
	ymyl fewnol (y bat) inside edge (of the bat)	
	ymyl allanol (y bat) outside edge (of the bat)	
		ystafell <i>eb loceri</i> locker room <i>n</i>

ystafell <i>eb newid</i> changing room <i>n</i>	rg touch <i>n</i> cicio dros yr ystlys to kick into touch cicio at yr ystlys to kick for touch	ystlysbast <i>eg</i> ath = clwyd neidio upright <i>n</i>
ystafell <i>eb newid y swyddogion</i> officials' changing room <i>n</i>		ystlyswr <i>eg</i> rg touch judge <i>n</i>
ystafell <i>eb newid y tîm cartref</i> home changing room <i>n</i>	ystlys <i>eb agos</i> cr short-leg <i>n</i>	tn linesman <i>n</i>
ystlys <i>eb ho</i> side-line <i>n</i>	ystlys <i>eb gwsg, yr rg</i> touch in goal <i>n</i>	ystwyth <i>ans</i> agile <i>adj</i>
		ystwythder <i>eg</i> agility